

Ensimmäinen osa Vanhasta Testamentista /
Moseksen Kirjat.

GENESIS,

Ensimmäinen Moseksen Kirja /

Josa nämät cappalet ovat:

- I. **V**inga mailma on luotu / ihminen Jumalan cuwari tehey / horjahtanut / lupauksella / waimon siemenest karmen pään rieki musertawast / lohdutettu / cap. 1.2.3.
- II. Esiwanhemmitten lapsist Noahn asti / cap. 4-5.
- III. Wedenpaisumisest ja sen syist: cuinga Noahn lasten / jotka rakensit Babelin tornia / kieli on seoitettu / ja he coco mailmaan hajotetut / c. 6.7.8.9.10.11.
- IV. Abrahamin cudzumisest Caldean Orrist ja coco hänen elämästans ja cuolemastans / cap. 12.25. asti.
- V. Isaachin elämäst / 11.v. cap. 25.28.c. asti / cuolemast ja hautamisest / cap.35.
- VI. Jacobin / hänen weljens ja poicains elämäst ja waelluksest / 28. c.39. asti.
- VII. Josephist / 39. cap. kirjan loppuun / nijn myös Jacobin Patriarchan wijmeisest ennustust lastens edes / mitä heille ja heidän lapsillens ajan cululla tapahutuwa oli : ja hänen cuolemastans ja hautamisestans.

Adam.
Seth/2c.
Noah.
Abraham.
Isaac.
Jacob.
Joseph.

Ja täsä ensimmäises kirjas löytän / mitä on tapahutunut mailman luomisest

Josephin cuoleman saacka / nimittäin 23 10. ajastajas / sillä :

Adamin luomisest Sethijn / olit ajastaja	130	Wedenpaisumisest siihen cuin Sem sitti Arphachadin	2
Sethist Enoxeen	105	Arphachadist Salahin	35
Enoxest Kenaniin	90	Salahist Ebertijn	30
Kenanist Mahalaleliin	70	Eberist Pelegijn	34
Mahalaleelist Jaredijn	65	Pelegist Reguin	30
Jaredist Henochiin	162	Regust Serugijn	32
Henochist Methusalaan	65	Serugist Nahorijn	30
Methusalast Lamechijn	187	Nahorist Tharaan	29
Lamechist Noahn	182	Tharast Abrahamijn	70
Noast / Semijn / Hamijn / Japhetijn	500	Abrahamist Isaachijn	100
Semist / Hamist / Japhetist / Wedenpaisumiseen	100	Isaachist Jacobijn	60
Wedenpaisumus oli yhden ajastajan.		Jacob eli	147
		Joseph cuoli Ihsans jälken	54

Gen. 11.
Gen. 21:5.
Gen. 21:26.
Gen. 47:28
Gen. 50.

I. LUCU.

Mailman luomisest teke Jumala Sanalla ja Hengellä I. Päiwänä / walskeuden / v.3. II. Firmamentin / v.6. III. Meren ja Maan / v.9. IV. Auringon / Suun ja caieki taitwan walskeuden / v.14. V. Salat ja sinut / v.20. VI. Caieki eläimet maalle / v.24. ja ihmisen / mitchen ja waimon hänen cuwaxens / v.26. ja heidän elaturens / v.29.

Egusa loi Jumala Taitwan ja Maan. Ja Maa oli autia ja tyhjä / ja pimeys oli sywyden päällä / ja Jumalan Hengi liijetui weden päällä.

Jumala sanoi : tulcon walskeus / ja walskeus tuli. Ja Jumala näki wal-

keuden hywäri. Nijn Jumala eroitti walskeuden pimendestä / Ja cudzui walskeuden päiwäri / ja pimenden yöri. Ja tuli ehtosta ja amusta / ensimmäinen päiwä.

Jumala sanoi : tulcon wahwous wetsien waihelle / eroittaman wesiä wesiästä. Ja Jumala teki wahwouden / ja eroitti wetsien cuin oli wahwouden alla / siitä wedestä cuin oli wahwouden päällä / Ja tapahutui nijn. Ja Jumala cudzui wahwouden Taitwari. Ja tuli ehtosta ja amusta / toinen päiwä.

Jumala sanoi : coconducon wesiä Taitwan alla erimomaiseen paictaan / nijn että cuirwa näky / Ja tapahutui nijn. Ja Jumala cudzui cuirwan Maari / ja wetten,

II. Taitwan
III. Meren ja Maan.

Wonna ennen Christuren syndomät 3970. suo Jumala taitwan ja maan. Plal. 33:6. Ioh. 1:1. Col. 1:16. Heb. 11:3.

I. Päiwänä / walskeuden.

cocouren hän eudzui Merexi. Ja Jumala näki sen hyväri.

11 Ja Jumala sanoi: wihottacon maa ja caswacon ruohon josta siemen on / ja hedelmäliset puut / että kukin laistans hedelmöidze / josta on oma siemen idze hänenfäns maalla /
12 Ja tapahui niin. Ja maa wihotti ja caswoi ruohon / josta siemen oli laistans / ja hedelmäliset puut / joiden siemen oli idze heifäns / kukin laistans. Ja Jumala näki sen hyväri. Ja tuli ehtoista ja amusta colmas päivä.

14 **J**A Jumala sanoi: tulcon walkeudet tairwan wahwuteen / eroittaman päivä ja yötä / ja olcon merkeiri / ajoiri / päiväiri ja wuosiri. Ja olcon walkeuderi tairwan wahwudes / paistaman maan päälle. Ja tapahui niin. Ja Jumala teki cari suurta walkeutta / suuremman walkeuden päivä hallidzeman / ja wähemmän walkeuden yötä hallidzeman / ja tähdet.

17 Ja Jumala pani ne tairwan wahwuteen / paistaman maan päälle / Ja hallidzeman päivä ja yötä / ja eroittaman walkeutta ja pimeyttä. Ja Jumala näki sen hyväri.
19 Ja tuli ehtoista ja amusta neljäs päivä.

20 **J**A Jumala sanoi: cuohuttacon wesi lütkurwan eläimitä / ja linnut maan päällä tairwan wahwuden alla lendaćan.
21 Ja Jumala loi suurret walasalat / ja caicimaiset lütkurwaiset eläimet / jotca wesi cuohutti / cugin laistans / ja caicimaiset höyhemeliset linnut / cugin laistans. Ja Jumala näki sen hyväri. Ja Jumala siu-

nais heitä / ja sanoi: hedelmöidkät ja lisändykät / ja täyttäkät meren wedet / ja linnut lisändykön maalle. Ja tuli ehtoista ja amusta wüdes päivä.

24 Ja Jumala sanoi: tuocon maa eläimet / cugin laistans / carjan / madoi ja pedot maalle / cugin laistans / Ja tapahui niin. Ja Jumala teki pedot maalle / cugin laistans / caicimaiset matelewaiset eläimet maalle laistans. Ja Jumala näki sen hyväri.

26 **J**A Jumala sanoi: tehkäm Ihminen meidän cuwaxem / joca meidän muotoisem on / joca wallidze calat meres / ja linnut tairwan alla / ja carjan / ja cocomaan / ja caicki jotca maalla matelewat. Ja Jumala loi Ihmisen omari cuwaxens / Jumalan cuwari hän sen loi / miehxi ja waimori loi hän heitä.

28 Ja Jumala siunais heitä / ja sanoi heille: hedelmöidkät ja lisändykät ja täyttäkät maata / ja tehkät se teillen alemäisxi / ja wallitcat calat meres / ja linnut tairwan alla / ja caicki eläimet jotca maalla lütkurwat.

29 Ja Jumala sanoi: cadzo / minä annoin teille caicimaiset ruohot / josta siemen on cocomaan päällä / ja caicimaiset hedelmäliset puut / ja puut josta siemen on / teille ruoxi. Ja caickille eläimille maan päällä / ja caickille linnuille tairwan alla / ja caickille madoille maan päällä / josta hengi on / caicimaiset wiberjäiset ruohot syötäwäxi / Ja tapahui niin. Ja Jumala cadzoi caicimaisia cugin hän tehnyt oli / ja cadzo / ne olit san-

IV. Havin-
gon / Cuun
14 Tähdet.

V. Calat ja
linnut.

VI. Carjan
madoi ja
pedot.

Ihmisen.

Gen. 5: 5.
Gen. 9: 6.
Matt. 19: 4.
Marc. 10: 6.

Gen. 9: 7.
Ja anda
heille heit-
dän ruo-
jons.

gen hyvät. Ja tuli ehtoista ja amusta cuu-
des päivää.

*Verf. 2. Jumalan Hengi) Silloin ei ollut vielä tuulda / sen-
tähdän täällä sanalla (Jumalan Hengi) ymmärretään pyhä Hen-
gi. v. 14. Ahoiri) kewäri / Suveri / Syryri / Tahveri. v. 28.
Edeät se teillen alemaiseri) se on / mitä se apvoitte ja teette
maan päällä / se on teidän oman / ja maa palwele teitä / canda ja
anda teille hedelmäs.*

II. Luku.

Seidjemendä päivänä lepä Jumala / ja pyhittä
sen / v. 3. Ei vielä sada maan päälle / waan sumu nou-
se ja casta hänen / v. 6. Adam luodan maan tomusta / ja
Jumala puhalda hänen sieramiins elävän hengen / v. 7.
pannan Paradisijn / v. 15. mutta sillä haastolla / ettei hän
sdis hywän ja pahan tiedon puusta / v. 17. Ewa luodan A-
damin tyktiluusta / ja annetan hänelle emändäxi / v. 21.

A nijn tairwas ja maa päätet-
tin / ja caicki heidän jouckons.

Ja Jumala päätti seidjemende-
nä päivänä hänen työns cun-
hän tehnyt oli / ja lepäis seidjemendä päi-
wänä caickista hänen tegoistans / cunhän
tehnyt oli. Ja sumais seidjemennen päivän
ja pyhitti sen / että hän lewäis hänes / caicki-
sta hänen tegoistans jofca Jumala loi ja teki.

Ja näin on tairwas ja maa tullut cosea he-
luotin / sillä ajalla jolla Jumala teki tairwan
ja maan. Ja caickinaiset puut kedolla / jofca
ei ennen ollet maan päällä / ja caickinaiset
ruohot kedolla / jofca ei ennen caswanet ol-
let. Sillä ei HERRA Jumala andanut wie-
lä sada maan päälle / eikä ollut ihmistä joca
maata wiljeli / waan sumu nousi maasta / ja
casti caiken maan.

Ja HERRA Jumala teki ihmisen maan
tomusta / ja puhalsi hänen sieramiins
elävän hengen / ja tuli ihminen nijn eläwäxi
sieluri.

Ja HERRA Jumala istutti Paradisijn E-
denis itän päin / ja pani siihen ihmisen /
jonga hän teki.

Ja HERRA Jumala caswatti maasta
caickinaiset puut ihanaiset nähda ja hyvät
syöda / ja elämän puun keskelle Paradisij-
nijn myös hywän ja pahan tiedon puun.

Ja Edenist käwi wirta castaman Para-
disijn / ja jacoit idzens neljari pääwirrari. En-
simäinen cudzutan Pison / se juore coco He-
wilan maan ymbärins / ja siellä culda löy-
tän / Ja sen maan culda on callis / ja siellä
myös löytän Bedellion / ja callis kiwi Snix.

Toinen wirta cudzutan Gihon / se juore co-
co Ethioptian ymbärins. Colmas wirta
cudzutan Hidetel / ja juore Assyrian edid-
zen. Ja neljäs wirta on Phrat.

Ja HERRA Jumala otti ihmisen / ja pani
Paradisijn Edenis / wiljeleman ja war-
jeleman sitä. Ja HERRA Jumala käski ih-
mistä / ja sanoi: syö caickinaisista pui-
sta Paradisjis / Mutta hywän ja
pahan tiedon puusta älä syö: sil-
lä jona päivänä sinä sittä syöt /
pitä sinun cuolemalla cuoleman.

Ja HERRA Jumala sanoi: ei
ole hywä ihmisen yrinäns
olla / minä teen hänelle awun /
joca hänelle soweljas on. Cosea

HERRA Jumala oli maasta caickinaiset eläi-
met kedolle / ja caickinaiset linnut tairwan ala-
tehnyt / toi hän ne ihmisen eteen / että hän nä-
kis cuinga hän ne nimitäis: sillä nijn cun
ihminen caickinaiset eläimet nimitti / nijn ne
cudzutan. Ja ihminen andoi cullakin car-
jalle / ja linnuille tairwan alla / ja eläimille
maan päällä heidän nimens. Mutta ihmi-
selle ei löyty apua / joca hänelle soweljas
olis.

Ja HERRA Jumala pani rascan unen ih-
miseen / ja cunhän nuckui / otti hän yhden hä-
nen kylkiluustans / ja täytti sen paican lihalla.

Ja HERRA Jumala rakensi waimon sittä
kylkiluusta / jonga hän ihmiseft otti / ja toi sen
hänen eteens. Nijn sanoi ihminen: tämä on
luu minun luistani / ja liha minun lihastani / se
pitä cudzuttaman miehen puolixari: sillä hän
on otettu miehestä. Sentähden pitää
miehen luopuman Ilastäns ja
Iitistäns / ja pysymän emän-
däns tykönä / ja he tulewat yh-
deri lihari. Ja he olit molemmat alasti /
Adam ja hänen emändäns / ja ei häwennet.

*Verf. 11. Pison) on se suuri wirta Indias / joca cudzutan
Ganges: sillä Hewila on Indian maa. v. 13. Gihon) on se wirta
Egyptis / joca cudzutan Nilus. v. 14. Hidetel) on se wirta Assy-
rias / joca cudzutan Tigris. Phrat) on lähimmäinen wirta
Syrjas / joca cudzutan Euphrates. v. 18. ja 20. Joca hänelle
soweljas olis) se on / joca händä auttais Iisändömän ja eläitä-
män / sentähden loi Jumala waimon. v. 25. Ja ei häwennet)
se on / ei tarwinnet häwettä.*

III. Luku.

Kärme pettä waimon syömän tiedystä puusta / v. 1. se-
ca myös anda miehellen / v. 6. sentähden pelkäwät he
ja pakenevat / cosea he cunlewat HERRAN änen / v. 7. HER-
ra cudzi ja cuildele heitä / v. 9. kiwo kärmettä / v. 14. loh-
dutta ihmist lupauksella / waimon siemenest Christusest /
v. 15. curreta heitä cuitengin ruumilifella rangaistu.

Adam tied-
dän syömäst
tiedon puu-
sta.

Cuinga He-
wa luodan.

I. Tim. 2:
13.

I. Cor. 11:
8. & 9.

Hewa an-
netan Ada-
mille emän-
näri / ja A-
wostästy
afetetan.
Matth. 19:
5.

Marc. 10:
7.

I. Corint.
6: 16.
Eph. 5: 31.

VII. Sab.
batti pyhi-
tetän.

Heb. 4: 4.
Exod. 20:
10. 11.

Cuinga A-
dam luodan.
I. Cor. 15:
45.

Paradisijn
siutetan ja
Adam pan-
nan sisälle.

vella / v. 16. he ajetan Paradijsist/ ja elämän puun tie
 warttoitan v. 23.

Kärme pet-
 tä, Heivan.

1 **K**ärme oli carwalin caickia eläi-
 mitä maan päällä / jotca HERRA
 Jumala tehnyt oli / ja sanoi wai-
 molle: sanoico Jumala / älkät

2 syökö caickinaisista puista Paradijsis? Nijn
 waino sanoi kärmelle: me syömme nyden
 puuden hedelmist / jotca owat Paradijsis /
 3 Mutta sen puun hedelmäst / joca on keskellä
 Paradijsi / on Jumala sanonut: älkät syökö
 siitä / ja älkät ruweteo siihen / ettet te cuolis.

Gen. 2: 16.

4 Nijn kärme sanoi waimolles: ei siuingan pi-
 5 dä teidän cuolemalla cuoleman: Waan Ju-
 mala tietä / että jona päivänä te syötte sij-
 tä / aukenevat teidän silmän / ja tuletta nijn-
 cuin Jumala / tietämän hywän ja pohan.

2. Cor. II:
 3.

6 Ja waino näki siitä puusta oleswan hywän
 syödä / ja että se oli ihana nähdä ja suloinen
 puu / että se andoi ymmärryksen: ja otti hedel-
 7 mäst ja söi / ja andoi myös miehellens siitä / ja
 hän söi. Silloin aukeni molembain heidän
 silmäns / ja äckäisit että he olit alasti / ja si-
 doit yhteen Ficuna lehtiä / ja teit heillens
 peitteitä.

Adam
 ja Heivan
 langemus.
 Syr. 25: 33.
 1. Tim. 2:
 14.

8 **J**ä he cuulit HERRAN Jumalan änen
 Paradijsis päivän wilwetes. Ja A-
 dam lymyi emändinens HERRAN Ju-
 malan castwon edest puuden secan Paradij-
 9 sis. Ja HERRA Jumala cudzui Adamin / ja
 10 sanoi hänelle: Cusas olet? Ja hän sanoi:
 minä cuulin sinun änes Paradijsis / ja pel-
 käisin: sillä minä olen alasti / ja sentähden mi-
 11 nä lymyin. Hän sanoi: cuca sinulle ilmoitti /

Adam ja
 Heiva pa-
 tenevat
 Jumala-
 ta.

Jumala
 cudzui A-
 damin ja
 Heivan ja
 cuuidele
 heitä.

ettäs alasti olet? etkös syönyt siitä puusta /
 josta minä sinua haastoin syömästä? Nijn ja
 12 noi Adam: waino jongas annoit minulle /
 andoi minulle siitä puusta / ja minä söin. Sil-
 13 loin sanoi HERRA Jumala waimolles: mikis-
 sen teit: waino sanoi: kärme petti minun /
 ja minä söin.

14 **J**a HERRA Jumala sanoi kärmelles: ettäs
 tämän teit / kirottu ole sinä kaikest car-
 jast ja caickist eläimist maalla / sinun pitä käy-
 män wadzallas / ja syömän maata caiken e-
 linaicas. Ja minä panen wainon
 15 sinun ja waimon wälille / ja sinun
 siemenes ja hänen siemenens wä-
 lille / hän polke ricki sinun pääs / ja
 sinä pistät händä candapäähän.

Jumala hi-
 ro kärmettä
 ja lupa Chri-
 sturen.

16 **J**a waimolles sanoi hän: Minä saatan
 sinulle paljon tusca coscas rascari tulet: si-
 nun pitä synnyttämän sinun leipses kiverulla /
 ja sinun tahtos pitä miehes ala annettu ole-
 man / ja hän wallidze sinua.

Adam
 ja Heivan
 rumilnen
 rangailus
 1. Cor. 14:
 34.

17 **J**a Adamille sanoi hän: ettäs cuulit e-
 18 mändäs ända / ja söit puusta josta minä
 haastoin sinua syömästä: kirottu olcon maa
 sinun tahtes / surulla pitä sinun elättämän
 idzes hänestä egicena elinaicanas. Orjan-
 tappuroita ja ohdackeita pitä hänen castwa-
 man / ja sinun pitä maan ruohoja syömän.
 19 Sinun leipäs pitä sinun syömän odzas
 hies / siihen asti cuwis maaxi jästens tulet / so-
 stas otettu olet: sillä sinä olet maa / ja maaxi
 pitä sinun tuleman.

Adam ja
Hewa ajas-
tan Para-
dyssit.

20 **U** Adam cudzui hänen emändäns ni-
men / Hewa / että hän on kaikkein elä-
21 witten Liiti. Ja HERRA Jumala teki Ad-
mille ja hänen emännällens nahgoista ha-
met / ja puetti heidän ylöns.
22 Ja HERRA Jumala sanoi: cadzo / A-
dam on tullut kuin hyri meistä / tietämän hy-
iwän ja pahan / mutta nyt ettei hän ojemmais
kättäns / ja ottais myös elämän puusta / söis
ja eläis ijankaikisest.
23 **U** HERRA Jumala lähetti hänen Pa-
radyssista Edenis / maata wiljelemän /

joista hän otettu oli. Ja ajoi Adamin ulos /
ja pani Paradyssin eteen Edenis Cherubi-
min paljalla lyöwäisellä miecalla / elämän
puun tietä wartioidzeman.

Verf. 8. Päiwän wilwetes / se oli ehrona päiwän helden laa-
tes. (Adam) on Ebreas ihminen / sentähden sanotan ihminen
sijnä cusa Adam on / ja Adam sijä cusa ihminen on. v. 15. Hän
postte ricki / tämä on ensimmäinen Ewangeliun ja lupaus Christu-
rest: että hän on voitawa sijnin / cuoleman ja helwettin / ja wa-
paitawa meitä wanhan kärmien wallast. Sen päälle on A-
dam hänen uscolisten jälkenluwaisiens cansa / usconit ja au-
tuartullut. (Sinä pistät händä candapäähän) se on / sinä wat-
not ja watwat händä: sillä nijn tapahu: cöscä Christus talle-
ricki kärmien pääin / se on / peritein waldatumman / sijnin / cuole-
man ja helwettin: Nijn hän pistä jälleus Christusta candapää-
hän / se on / hän waino ja cuoletta Christusen / ja ne jotta hänen
päällens uscowat. v. 20. Hewa) Hai on elämä / josta tule He-
wa / eli Hawa elämä / taicka eläwä.

I V. Lucu.

Adamille syndy Cain ja Habel / v. 1. cöscä he uhrawat
HERRALLE / cadzo hän lepyisest Habelin ja hänen uhr-
ins päälle / v. 4. sijä Cain wihastu / ja lyö hänen weljens
Habelin cuolhaxi / v. 8. sentähden hän HERRALDA kiro-
tan / v. 11. tule epäuscolisest / v. 13. ja maan cultiayi / v. 16.
jonga laiset löydäwät moninaiset taidot ja käsityöt / v. 20.

2 **U** Adam tunsi Hewan hänen e-
mändäns / ja hän tuli rascari / ja
synnytti Cainin / ja sanoi: minun
2 la on mies HERRA. Ja häntäas
synnytti Habelin hänen weljens. Ja Habel
tuli lamburixi / mutta Cain peldomieheri.

3 **U** tapahtui muutamain päiwän perä-
4 stä / että Cain uhras HERRALLE lahjo-
ja maan hedelmist. Ja Habel myös uhr-
5 rais hänen laumans esicoisyt / ja heidän li-
harrudestans. Ja HERRA cadzoi lepyi-
sest Habelin ja hänen uhrins puoleen / mut-
ta Cainin ja hänen uhrins puoleen ei hän le-
pyisest cadzomut: silloin Cain julmistui san-
gen cöwin / ja hänen behmons muuttui.
6 Nijn sanoi HERRA Cainille: miris jul-

mistut? Eli miri behmos muuttu? Etkö
7 se nijn ole? jos hyrwä olet / nijn olet cöli-
nen / ja jolles hyrwä ole / nijn syndi lepyä owen-
8 edes / mutta älä salli hänelle hänen tahtons /
rwaan hallidze händä. Silloin puhui Cain
Habelin hänen weljens cansa.

9 **U** heidän kedolla ollesans / cäreais
Cain Habelin hänen weljens päälle
ja tappoi hänen. Nijn HERRA sanoi Cai-
10 nulle: cusa on Habel sinun weljes? hän
wastais: en minä tiedä / olengo minä wel-
jeni wartia? Ja hän sanoi hänelle: mitäs
11 tehnyt olet? weljes weren äni huuta minun
tygöni maasta. Ja nyt kirottu ole sinä
12 maan päällä / joca arwais suuns ottaman
weljes werta sinun käsistäs. Cöscas maa-
ta wiljelet / ei hänen pidä käsiedes sinulle wa-
13 kens andaman / cultian ja pakene waisen pi-
tä sinun olemän maan päällä.

14 Ja Cain sanoi HERRALLE: minun pa-
hatecon on suurempi / kuin se minulle anne-
taisin anderi. Cadzos / sinä ajat minun

Cain tappa
Habelin.
Sap. 1: 27.
Matth. 23:
15.
1. Ioh. 3: 2.

Cain ja Ha-
bel syndy-
wät.

Cain ja Ha-
bel uhras-
wat.

pois tänäpäin maalda / ja minun pitä sinun e-
destäs lymymän / ja tulen culliaxi ja pakene-
waiferi maan päällä. Ja nijn minun kån/
cucakänäns minun löytä se tappa minun.
15 Mutta HExra sanoi hänelle: ei / waan jo-
ca Cainin tappa / se pitä seidzemen kertaisest
costettaman. Ja HExra pani merkin Cai-
nijn / ettei kengän händä tappais / joca hänen
16 löytäis. Ja nijn Cain läxi HExran edest /
ja asui Nodin maalla / itän päin Edenist.

Cain lapses.

17 Ja Cain tumsi hänen emändäns / joca
tuli raseari / ja synnytti Hanochin. Ja
hän rakensi Caupungin / jonga hän cudzui
18 poicans nimellä Hanoch. Mutta Hanoch
sijtti Tradin. Trad sijtti Mahujaelin. Ma-
hujael sijtti Methusaelin. Methusael sijtti
Lamechin.

19 Mutta Lamech otti cari emändä / toinen
20 cudzuttin Uda / ja toinen Zilla. Ja Uda syn-
nytti Zabalın / josta ne tulit jotea majois a-
21 siut / ja carja caswatit. Ja hänen welhens
cudzuttin Jubal / josta candelettien ja hui-
22 luin soittajat tulit. Zilla myös synnytti ni-
mittain Tubalcainin / joca oli seppä caickinai-
23 sis waski ja rauta töis / ja Tubalcainin si-
sar / oli Naema.

24 Ja Lamech sanoi emännillens / Udalle ja
Zillalle: te Lamechin emännät / cuuleat mi-
nun ändäni / ja corwin ottacat mitä minä sa-
non: minä olen miehen tappanut minulleni
haarwari / ja nuorucaisen minulleni sinimar-
25 jari. Cain costetan seidzemen kertaisest / mut-
ta Lamech seidzemen ja seidzemenkymmenen
kertaisest.

Seth ja E-
nos synty-
wät.

25 Ja Adam taas tumsi emändäns / ja hän syn-
nytti pojan / ja cudzui hänen Seth / sano-
den: Jumala on minulle toisen siemenen
andanut Habelin edest / jonga Cain tappoi.
26 Ja Seth myös sijtti pojan ja cudzui hänen
Enos. Silloin ruvettiin saarnaman HEx-
ran nimest.

Verf. 1. Nies HExra: Cain cudzutan saaduri / mut-
ta herwa luuli hänen olewan sen siemenen / joca Jumalan lupau-
sen jälken kärmän päin tallais ricki. v. 8. Silloin puhui Cain ha-
belin cansa / se on / ei hän tehdanut idzens muutoin täpötä / cum
ulconaisella muodolla ystävälisest / ja puhua Habelin cansa / että
hän oli nähdeidä hänen wihans tähden / waikka hän aicoi händä
sydämefäns tappa: ja nijn on Cain caickein ulconillatuiden isä.
v. 26. Ruvettiin ei nijn / ettei ennen saarnattu HExran nimest /
waan että sijtte cum Jumalan palvelus Cainin pahuden cautta
inhoretin / ojetin se jälhens / cosca Altari raketin / cubunga he
coroumit Jumalan sana cuuseman ja rucoileman.

V. Lucu.

Adam sijttä Sethin hänen cuwans jälken / ja enole
1930. ajastataisina v. 3. jonga lapses Patriarchat sijtte
luetellan Noahn ja hänen lapsins asti / v. 6. eronomaisest

puhutan Henochist / että hän eläwäld otettiin tawaseen /
v. 24.

Setä on ihmisen siucunnan fir-
1 ja / sihen aican cosca Jumala loi
ihmisen / ja teki hänen Jumalan
2 muotoiseri. Mieheri ja waimo
ri loi hän heidän / ja sinuats heitä / ja cudzui
heidän nimens ihminen / sihen aican cosca
he luotin.

3 Ja Adam oli sata ja colmekymmendä a-
jastaica wanha / ja sijtti pojan / joca hä-
nen cuwans caltainen oli / ja cudzui hänen
Seth / Ja eli sijtte cahderansata ajastaica /
4 ja sijtti poikia ja tyttäritä. Ja coco hänen
5 ikäns oli / yhderansata ja colmekymmendä
ajastaica / ja cuoli.

6 Seth oli sata ja wissi ajastaica wanha / ja
7 sijtti Enoxen. Ja eli sijtte cahderansata
ja seidzemen ajastaica / ja sijtti poikia ja tyt-
8 täritä. Ja coco hänen ikäns oli yhderansata
ja caritoistakymmendä ajastaica / ja cuoli.

9 Enos oli yhderänkymmendä ajastaica
10 wanha / ja sijtti Kenanin. Ja eli sijtte
cahderansata ja wissitoistakymmendä aja-
11 staica / ja sijtti poikia ja tyttäritä. Ja coco
hän ikäns oli yhderansata ja wissi ajastai-
ca / ja cuoli.

12 Kenan oli seidzemenkymmendä ajastai-
13 ca wanha / ja sijtti Mahalaleelin. Ja
eli sijtte cahderansata ja neljäkymmendä a-
14 jastaica / ja sijtti poikia ja tyttäritä. Ja co-
coco hänen ikäns oli / yhderansata ja kymmenen
ajastaica / ja cuoli.

15 Mahalaleel oli wissiseidzemetäkymmen-
16 dä ajastaica wanha / ja sijtti Jaredin.
Ja eli sijtte cahderansata ja colmekymmen-
17 dä ajastaica / ja sijtti poikia ja tyttäritä. Ja
coco hänen ikäns oli / cahderansata / yhde-
ransäkymmendä ja wissi ajastaica / ja cuoli.

18 Jared oli sata ja cariseidzemetäkym-
19 mendä ajastaica wanha / ja sijtti He-
nochin. Ja eli sijtte cahderansata ajastaica /
20 ja sijtti poikia ja tyttäritä. Ja coco hänen
ikäns oli yhderansata ja cariseidzemetäkym-
mendä ajastaica / ja cuoli.

21 Enoch oli wissiseidzemetäkymmendä a-
22 jastaica wanha / ja sijtti Methusalahn.
Ja sijttecum hän oli Methusalahn sijttänyt /
23 pyysi hän jumalises elämäs / colmesata aja-
stataica / ja sijtti poikia ja tyttäritä. Ja coco
hän ikäns oli / colmesata ja wissiseidze-
24 metäkymmendä ajastaica. Ja hän eli ju-
malisest /

Gen. 1:27.
Gen. 9:6.
Sap. 2:23.
Syr. 17:3.Seth syn-
dy /
A. M. 130.
1. Par. 1:1.
Luc. 3:38.Enos syn-
dy /
A. M. 235.Kenan syn-
dy /
A. M. 325.Mahala-
leel syndy /
A. M. 395.Jared syn-
dy /
A. M. 460.Enoch
syndy /
A. M. 622.Methusa-
lah syndy /
A. M. 687.Enoch ote-
tan eläwäldä
dä tawase-
seen.

269

malifest / ja ei enämbi näkynyt / sillä Jumala otti hänen pois.

25 **N** Ehusalah oli sata ja seidzemenyhde
26 **R**ättäkymmendä ajastaica wanha / ja
sijtti Lamechin. Ja eli sijtte seidzemensata
ja carinhderättäkymmendä ajastaica / ja
sijtti poikia ja tyttäritä.

27 Ja coco hänen ikäns oli yhderänsata ja
yhderänsaidzemetäkymmendä ajastaica / ja
cuoli.

28 **L**amech oli sata ja carinhderättäkym-
mendä ajastaica wanha / ja sijtti pojan.

29 Ja cudzui hänen Noah / sanoden: tämä on

lohduttawa meitä meidän waiwasam ja töi-
säm maan päällä / jonga HERRa kironut
on. Sijtte eli hän wüsfisata / yhderäntym-
mendä ja wüsi ajastaica / ja sijtti poikia ja tyt-
täritä. Ja coco hänen ikäns oli seidzemen-
sata ja seizemencahderättäkymmendä aja-
staica / ja cuoli.

Noh oli wydensadan ajastajan w-
ha / ja sijtti Semin / Hamin ja Japh-
etin.

Verf. 24. Eli jumalifest) se on / hän on muiden suhten
ahterast opettanut Jumalan sana / on ollut P. op. eta opettanut
ja neuwonut muita Jumalan peicoon / ja ilmoittanut miä räs-
gaisius catumartomille oli carjon / joutatähden hän palion wai-
wa tärsinyt on.

Japhet
soudy A. M.
1556.
Semi son
dy / A. M.
1552.

V I. Lucu.

Jhmisten pahus saa suuren wallan maan päällä /
v. 1. HERRa caui ihmisen luonens / v. 6. uhca
weden paisumisella / v. 7. anda heille aica heitäs para-
ta / sata ja carikhymmendä ajastaica / v. 3. Käste Noahn
raketa colmipohjaisen Arkin / v. 14. joca (sijtte cuin Ju-
mala teki hänen cansans liston) sen teke ja toimitta / v. 18.

1 **S** eica ihmiset rupeisit lisändy-
män maan päällä / ja sijtti tyt-
täritä. Nün Jumalan pojat näit
2 ihmisten tyttäret caunxi / ja otit
3 emännirens jotca he tahdoit. Silloin sanoi
HERRa: ei minun hengen riistele ihmisten
cansa tjancaicisest / sillä he owat liha / minä
annan heille aica sata ja carikhymmendä ajai-
staica.

4 Sijhen aican olit myös Sangarit maan
päällä: sillä sijttecuin Jumalan pojat ma-
caisit ihmisten tyttärten cansa / ja sijtti lap-
sia / että nüstä tulit woimaliset niehet / jotca
muinan olit sangen cuuluusat.

S eica cosca HERRa näki Jhmisen
pahuden suurexi maan pääl-
lä / ja caicki hänen sydämens ai-
woitus ja ajatus oli ainoastans
aina paha. Silloin hän caui / ihmisen
tehnens maan päälle / ja tuli murhahiseri sy-
dämesäns.

Ja sanot: ihmisen cuin minsoin / hucu-
tan minä maan päällä / hanst ihmifest nün
carjan / matoin ja linduin aiti tairwan alla:
sillä minä cadut että minädeitä tehnye olen.
Mutta Noah löysi armon HERRan edes.

Tämä on Noa: sucuunda: Noah oli
Jhurfeas jo oaca mies / ja eli jumalifest
hänen ajallaw. Ja sijtti colme poica / Se-
min / Hamin ja Japhetin. Mutta naa oli
turnieldu Jumalan raswon edes / ja täy-
näns wäkiwaldä.

Gen. 8:21.
Marth. 15:
19

Jumala
caui ihm-
sen luon-
nens.

Syn. 44: 17.

12 Silloin cadzatti Jumala maan päälle / ja cadzo / se oli turmeldu : sillä caieki liba oli turmellut tiens maan päällä.

13 Ja Jumala sanoi Noahlle: caieken liban loppu on ainun eteen tullut : sillä maa on heistä synäns wäkiwolda / ja cadzo / minä hucen heitä ynnä maan cansa.

14 **E**e sinulles Arcti hongasta / ja tee sisälle olinsiat / ja terwa se sisälda ja ulco. Ja tee händä näin:

15 Colmesata kynärätä pitä oleman hänen pituudens / wäysikymmendä kynärätä lewendens ja colmekymmendä kynärätä korkeudens. Aekuman sinun pitä tekemän / ja sen ylhälda kynärällä päättämän. Sitten pitä sinun paneman kestelle siwua. Ja hänellä pitä oleman colme pohja / yri alinna / toinen kestellä ja colmas ylinnä.

17 Ja cadzo / minä amman tulla wedenpaisumisen maan päälle / hucuttaman caieki liba / josa eläwä hengi on tairwan alla / ja caieki mitä maan päällä on pitä hucuman.

18 **M**utta sinun cansas minä minun lefftoni / ja sinun pitä Arctijn menemän / poikines / emändines / ja poicais emändän cansa.

19 Ja sinun pitä saattaman Arctijn / caieki naiset eläimet caiekest libast / carittain / coiraxen ja naaraxen / jäämän elämän cansas. Linnuista laistans / carjasta laistans / caieki naisista madoista maan päällä laistans. Caiekiä näistä pitä carittain sinun tygös kätymän / jäämän elämän. Ja sinun pitä ottaman tygös caiekiä ruoca jota syödän / ja cocooman sinun tygös / sinulle ja heille elatureri. Ja Noah tefi caieki mitä Jumala hänen kästi.

Wers. 2. Jumalan pojat) ne olit pyhäin Patriarchain lapset / jotea Jumalan pelgos olit esiwateut / mutta he euit siire pahem mari cum ne muut / sen pyhän nimen warjolla. Niucum usiast tapahu / että pyhäin lapset tulewat caiekein pahimmixi woi coiriixi ja töljimiixi ihmisi. v. 3. Minun hengen) Se on tuha mitä minä minun hengen cautta amman saarnatta heidän edes säns / nuhdella ja opetta heitä / niin peräti libalixi owat he tullet / että he cadzowat ylöu ja piletawat minun Sanan ja hengen / sentähden pitä hänen laekaman saarnamasi / ja andaman heidän mennä / ja en misä enä riixele heidän cansaus.

Jumala kästi Noahin raketa Arctin.

VII. Lucu.

Jumala käste Noahin mennä omaistens cansa Arctijn v. 1. otta cansans caiekiä puhtaista eläimistä seidzemen ja seidzemen / w. 2. saastaisista eläimistä cari / v. 3. Noah teki niin / v. 5. sijte w. 11. wedenpaisumus coco maan päälle / v. 11. upotta caieki jori hengi oli maan päällä / paidat Noah / ja niistä jotea händä cansans Arctis olit / v. 23.

1 **N**oah sanoi Noahlle: me ne Arctijn / sina ja coco sinun wuones : sillä sinun minä olen

nähnyet hursecari minun edesäni tällä ajal la. Caiekiä puhtaista eläimistä ota tygös seidzemen ja seidzemen / coiras ja naaras / mutta saastaisista eläimistä cari / coiras ja naaras. Niin myös linnuista tairwan alla seidzemen ja seidzemen / coiras ja naaras / että siemen jäis elämän coco maan päällä. Sillä seidzemen päiwän perä amman minä sata maan pääl-

Jumala kästi Noahin mennä Arctin. 2. Pet. 2:15.

le neljäkymmendä päivä ja neljäkymmen-
dä yötä / ja hucutan maan päällä caieki
jotca orvat / jotca minä tehnyet olen.

5 **U** Noah teki caieki mitä HERRa hä-
6 nelle käski. Ja hän oli cuusifata aja-
staica wanha / cosca wedenpaisumus tuli
7 maan päälle. Ja hän meni Arctijn poi-
kinens / emändinens / ja hänen poicains e-
mändain cansa / wedenpaisumisen edest.
8 Puhtaista eläimistä ja saastaisista / linnui-
9 sta ja caikista madoista maan päällä / menit
hänen tygöns Arctijn / carittain / coiras ja
naaras / niincuin HERRa hänelle käste-
10 nyt oli. Ja cosca seidzemen päivä culu-
net olit / tuli wedenpaisumus maan päälle.

11 **S**uudenella sadalla ajastajalla Noahn tja-
sta / seidzemenenä toista kymmendenä
päivänä toisella Cuicaudella / sinä päivä-
nä cuohuit caieki sywyden lähtet / ja tairwan
12 actumat aukentit. Ja maan päälle satoi nel-
jäkymmendä päivä ja neljäkymmendä yötä.

13 **J**uuri sinä päivänä meni Noah Arctijn /
Semin / Hamin ja Japhetin / hänen poi-
cains cansa / ja hänen emändäns / ja hä-
14 nen poicains colmen emännän cansa. Nijn
myös caieki pedot laistans / ja caieki carja lai-
stans / ja caieki madot maan päällä laistans /
ja caieki linnut laistans / caieki jotca letä tai-
15 sit / ja caieki joilla sijwet olit. Ne caieki menit
Noahn tygö Arctijn / carittain caikesta liba-
16 sta / josa eläwä hengi oli. Ja ne olit coi-
raret ja naararet caikimaisesta libasta / ja me-
nit sisälle niincuin Jumala hänelle kästennyet
oli. Ja HERRa sulki hänen jälkensä.

17 **S**illoin tuli wedenp. isumus neljändenä
kymmendenä päivänä maan päälle /
ja wedet paisuit / ja nostit Arctin ylös / ja
18 weit corkialle maasta. Nijn wesi soi wal-
lan / ja paisui sangen suurest maan päälle /
19 njn että Arcti oli wesiäjolla. Ja wesi sai
wallan / ja enäni njn suurest maan päälle /
että caieki corkiat wuoret coco tairwan alla
20 peitetin. Wystitoistakymmendä kynnärätä
corkialle oli wesi wuorten päällä / sijttecuin
he peitetyt olit.

21 **S**illoin hucui caieki liba jota maan pääl-
lä matele / linnut / carja / pedot / ja caieki
jotca maan päällä lykäuwat / ja caieki ih-
22 miset. Ja caieki joilla eläwä hengi oli cui-
wan päällä / ne cuolit.

23 **N**ijn silloin hucutettin caieki ne cuin maan

päällä olit / ihmisesi njn carjan / ja ma-
toin / ja linduin asti tairwan alla / caieki hu-
cutettin maan päällä / ainoastans Noah jäi /
ja ne jotca hänen cansans olit Arctis. Ja
24 wedet olit maan päällä sata ja wyssikym-
mendä päivä.

VIII. LUCU.

Wedenpaisumus wähenet / v. 1. ja wedet cuirawat
maan päällä / v. 13. Noah lähte Arctist HERRan
kästyn jälken / v. 15. uhra poltoubria / v. 20. ja saa lu-
paryen ettei Jumala sullen hucuta caiekiä eläwäsi / njn
cuiwan cuin maa seisoo / v. 21.

Silloin Jumala muisti Noahn ja
caieki eläwät / ja caiken carjan
1 cuin hänen cansans oli Arctis /
ja nosti tuulen maan päälle / ja
wedet wähenyt. Ja sywyden lähtet tu-
2 fittin / ja tairwan actumat / ja satet tairwast
asetuit. Ja wesi maan päällä enämin ja
3 enämin juori pois ja wähenit / sadan ja wy-
dentkymmenen päivän peräst.

4 **J**a seidzemenenä toista kymmendenä päi-
wänä seidzemenes Cuicaudes / jäi
Arcti Araratin wuorille. Mutta wedet
5 juorit pois / ja wähenit haman kymmenden
Cuicauten asti. Ensimmäisnä päivänä kym-
mendenä Cuicautena nähit wuorten cue-
kulat.

6 **N**eljäkymmennen päivän peräst / a-
wais Noah Arctin actuman / jonga hän teh-
nyet oli. Ja andoi Carnehn letä ulos / joca
7 lensi cahtiapäin / sihen asti cuin wedet maan
päällä cuirwit.

8 **S**ijtte lähetti hän mettisen tyköns / coet-
teleman / jos wedet olisit juosnet pois maan
päällä. Cosca ei mettinen löynnyet cusa
9 hän sai jalcans lewättä / palais hän hänen
tygöns Arctijn / sillä wedet olit wielä coco
maan päällä / njn pisti hän kätens ja otti
hänen Arctijn.

10 **J**a odotti wielä toise seidzemen päivä /
ja andoi wielä ferran mettisen letä Ar-
ctist. Se palais hänen tygöns ehtopuolel-
11 la / ja cadzo / hän toi siusans murtunen ol-
jypium lehden. Nijn Noah ymmärsi wedet
maan päällä juosneri pois. Mutta hän
12 odotti wielä seidzemen päivä / ja andoi met-
tisen letä ulos / joca ei enä palannut.

13 **J**a cuudennella sadalla / ja ensimmäisellä
ajastajalla Noahn tjasta / ensimmäisnä
päivänä ensimmäises Cuicaudes / cuirwit
wedet maan päällä. Nijn awais Noah

Sap. 10:4.

Wedenpai-
sumus wä-
hene.

Wedenpai-
sumus tule
maan pääl-
le A. M.
1656.
A. Ante Ch.
2314.
Matt. 24:
37.
Luc. 17:
26.
1. Per. 3:
20.

Noah pela-
stetaan.

Noah lehe
se Arkist A.
M. 1658.

14 Arkkiin caton / ja näki maan curvari. Niin
maa tuli peräti curvari seidzemendena col-
mattakymmendena päivänä / toises Cui-
caudes.
15 Niin Jumala puhui Noahille / sanoden:
16 Käbde Arkist sinä ja sinun emän-
däs / sinun poicas ja sinun poicais emän-
nät sinun cansas. Caickeiniset eläimet jotka
17 sinun tykönsä ovat / caickeinisesta lihasta /
sekä linnuista että carjasta / ja caikista mate-
lewaisista maan päällä / kätön ulos sinun
cansas / ja enätkät teitän maan päällä / ja ol-
cat hedelmäliset ja lisätkät teitän maan pääl-
18 lä. Niin Noah meni ulos poikimens / ja e-
mändinens / ja poicains emändän cansa.
19 Niin myös caickeiniset eläimet / caickeiniset
matelewaiset / caickeiniset linnut / ja caicki

cuin maalla matelewat / läxi Arkista / joca-
nen caldaisens tygö.
20 Ja Noah rakensi Herralle Altarin / ja
caickeinisista puhtaista carjasta / ja
caickeinisista puhtaista linnuista / ja uhras
poltouhria Altarilla. Ja Herra haisti
21 makian hajun / ja sanoi sydämesäns : en mi-
nä sillen enä maata kiro ihmisen tähden : sillä
ihmisen sydämen arvoitus on paha hamast
nuorudest / ja en minä sillen enä lyö caickia
cuin eläwät / niincuin minä tehnyt olen.
Niin curwan cuin maa seis / ei pida kylwä-
22 minen ja niittäminen / wilu ja helle / survi ja
talwi / päivä ja yö laetaman.

Verf. 11. (Sioppuun lehdessä) täällä lehdellä ymmärretän E-
vangelium / jona pohä Hengi Christicunnas saarnata anda : sil-
lä ohjella ymmärretän laupius ja rauha / joista Evangelium o-
petta.

Noah uhras
Herralle

Gen. 6:5.
Esa. 54:9.
Marth. 13:
19.

I X. Lucu.

Jumala suna Noahn / ja wahwista wastudest py.
Jhan Awioskästyn säädyn / v. 1. saldi ihmisille caicki-
naiset calat ja eläimet syöda / v. 3. paigi sitä liha cuin wie-
sä elä weresäns / v. 4. säätä mailmalisen hallituswiran /
v. 6. teke liston Noahn cansa / v. 8. ja wahwista taiwan
Saarella / v. 12. Noah istutta Winaputta / juoppu ja pil-
catan Hamilda / v. 20. sentähden kiro händä / ja suna Se-
min ja Japhetin / v. 24. cuole 950. ajastacaisna / v. 29.

1 Ja Jumala sunais Noahn ja hä-
nen poicans / ja sanoi heille : ol-
2 cat hedelmäliset / lisändykät ja
tähtäkät maata. Ja teidän pel-
con ja hämmästyksen olcon caikis eläimis
maan päällä / ja caikis linnuis taiwan al-
sa / ja caikis jotka maalla matelewat / ja ca-
icki calat meres olcon teidän käsijn annetut.
3 Caicki jotka lijekurwat ja elewät / olcon teille

ruari / niincuin wiberjäisen ruohon / olen
minä caicki teille andanut.

Ainoastans älkät syökö liha joca wielä e-
4 lä weresäns : Sillä minä costan teidän ru-
5 min weren / ja costan sen caikille eläimille /
ja costan ihmisen hengen / idzecullakin ih-
miselle / niincuin hänen weljellens.

6 Se cuin ihmisen weren wuodatta / hä-
nen werens pita ihmisen cautta wuodate-
taman : sillä Jumala on ihmisen tehnyt
curwarens. Olcat hedelmäliset / lisändy-
7 kät ja enätkät teitän maasa / tullaxen mo-
neri.

8 Ja Jumala sanoi Noahille / ja hänen
9 poikillens hänen cansans : Kadzo / mi-
nä teen teidän cansan liston / ja teidän sie-

menen

Jumala
suna No-
ahn.
Gen. 11:28.

Jumalato-
te liston
Noahn
cansa.

10 menen cansa teidän jälken. Ja caicein elä-
witten eläinden cansa / jotta teidän tyköän
orwat / sekä linnuista että carjasta / ja caiceista
eläimistä jotta maasa teidän tyköän orwat /
caiceista niistä jotta Arkista läxit / mikä itä.
11 nänns eläin se maasa on. Ja teen minun lity-
toni näin teidän cansan : ettei tästedes enä
pidä caiceia liba hucutettaman wedenpaisu-
misella / ja ei pidä tästedes enä wedenpaisu-
mus tuleman / maasa turmeleman.

12 Ja Jumala sanoi : tämä on minun lity-
toni mercki / jonga minä tehnyt olen minun
ja teidän wälillen / ja caicein eläwitten eläin-
den teidän tyköän / tästedes tjancaiceiseen.
13 Minun Caareni minä olen pannut pil-
wijn / sen pitä oleman lityton mercki / minun
14 ja maan wälillä. Ja cosca niin tapastu et-
tä minä tuotan pilwen maan yllidze / niin pi-
15 tä minun Caareni pilwis nähtämän. Ja
niin minä muistan minun litytoni / minun ja
teidän wälillän / ja caicein eläwitten eläin-
den caiceinaises libas / ettei enä wedenpaisu-
mus pidä tuleman / joca caicken liban hucut-
16 ta. Sentähden pitä minun Caaren pilwis
oleman / että minä cadzon sitä / ja muistan
sen tjancaiceisen lityton / Jumalan wälillä /
ja caicein eläwitten eläinden / caiceinaises
17 libas cuin maan päällä on. Ja Jumala
sanoi Noahille : tämä on se lityton mercki / jon-
ga minä olen tehnyt minun / ja caicken liban
wälille maan päällä.

18 **N**oahn pojat jotta läxit Arkist / orwat
Nämät : Sem / Ham ja Japhet. Ja
19 Ham oli Canaan Isä. Nämät orwat
colme Noahn poica / joilda caicki maacum-
nat asituri tulit.

20 Ja Noah rupeis oleman peldomieinä /
21 ja istutti wjnapuita. Ja cosca hän joi wj-
na / juopui hän ja macais peittämät majo-
22 fans. Cosca Ham / Canaan Isä / näki
Isäns härwyn / sanoi hän sen molemille we-
23 lillens / jotta ulcona olit. Niin otti Sem
ja Japhet waatten / ja panit molembain
heidän hartioillens / ja menit selittäin / ja pei-
24 tit Isäns härwyn. Ja heidän castwons olit
käätyt pois / niin ettei he nähnet Isäns hä-
24 pyä. Cosca Noah heräis wjnapastans / ja sai
tietä mitä hänen nuorin poicans hänelle teh-
25 nyt oli / sanoi hän : Kirottu olcon Canaan /
ja olcon orjain orja / hänen welieins seas.
26 Ja wiela sanoi : litytetty olcon HERRA
Semin Jumala / ja Canaan olcon hänen

orjans. Jumala lewittäköön Japhetin / 27
ja andacon hänen asua Semin majois / ja
Canaan olcon hänen orjans.

28 **J**A Noah eli wedenpaisumisen jälken /
29 colme sata ja wjssikymmendä ajastaica.
Ja cocos hänen ikäns oli yhderänsata ja
wjssikymmendä ajastaica / ja cuoli.

Wer. 6. hänen werens pirä) Tämä on mailmalinen mie-
ta aseteret / että miehen tappaja pitä tapettaman.

X. LUCU.

Wedenpaisumisen jälken siittäwät Noahn pojat lapy-
sia / josta mailma jälkens tähtetän / v. 1. Japhetin
lapses / v. 2. Hamin lapses / v. 6. joiden seas Nimrod on
woimalainen Herra maan päällä / ja ruhrinas Babelis /
v. 8. Assur rakenda Niniven / v. 11. Semin lapses /
v. 21.

Ainä on Noahn lasten sucucum-
1 da / Semin / Hamin ja Japhe-
2 tin : ja he siitit lapsia wedenpai-
sumisen jälken. Japhetin lapy-
3 set orwat nämät : Gomer / Magog / Ma-
4 dai / Jarwan / Thubal / Mesech ja Thiras.
Mutta Gomerin lapses orwat nämät : Usc-
5 nas / Kiphath / ja Thogarma. Jarwanin
6 lapses orwat nämät : Elisa / Tharsis Chi-
7 tim ja Dodanin. Näistä orwat hajotetut
8 pacanoitten luodot / heidän maacunnians /
9 idzecukin oman tielens / sucums ja Canssans
jälken.

6 **A**min lapses orwat nämät : Chus /
7 Misraim / Put ja Canaan. Chus-
8 ren lapses orwat nämät : Seba / Hewila /
9 Sabtha / Raema / Sabtheca. Raeman
10 lapses orwat nämät : Scheba ja Dedan.
Mutta Chus siitti Nimrodin / hän rupeis
11 oleman waldias maalla / ja hän oli jalo
12 medzämies HERRAN edes. Sijtä
13 on sananlascu : se on jalo medzämies HERRAN
14 edes / niincuin Nimrod. Ja hänen
15 waldacundans alcu oli Babel / Erech /
16 Acad ja Galne Sinearin maalla. Sijtä
17 maacunnast on tullut Assur / ja hän rakensi
18 Niniven / ja Rehobothin Caupungin / ja
19 Galahn. Ja myös Kessen / Niniven ja
20 Galahn waihelle / joca on suuri Caupungi.
21 Mizraim siitti Ludimin / Anaminin / Lea-
22 bumin / Naphtuhimin. Patrusumin ja
23 Chasluhimin / josta tullet orwat Philistim
ja Caphthorim.

15 **M**utta Canaan siitti Sidonin hänen esi-
16 coisens / ja Hethin / Jebusin / Emorin / Gir-
17 gosin / Hiwin / Archin / Simin / Arwadin /

Sema

Jumala pa-
ne taawan
caaren lity-
ton merkit.

Noahistut-
ca wjnapa-
puita.

Noah'cuo-
le.
A.M. 2006.
A. A. C.
1965.

Noahn lapy-
ses.
1. Par. 1:
3. &c.

Japhetin
lapyset.

Hamin lapy-
ses.

Nimrod als-
ca Babelin
Monarc-
chian.
A.M. 1788.

Babel.

Ninives.

Canaan
vii.

18 Semarin ja Hamathin. Heistä ovat hajo-
19 tetut Cananerein sugut. Ja heidän maans
aret olit Sidonist/ Gerarin cautta haman
Gazaan/ sihen asti että tullan Sodomaa/
Somorraan / Adamaan / Seboimijn ja
20 Lasaan. Nämät ovat Hamin lapset/ hei-
dän suguisans/ kielisäns/ maacunnisans ja
Canssoisans.
21 **N**ytta Sem/ Japhetin sen vanhimmän
22 weli/ siitti myös lapsia/ joca on caic-
kein Eberin lasten Isä. Ja nämät ovat hä-
nen lapsens: Elam/ Assur/ Arphachsad/
23 Lud ja Aram. Ja Aramin lapset ovat: Uz/
24 Hul/ Gether ja Mas. Arphachsad siitti
25 Salahn/ Salah siitti Eberin. Eber siitti
caxi poica / yxi cudzuttin Peleg / että hänen

aicanans mailma jaettiin / hänen weljens
cudzuttin Jafetan. Jafetan siitti Almoda- 26
din/ Salephin/ Hasarmawethin/ Jarahn. 27
Hadoramin/ Usalin/ Dikelan. Obalin/ 28
bimaelin/ Seban. Dphirin/ Hertilan ja 29
Jobabin. Caicki nämät ovat Jafetanin po-
jat / Ja heidän asumasians oli Mesast/ si- 30
hen asti cuin Sepharin wuoren tygö tullan/
itän päin. Nämät ovat Semin lapset / 31
sucucunnisans/ kielisäns/ maacunnisans ja
Canssoisans. Nämät ovat Noahn lasten 32
sucucunnat / heidän suguisans ja Canssoi-
sans. Näistä ovat Canssat lewitetyt maan
päälle / wedenpaisumisen jälkeen.

Wers. 25. Peleg) cahtiajacaminen.

Semin
lapset.
1. Par. 1:7.

XI. Lucu.

Noahn lapset ja sienu rupewat rakendamän Cau-
pungita ja tornia / jonga corkens tairwaseen ulotuis /
v. 1. HERRA estä heitä / secoittain heidän puhens parren /
v. 5. Sem siitti Arphachsadin / jonga lapset ja sienu lue-
tellan Abramini asti / v. 10. Sarah lähte Abramini / Sarain
ja Lothin cansa Caldeast Haraniin / v. 31. ja cuole 205.
ajastaicaisna / v. 32.

1 **S**A coco mailmalla oli yhtäläinen
2 kieli ja yhtäläinen puhenparsi.
3 Ja cosca he matcuyt itän päin /
4 löysit he kedon Sinearin maal-
5 la / ja asuit siellä. Ja sanoit keskenäns:
6 känkäm tulleia tekemän ja poltaman. Ja
7 heillä olit tullei kivein edest / ja sawi calkin
8 edest. Ja sanoit: känkäm / rakendacam
9 meillem Caupungi ja torni / joca tairwaseen
10 ulotuis / tehdärem meillem nime / me hajo-
11 tetan / mitämax / caickijn maithijn.

Silloin HERRA astui alas cadzoman 5
Caupungita ja tornia / joca ihmisten lapset
rakensit. Ja HERRA sanoi: cadzo / se on 6
yhtäläinen Canssa / ja yhtäläinen kieli on
caickein heidän seasans / ja he ovat ruruenet
tätä tekemän / ja ei lacka caickista cw in he o-
wat aicoinet tehdä. Känkäm / astucam 7
alas ja secoittacam siellä heidän kielen / niijn
ettei kengän ymmärräis toistans. Ja niijn 8
HERRA hajotti heidän siellä caickijn mai-
hijn / ja he lackaisit sitä Caupungita raken-
damast. Ja sentähden cudzuttin hänen ni- 9
mens Babel: sillä siellä HERRA secoitti
coco maan kielen / ja hajotti heidän siellä
caickijn maithijn.

Nämät ovat Semini sucucunnat. Sem 10
oli sadan ajastajan wanha / ja siitti Ar-
phachsadin / cahta ajastai ca weden paisumi-

Babel ra-
ketan.
A. M. 1758.
A. A. C.
2213.

Puhenpar-
si secotte-
can / ja us-
ammax jace-
tan.

Semin
lapset.
Luc. 3: 36
Arphach-
sad siitti

ANNO
Ante Chr.
2213.
A.M.1659.
I.Par.1.24.

Salah/
A.M.1694.

Eber/
A.M.1724.

Peleg/
A.M.1758.

Requ/
A.M.1788.

Serug/
A.M.1820.

Nahor/
A.M.1850.

Tarah/
A.M.1879.

Abram/
A.M.1949.
A.AC2022

Tarah läh-
te Abram
ansa Cal-
deast.
A.M.2020.
A.A.C1951
Iof.24:2.
Neh.9:7.

Abram saa lupauksen

I. Moos. Kirja.

Christusest.

11 sen jälken. Ja eli sütte wäisfata ajastaica / ja sitti poikia ja tyttärinä.

12 **A** Rphachsad oli wäisneljätkymmendä ajastaica wanha / ja sitti Salahn. Ja eli sütte neljäfata ja colme ajastaica / ja sitti poikia ja tyttärinä.

14 **S** Allah oli colmekymmendä ajastaica wanha / ja sitti Eberin. Ja eli sütte neljäfata ja colme ajastaica / ja sitti poikia ja tyttärinä.

16 **P** eber oli neljäneljätkymmendä ajastaica wanha / ja sitti Pelegin. Ja eli sütte neljäfata ja colmekymmendä ajastaica / ja sitti poikia ja tyttärinä.

18 **R** eeg oli colmekymmendä ajastaica wanha / ja sitti Regun. Ja eli sütte carisfata ja yhderän ajastaica / ja sitti poikia ja tyttärinä.

20 **R** eegu oli carineljätkymmendä ajastaica wanha / ja sitti Serugin. Ja eli sütte carisfata ja seidzemen ajastaica / ja sitti poikia ja tyttärinä.

22 **S** erug oli colmekymmendä ajastaica wanha / ja sitti Nahorin. Ja eli sütte carisfata ajastaica / ja sitti poikia ja tyttärinä.

24 **N** ahor oli yhderän colmattakymmendä ajastaica wanha / ja sitti Tarahn. Ja eli sütte sata ja yhderäntoistakymmendä ajastaica / ja sitti poikia ja tyttärinä.

26 **A** rrah oli seidzemenkymmendä ajastaica wanha / ja sitti Abram / Nahorin ja Haranin.

27 **T** ämät owat Tarahn sucucunnat: Tarah sitti Abram / Nahorin ja Haranin.

28 **H** aran sitti Lothin. Ja Haran cuoli Isäns Tarahn edes / Isäns maalla Caldean Br-

29 ris. Silloin Abram ja Nahor otit heillens emännät. Abram emännän nimi oli Sarai / ja Nahorin emännän nimi Milca / Haranin tytär / joca oli Milcan ja Iscan Isä. Mutta Sarai oli hedelmätön / eikä ollut hänellä lasta.

31 **J** a Tarah otti Abram hānen poicans / ja Lothin Haranin pojan / poicans pojan / ja Sarain hānen miniāns / hānen poicans Abram emännän / ja wei heidān Caldean Brrišt menemān Canaan maalle / ja he tulit Haranin / ja asuit siellä. Ja Tarah oli carisfata ja wäisfata ajastaica wanha ja cuoli Haranis.

Verf. 9. Babel.) seoitus.

XII. Luku.

A bram lähie Jumalan kästyn jälken Isäns maalla / ja saa lupauksen Christusest / v. 1. waelda coco Canaan maan läyhen / v. 6. saa lupauksen / että Jumala tah- to anda hānelle ja hānen siemenellens tämän maan / v. 7. lähie Canaast cowan ajan tähden Egyptin / v. 10. hānen

emāndāns Sarai oretan Pharaon huoneseen / v. 11. mu- ta cohta annetan jälkens / v. 20.

S äsmaalda / ja sugustas / ja Isäns huonest / sille maalle jonga minä simulle osotan. Ja minä teen sinun suurexi Cans- sari / ja sinun sinun / ja teen sinulle suuren nimen ja sinä olet sinaus. Minä sinun nüt- tä jotta sinua sinawat / ja kiron nütä jotta sinua kirowat. Ja sinua sinatan caieki sucucunnat maan päällä.

N yin Abram läxi / niinuin Herrā hānelle sanonut oli / ja Loth meni hānen cansans. Mutta Abram oli wäisicahderattakym- mendä ajastaica wanha Haranist lähie- sāns. Niin otti Abram hānen emāndāns Sarain / ja Lothin weljens pojan / tarwaroi- nens / jonga he olit pannet cocon / ja sie- lut / jotta he olit sittänet Haranis / ja lärit matcustaman Canaan maalle. Ja cosca he olit tullet sille maalle / waelsi Abram sen läpidze haman Sichemin ja Morehn lakeu- ten. Ja sūhen aican asuit Cananerit maalla.

Silloin näyi Herrā Abramille / ja sa- noi: sinun siemenelles annan minä tämän maan. Ja hān rakensi sinä Altarin Herralle joca hānelle näkynyt olit. Sütte sūsi hān idzens edemmā ruoren tygö / Beth Elit itān päin / ja pani majans / että Beth El oli lānnen puolella ja Aidān puolella / ja rakensi sinä Altarin Herralle / ja saarnais Herran nimest. Ja Abram läxi sielä edemmā / ja waelsi etelān päin.

N yin tuli cowa aica maalle / ja Abram meni Egyptin / oleman muicalaisna siellä: sil- lä sängen cowa aica oli maalla. Ja cosca hān lähestyi Egyptiä / puhui hān Saraille hānen emānnallens: cadzo / minä tiedān sinun iha- nari waimori castwoilda. Cosca Egyptiläiset saawat sinun nähdā / niin he sanowat: tämä on hānen emāndāns / ja tappawat minun / ja andawat sinun elā. Sanos sūis idzes minun sisarexi / että minun hywin olis sinun tähtes / ja minä elāisin sinun tähtes.

C osca hān tuli Egyptin / näit Egyptiläiset waimon juuri ihanari. Ja Pharaon Ruhtinat näit hānen / ja ylistit hāndā hānen edesāns: silloin wietin waimo Pharaon huoneseen. Ja Abramille tehtin hywin hā- nen tähtens. Ja hānellā oli lambaita ja car- rja ja Afseja / ja palweliota / ja pūcoja / ja A- sūtammoja / ja Camelejä.

Abram me-
ne Canaan
maalle.
A.M.2024.
Act. 7:3.
Heb. 11:8

Abram saa
lupauksen
Christusest.
Gen. 18:18.
Gen. 22:18.
Gal. 3: 8.

Abramille
luvatā Ca-
naan ma-
Gen. 13:15.
Cap. 2:18.
Cap. 26:4.
Deut. 34:4

Abram me-
ne cowan
ajan tähden
Egyptin.

Gen. 20:13.

Sarai ote-
tan Phara-
on huones-
seen.

17 Mutta Herran wiidzais Pharaot suurillo
 widzaurilla / ja hänen huoneittans / Sarain
 18 Abrammin emännän tähden. Silloin cudzui
 Pharao Abrammin tygöns / ja sanoi: mikis tä-
 män minulle teit? mikis ilmoittanut minulle /
 19 händä emännäres? Mikis sanoi / hän on
 minun sisaren? sentähden tahdoin minä otta
 hänen emännäreni / cadzo / täsä on sinun e-
 20 mändäs. Ja hän kästi wäkens saatta hän-
 dä / ja hänen emändäns / ja caickia cuin hä-
 nella oli.

XIII. Lucu.

Abram palaja Egyptist Canaan maalle / v. 1. rakens
 Altaarin BethEljin / ja saarna Herran nimest / v.
 4. eroitta idzens Lothist paimenitten riidan tähden / v. 5.
 asui Canaan maalla / mutta Loth Sodomian lakendella / v.
 12. Canaan maa luwatan taas hänelle ja hänen sugul-
 lens / v. 14.

1 **N**äin Abram waelsi Egyptist / e-
 mändäns ja caiken caluns cansa /
 2 ja Loth hänen cansans / etelän
 päin. Ja Abramilla oli sängen
 3 paljo carja / hopyata ja cilda. Ja hän matcusti
 edes päin eteläst BethElin asti / haman sishen
 4 paickaan josa hänen majans oli ennen ollut /
 BethElin ja Ain waihellä / Juuri sishen
 paickaan johon hän ennen Altarin oli raken-
 danut / ja saarnais sinä Herran nimest.

5 **M**utta Lothilla / joca Abramia seurais / o-
 li myös lambaita / ja carja / ja majoja.
 6 Ja ei heitä wetännyt maa yhdes asuman / sillä
 heillä oli paljo tarwara eikä tainet yhdes asua.
 7 Ja rüjta oli aina Abrammin paimenitten ja Lo-
 thin paimenitten wälillä. Ja sishen aican a-
 suit myös Cananerit ja Phereferit maalla.

8 **N**äin Abram sanoi Lothille: älkän olco rüjta
 minun ja sinun wälillä / ja minun ja sinun
 paimendes wälillä: sillä me olem welheret.
 9 Eikö coco maa ole edesäs aldis? eroita sinus
 minusta / jos sinä menet wasemalle puolelle /
 minä menen oikialle / eli jos sinä menet oikial-
 10 le / minä menen wasemalle. Näin Loth nosti
 filmäns / ja cadzeli caiken Jordanin lakeu-
 den: sillä enneneuin Herran Sodomian ja
 Gomorran hucutti / oli se wedest wilhainen /
 sishenasti cuin Zoarijn tullan / nijnneuin Herran
 Eran frydimaa / nijnneuin Egyptin maa.

11 **J**a Loth walidzi hänellens coco sen lakeu-
 den Jordanin tykönä / ja matcusti itän päin:
 12 ja nijn welheret ercanit toinen toifestans / Et-
 tä Abram asui Canaan maalla / ja Loth asui
 sen lakenden Gaupungeis / ja pani majans
 13 Sodomian puoleen. Mutta Sodomian cans-
 sa oli paha / ja ricioit corwin Herran wastan.

14 **L**otha Loth oli eroittanut idzens Abramist /
 15 sanoi Herran Abramille: nosta filmäs ja
 cadzo / sitä cusas nyt asut / pohjan / etelän / i-
 16 dan ja lännen puoleen: Sillä caiken sen maan
 cuins näet / antan minä sinulle ja sinun sie-
 menelles tjancaickiseri. Ja teen sinun sieme-
 nes nijnneuin tomun maan päällä. Taitaco
 jocu lukea tomun maan päällä / nijn hän
 myös taita sinun siemenes lukea. Sentäh-
 17 den nousse ja waella maata pitkin ja poikin:
 sillä sinulle minä sen annan.

18 **N**äin Abram sirsti majans / ja tuli ja asui
 Mamren lakendella / joca on Hebronis / ja
 rakensi sinä Altarin Herralle.

XIV. Lucu.

Sodomian ja Gomorran Cuningas woitetan neliästä
 idäisen maan Cuningalda / v. 1. Loth wicdän pois / v.
 12. Abram aja taca wiholisi / ja tuo jälle pois wicdyt / v.
 13. hän wirgoteran ja sinatan palates Melchisedechil-
 14. däk / v. 18. anda Sodomiterelle caiken saalins / v. 27.

1 **N**ä tapahui Amraphelin Sinearin
 Cuningan / Ariokin Elassarin Cuning-
 2 gan / Chedorlaomerin Elamin Cuning-
 gan / ja Thidealin pacanoitten Cuningan ai-
 cana / Että he södeit Berat Sodomian Cu-
 ningast / ja Birsat Gomorran Cuningast / ja
 Sineabit Adamahin Cuningast / ja Semebe-
 3 rit Zeboimin Cuningast / ja Belat / se on /
 Zoarin Cuningast wastan. Nämä caicki tu-
 4 lit yhteen Siddimin laros / josa nyt on suo-
 lainen meri: Sillä he olit ollet caritoistakym-
 mendä ajastatca Cuningas Chedorlaome-
 rin alla / ja colmandenatoistakymmendä
 ajastaicana olit he hänestä luopunet.

5 **S**entähden tuli Chedorlaomer / ja ne Cu-
 ningat cuin hänen cansans olit / nehändenä-
 toistakymmendä ajastaicana / ja löit ne Hy-
 det Carnaimin Astharothis / ja Susimin
 Hammis / ja Emimin sillä laktialla paicalla
 6 Kiriathaimis. Ja Horeit Seirin wuorella /
 sishen laktian paickan Pharanin asti corpe-
 7 liti. Ja he palaisit ja tulit Mispatin caisvon
 tygö / se on Gades / ja löit coco Amalechiterin
 maan / ja Amorrerit / jotca asuit Hasesonin
 Thamaris.

8 **N**äin lärit Sodomian Cuningas / ja Go-
 morran Cuningas / ja Adamahin Cuningas /
 ja Seboimin Cuningas / ja Belahn / se on
 Zoarin Cuningas / ja hangidzit sotiman heitä
 9 wastan Siddimin laros: Chedorlaomeri
 Elamin Cuningast / ja Thideali pacanoitten
 Cuningast / ja Amrapheli Sinearin Cuning-
 gast / ja Ariochi Elassarin Cuningast wa-

Abram pa-
laja Egy-
ptist.

Gen. 12: 8.

Abram
saarna
Herran
nimest.

Abram e-
riä Lothist.

Ezech. 16:
49.

2031.
Abramille
luwatan
taas Ca-
naan maa.
Gen. 12: 7.
cap. 15: 18.
cap. 26: 4.
Rom. 4: 13.

Mamre
Hebronis.

Sota So-
doma ja
Gomorra
wastan.

Loth otetan künni.

Abram aja taca wihollisia.

Melchisedech sinua Abrami. Heb. 7:1.

stan / neljä Cuningast wijettä vastaan. Ja Siddimin laros oli monda sawicuoppa.
 10 Mutta Sodomian ja Gomorran Cuningas sinä pacoon ja maahan lyötiin / ja
 11 jäänet pakent wuorille. Ja he otit caiken Sodomian ja Gomorran tarwaran / ja caiken
 12 heidän elaturens / ja menit matcans. Ja otit myös Lothin Abrammin weljenpojan cansans / ja hänen tarwarans / sillä hän asui Sodomias / ja menit matcans.
 13 Silloin tuli xri joca pääsihty oli / ja sanoi sen Abramille: joca muicalainen oli / ja asui Namren sen Amorrein lakeudella / joca Escolin ja Anerin weli oli. Nämät olit liytos Abrammin cansa.
 14 Cosca Abram cuuli weljens oteturi künni / walmisti hän oma cotona syndynyt palweliatans colmesata ja cahderan toistakymmendä / ja ajoi taca heitä Danin
 15 asti. Jacoi idzens ja carcais heidän päälens yöllä palweliomens / ja loi heitä / ja ajoi taca haman Hoban / joca on wasemalla puolella Damascua. Ja toi jällens caiken tarwaran / ja myös Lothin hänen weljens ja hänen tarwarans / ja waimot ja wäen.
 17 Cosca hän palais ja oli tacaperin lyönyt Chedorlaomerin / ja ne Cuningat hänen cansans / meni Sodomian Cuningas händä vastaan sillä lakialla / joca Cuningan laroxi cudzutun.
 18 Mutta Melchisedech Salemin Cuningas toi leiwän ja wijnan / ja hän oli yllimäisen Jumalan Pappi. Sinuats händä / ja sanoi: sinuattu ole sinä Abram / sille caikein

corkeimmalle Jumalalle / jonga taitwas ja maa oma on. Ja kytetty olcon se caikein corkein Jumala / joca sinun wihollises andoi sinun käsijis. Ja Abram andoi hänelle kymmeneret caikinaisist.
 20 Silloin Sodomian Cuningas sanoi Abramille: anna minulle wäki ja pida idze tarwara. Ja Abram sanoi Sodomian Cuningalle: minä nostan minun käteni Herran sen caikein corkeimman Jumalan tygö / jonga taitwas ja maa oma on: Etten minä ota caikest sinun omastas langakan eli kengän rihma / ettes sanois: minä olen Abrammin awerjari tehnyt. Paudi sitä cuiti nämät nuoret miehet syönet owat / ja anna nyden miesten / jotea minua seuraisit / Anerin / Escolin ja Namren / heidän osans.
 21
 22
 23
 24
 Vers. 18. Toi leiwän) Ei uhratarens / waan cunniottarens ja rawitarens wieraita. Ja on täsä Melchisedech cuitwa Christuseen / joca Evangeliumin cautta mailma rawidje.
 XV. Luca.
 Jumala lupa Abramille pojan / ja etä hänen siemens tule niinein tähdet taitwas / v. 1. Herxa luke Abrammin uscon cautta wanhurscari / v. 6. wahwista lupauyen Eanaan maasta nähtä / v. 7. ilmoitta hänen siunquns orjuden Egyptis / ja cuinga he sieldä wapatetan / v. 13.
 1 Bin nämät olit nijn tapastimet / tuli Herran sana Abrammin tygö näwys / sanoden: älä pelkä Abram / minä olen sinun kilpes / ja sangen suuri palckas. Mutta Abram sanoi: Herxa / Herxa / mitäs minulle annat? minä olen lapsitoin / ja minun huoneni haldialla Eleasarilla Damascust on poica. Ja Abram taas sa
 2
 3

Abramille luwacan poica. Gen. 17:4.

noi: mutta minulle et sinä andanut siemen-
dä. Ja cadzo / minun paleolijeni poica tu-
le minun perillijereni.

4 Ja cadzo / HERRAN sana tuli hänen ty-
göns / sanoden: ei tämä sinua peri / waan
joca sinun ruumistas tule / hän tule sinun peril-
5 liseres. Nijn hän wei hänen ulos / ja sanoi:
cadzo taitwaseen ja lue tähdet / jos sinä ne tai-
dat lukea / ja sanoi hänelle: njn sinun sie-
menes on olewa.

6 Abram uscoi HERRAN / ja hän
luki hänelle sen wanhursecaderi.

7 Ja sanoi hänelle: minä se HERRA olen /
joca sinun wein ulos Caldean Vrrist /

8 andareni sinulle tämän maan omares. Ja
Abram sanoi: HERRA / HERRA / mistä

9 minä tiedäisin sen omistawani? Ja hän sa-
noi hänelle: ota minulle colmiwuotinen heh-
coinen / ja colmiwuotinen wuohi / ja colmi-
wuotinen omas / ja kyhkyläinen / ja nuori

10 mettinen. Ja hän otti nämät caieki / ja ja-
coi keskeldä cahtia / ja pani idzeungin osan-
tomen toisens cohdaalle / waan linduja ei hän

11 jaccanut. Nijn linnut tulit lihain päälle /
ja Abram carcotti ne. Ja Auringon la-
sfeis langeis rascas uni Abramain päälle / ja

12 cadzo / häämäsitys ja syngiä pimens tuli hä-
nen päällens.

13 Nijn hän sanoi Abramille: sinun pitä-
tietämän / että sinun siemenes tule muuca-
laiseri sille maalle joca ei heidän omans ole /

14 ja he saattawat heitä orjari / ja waiwarwat
heitä neljäsata ajastaiica. Mutta sille

15 Canshalle / jonga orjana he owat / costan mi-
nä: ja sijte he lähtewät ulos suurella tarwa-
ralla. Ja sinä menet Isäis tygö rauhas /

16 ja handatan hywäs tiäs. Waan neljänēs
miespolwes he tänne palajawat: sillä A-
morrerein pahus ei ole wielä caieki täytetty.

17 Ja cosca Auringo oli laskenut ja pimens
joutunut / cadzo / Pädzi suidzi / ja lieki kawi
cappalitten keskeldä.

18 Sinä päiwänä teki HERRA sijton Abra-
min cansa / sanoden: sinun siemenelles
annan minä tämän maan / hamast Egyptin

19 wirrast / njn sijhen suuren wirtan Phra-
tin asti. Chenerit / ja Kenizerit / ja Gad-
monerit. Ja Hetherit / ja Phereserit /

20 ja Caphthorim. Ja Amorrerit / ja Cana-
nerit / ja Gergeserit / ja Jebuserit.

21

22

23

loit alas poikewat / mutta Abram carcotta heidän / se on Jumala
ja wapahta heitä lupayen tähden / jonga hän Abramille lupas
Nijn myös että Abram häämäsitys Auringon lasfeis / awista /
että Jumala oli hyljämä hänen siemenens capp. tysi aica / sillä
wälillä hän polsetan alas / nyucuin HERRA idze täsä sen seittä.
Nijn tapahin caistille uscowaisille: Jumala hyljä heitä toisi-
mans / mutta cuitengin hän heitä wjmeiseld autta.

XVI. Lucu.

Sarai anda piicans Hagarin Abramille emännäxi /
v. 1. joca tule rascari ja sijtä ylyäxi / v. 4. Sarai
tahto curitta händä / mutta hän pakene corpeen / josa
HERRAN Engeli löysi hänen / ja kaste palara Sarain ty-
gö / v. 7. sano hänen siemenens myös lisändywan / v. 10.
hän synnyttä Ismaeltn / v. 15.

Sarai Abramain emändä ei syn-
nyttänyt hänelle. Mutta hänel-
lä oli Egyptiläinen piica / jonga

nimi oli Hagar. Ja Sarai
sanoi Abramille: cadzo / HERRA on mi-
nun sulkenut synnyttämäst / menes siis mi-
nun piicani siwuum / jos minä sijttekin saisin

lapsia hänestä. Ja Abram otti Sarain
sanan.

Ja Sarai Abramain emändä otti Egn-
ptiläisen piicans Hagarin / ja andoi hänen
miehellens Abramille emännäxi / sijttecuiin

he olit asinet kymmenen ajastaiica Canaan
maalla.

Ja hän macais Hagarin tykönä joca tuli
rascari. Cosca hän tumsi idzens rascari / cadzo
hän ylon hänen emändäns. Nijn sanoi Sa-
rai Abramille: sinä teet wäärin minua wa-
sttan / minä annoin minun piicani sinun si-
wuus / ja että hän tumsi idzens rascari / olen

12 minä ylon cadzottu hänen edesäns: HERRA
duomitcon minun ja sinun wälillä. Mutta
Abram sanoi Saraille: cadzo / sinun piicas
on sinun käsissäs / tee hänen cansans mitäs
tahdot.

13 Cosca Sarai tahdoi curitta händä / pa-
keni hän hänen tyköns. Mutta HERRAN
Engeli löysi hänen wesilähten tykönä cor-
wes / nimittäin / sen lähten tykönä / joca on sil-
lä tiellä Zurrin päin. Ja sanoi: Hagar
Sarain piica / cistas tulet? ja cubingäs me-
net? han sanoi: minä pakenni emändätäni
Sarait. Ja HERRAN Engeli sanoi hänelle:
palaja emändäs tygö / ja nöhytä idzes hä-
nen kätens ala.

14 Ja HERRAN Engeli sanoi hänelle: mi-
nä lujän sinun siemenes / njn ettei se taita lu-
etta pahouden tähden. Ja HERRAN Enge-
li sanoi wielä hänelle: cadzo / sinä olet rascas /
ja synnyttät pojan / ja cudzut hänen nimens
Ismael: sillä HERRA on cuillut sinun wai-
was. Hän tule tyhyri mieheri / ja hänen ka-

15

16

17

18

19

20

21

22

23

Abram usco
ja tule wan-
hursecari.
Rom. 4:7.
Gal. 3:6.
Iac. 2:23.
Abramille
mahwiset-
tan lupaus
Canaan
maajia.

Abramille
ilmoitetan
Egyptin
orjuus.
Exod. 12:
40.
Act. 7:6.

Sarai an-
da Hagarin
Abramille
emännäxi.
A.M. 2034.
A. Ante Chr.
1937.

Hagar tule
rascari / ja
sijtä yly-
äxi.

Hagar pa-
kene Sar-
rain edelt.

Act. 7: 8.
Rom. 4: 11.

Sarain n
mi munes
tan / ja hää
nelle suwa
tan poica.
Gen. 18: 10.
cap. 21 : 2.

Rom. 9: 7.

Abraham
anda id
zens ymbä
rinsleicata

13 tens jocaista wastan / ja jocaidzen käsi händä
wastan / ja hän on asuwa caicein welheins
14 edes. Ja hän cudzui HExran nimen joca
händä puhutteli / sinä Jumala joca näet mi-
15 nun / sillä hän sanoi: engö minä ole cadzonut
16 hänen peräns joca minun näke? Sentähden
nimitti hän sen caiwon / sen eläwän caiwori
joca minun näke / joca on Cadexen ja Bave-
din wälillä.

15 **J**A hagar synnytti Abramille pojan / ja
16 Abram cudzui poicans nimen / jonga
Hagar hänelle synnytti / Ismael. Ja Abram
oli cuusyhyderättäkymmendä ajastaica wan-
ha / cosca Hagar hänelle synnytti Ismaelin.

Verf. 11. Ismael) se on / Jumala cuule rucouwen.

XVII. LUCU.

Jumala muutta Abram nimen / ja cudzui hänen A-
braham / että hän oli tulewa paljon Canssan Isäri / v.
5. teke lizon hänen ja hänen siemenens cansa / v. 7. jonga
hän käste wahwistetta ymbärinsleickauwen Sacramen-
tillä / v. 9. muutta Sarain nimen / ja cudzui Sara / ja lupa
hänelle pojan / jonga hän cudzui Isaac / v. 15. Abraham
anda ymbärinsleicata idzens / ja caiken miehenpuolen
hänen huonesans / niincum HExra oli käskenny / v. 23.

1 **J**osca Abram oli yhderänkym-
mennen ja yhderän ajastaicainen
nävi hänelle HExra / ja sanoi hä-
nelle: Minä olen Jumala caicci
waldias / waella minun edesäni ja ole waca.
2 Ja minä teen lifftoni minun ja sinun wälil-
3 les / ja lisan sinun sangen suurest. Ja Abram
langeis castwoillens.

4 Ja Jumala puhui hänen cansans / sano-
den: Cadzo / Minä olen / ja minun liffton
on sinun cansas / ja sinä tulet paljon Can-
5 san Isäri. Sentähden ei sinun pidä enämbi
cudzuttaman Abram / mutta Abraham pitää
oleman sinun nimes: sillä minä olen
tehnyt sinun paljon Canssan Is-
6 säri. Ja teen sinun sangen suurest hedel-
mäliseri / ja asetan sinun Canssari / ja Cu-
ningat tulewat sinusta.

7 Ja minä teen minun lifftoni minun wai-
helleni ja sinun / ja sinun siemenes sinun jäl-
8 kes / heidän suguisans ijancalciferi liffori /
että minä olen sinun Jumalas ja sinun sie-
menes sinun jälkes. Ja annan sinulle ja si-
nun siemenelles sinun jälkes / sen maan / josa
sinä olet muucalainen / nimittäin / coco Ca-
naan maan / omayes ijancalciferest / ja olen
heidän Jumalans.

9 **J**A Jumala sanoi Abrahamille: pidä siis
minun liffton / sinä ja sinun siemenes si-

nun jälkes / heidän suguisans. Ja tämä on
liffto jonga heidän pitämän pitä minun wai-
hellani ja teidän / ja sinun siemenes waihella
sinun jälkes: caicci miehenpuoli pitää teidän
seasan ymbärinsleicattaman. Mutta tei-
11 dän pitää ymbärinsleickaman teidän liban esi-
nahan / sen pitää oleman liffon merfiri minun
ja teidän waihellan. Jocaidzen poicalapsen /
12 cahderan päiwäisen / pitää teidän ymbärins-
leickaman teidän suguisan: Niin myös jo-
caidzen palwelian cotona syndynen / eli caic-
13 kinaisilda muucalaisilda ostetun / jotca ei ole
teidän siemenestän. Ja niin minun lifftoni
on olerwa teidän libasan ijancalciferi liffori.
14 Ja jos jocu poicalapsi ei ymbärinsleicatais
libans esinahas / sen sielu pitää hucutettaman
Canssastans / ettei hän minun lifftoni ole pi-
tänyt.

15 **J**A Jumala sanoi taas Abrahamille:
16 Saraita sinun emändätäs ei pidä sinun
enämbi cudzuman Sarai / waan Sara pitää
oleman hänen nimens: Sillä minä siunan
händä / ja annan myös hänestä sinulle po-
17 jan / jonga minä siunan / ja Canssat owat tu-
lewat hänestä / ja paljon Canssain Cumin-
gat. Silloin langeis Abraham castwoillens
ja nauraheti / ja sanoi sydämesäns: syndykö
18 sadanajastaicaiselle poica? ja Sara yhderän-
kymmenen ajastaicainen / synnyttäkö? Ja
Abraham sanoi Jumalalle: josca Ismael
19 sais elä sinun edesäs!

Niin sanoi Jumala: Sara sinun emän-
19 däs synnyttä sinulle pojan / jonga sinun pitä
cudzuman Isaac: sillä minä teen mi-
nun ijancalciferin lifftoni hänen
cansans / ja hänen siemenens can-
20 sa hänen jälkens. Ismaelilt olen minä
myös sinun rucouwes cuullut / cadzo / minä
olen sumanut händä / ja teen hänen hedelmä-
liseri / ja lisan hänen sangen suurest: caritoi-
stakymmendä Ruhtinast pitää hänen sittä-
21 män / ja minä teen hänen suurexi Canssari.
Mutta minun lifftoni teen minä
22 Isaacin cansa / jonga Sara on
sinulle synnyttäwä / tähän aican
toisna vuonna. Ja cuin puhe oli pää-
tetty hänen cansans / meni Jumala ylös A-
brahamin tykö.

23 **J**A Abraham otti hänen poicans Isma-
elin / ja caicci cotona syndynet / ja caicci

Ismael
syndy.
A. M. 2035.
Gal. 4: 22.

Abraham
nimi muu-
teran.
A. M. 2048
A. A. C.
1923.
Syr. 4: 20.
Rom. 4: 17.

Jumala te-
ke lizon A-
brahamin
cansa.

Ymbärins-
leickaus
saatan.
Lev. 12: 3.
Luc. 2: 21.

1 ostetut / ja caiken miehenpuolen hänen huonesans / ja ymbärinsleickais heidän lihans esinahän / cohta sinä päivänä kuin Jumala oli puhunut hänen cansans. Ja Abraham oli yhderän ja yhderänkymmenen ajastaiainen / cohta hän ymbärinsleickais hänen lihans esinahän. Mutta Ismael hänen poicans oli colmentoistakymmenen ajastaiainen / cohta hänen lihans esinahca ymbärinsleickaitin. Yhtenä päivänä ymbärinsleickaitin Abraham / ja Ismael hänen poicans. Ja caicki miehenpuoli hänen huonesans / cohtona syndynet ja muicalaisilda ostetut / caicki ymbärinsleickaitin hänen cansans.

Vers. 5. Abraham Abram on Isoisa / mutta Abraham nuoren joucon Isa / waicta se joucto ohdella Boottawilla hänen huonesans tietä anneran / ja ei ilman syötä / v. 7. ja 9. heidän suguisans (Ledorotham / se on / nyneauwan cum heidän menons. p. litans ja ceremomans oli teran loppuwar / ja coiset jälleus ullewar.

XVIII. Lucu.

1 **H**erra näky Abrahamille / ja tule hänen wierayens / v. 1. lupa wastustest hänelle Sarast pojan / v. 9. nuh. ele Saran epdityst / v. 12. ilmoitta Abrahamille tah. to. wans cadotta Sodomiterit / v. 17. Abraham rucoile tuu. eist heidän edesäns / mutta euitengin hucan / ettei siellä puidit lochia ja hänen huoneitans / yhrän wanhurseasta llyty / v. 23.

1 **H**erra näky hänelle Mamren lakendella / josa hän istui majans orwella / ja päivä oli palawimmallans. Cohta hän silmäns nosti ja näki / nijn seiso colme miestä hänen edesäns / ja kuin hän näki heidän / juori hän heitä wastan majans orwella / ja cumarsi idzens maahan. Ja sanoi : Herra / jos minä olen armon löytänyt sinun edesäs / nijn älä mene palwelias ohidze. Ja teille tuodan waha wettä / ja pestän teidän jalcan / ja lervättäkät teidän puun alla. Ja minä tuon teidän eteen cappalen leipä / wirgotaren teidän sydändän / ja sijette menette : sillä sentähden te poickeisit teidän palwelian tygö. Ja he sanoit : tee nijn cuins olet puhunut. 6 Abraham riensi majaan Saran tygö / ja sanoi : riennä sinus ja secoita colme mitta sämbylä jauhoja / sotcu ja leivo kyrsiä. Mutta hän juori carian tygö / ja toi caunin wastican / ja andoi palweliallens / joca riensi walmistaman sitä. Ja hän toi woita ja pöymä / ja wasticaista joca hän walmistanut oli / ja panti heidän eteens / ja hän seiso heidän edesäns puun alla / ja he söit.

9 **Q**in sanoi he hänelle : cusa on Sara sinun emändäs ? hän wastais : täällä

majas. Hän sanoi : Minä palajan sinun tygös / jos eletän / cadzo / nijn Saralla emännälläs on poica. Sara cumdeli näitä majan orwella / josa hän seiso hänen tacanans. Mutta Abraham ja Sara olit molemmat wanhat ja tyäliseri juotimet / nijn ettei Saralla ollut waimolisia menoja. Sentähden nauroi Sara idzelläns / ja sanoi : nyt cohta minä wanha olen / annango minä idzeni hecumaan ? ja minun herran on wanhutta woitu.

Silloin sanoi Herra Abrahamille : miri Sara nauroi ? sanoden : luulectos että se taita olla / että minä wiellä wanhana syntytän ? Onko Herralle jotakin mahdoctoinda ? cohta minä palajan sinun tygös / jos eletän / nijn Saralla on poica. Nijn Sara kielsi / sanoden : en minä nauranut : sillä hän hämmästyi. Mutta hän sanoi : ei ole nijn / sinä nauroit.

Silloin nousit miehet siellä / ja käänsit heitäns Sodoman päin / ja Abraham meni heidän cansans / saattain heitä. Ja Herra sanoi : cuinga minä salan Abrahamilda jota minä teen ? Että hän tule suureri ja wälewäri Canssari / ja caicki Canssat maan päällä sunatan hänes. Sillä minä tiedän että hän kääste hänen lapsians ja hänen huoneitans hänen jälkensä / Herran tietä pitämän / ja tekemän mikä oikia ja hywä on / että Herra saattais Abrahamille caicki cum hän hänelle luvannut on.

19 **J** Herra sanoi : Sodomas ja Gomorras on suuri huuto ja heidän syndins orwat sangen rascat. Sentähden minä astun alas ja cadzon / jos he caicki tehnet orwat huudon jälken / cum minun eteeni tulut on / taicka jos ei nijn ole / että minä sen tiedäisin. Ja miehet käänsit castwons / ja menit Sodoman päin. Mutta Abraham seicatti wiellä Herran eteen. Ja Abraham astui hänen tygöns / ja sanoi : hucutaetos wanhursean jumalattoman cansa ? Jos Caupungis olis wäysikymmenä wanhurseasta / hucutaistcos myös ne / ja et säästais sitä sia wäydenkymmenen wanhursean tähden / jotca siellä olisit ? Pois se sinusta / että sen tekisit / ja cuoletaisit wanhursean jumalattoman cansa / ja että wanhurseaille käwis nijn cuin jumalattomillekin. Pois se sinusta / joca caiken mailman duomari on / eikö hän

Herra näky Abrahamille colmen miehen hahmos. Heb. 13: 2.

Saralle luwaran wastustest poica.

1. Pet. 3: 6.

Luc. 1: 37.
2. Reg. 4: 16

Herra ilmoitta Abrahamille Sodoman häwityksen.

Gen. 12: 3.

Ezech. 16: 49.

Abraham rucoile Sodomiteriin edest.

26 duomidzis? Herra sanoi: jos minä löydän wiisikymmendä wanhurscasta Sodoman Caupungis / niin minä säästän kaiken sen paican heidän tähtens.

27 Abraham wastais / ja sanoi: cadzo / minä olen ruwennut puhuman minun Herrani cansa / ehkä minä toimu ja tuhca olen. Mitämax / jos olis wailla wiisi niistä wydestäkymmenest wanhurscaista / cadotaisitcos niiden tähden coco Caupungin? ja hän sanoi: en cadota / jos minä löydän siellä wiisikymmentäkymmendä.

29 Ja hän puhui vielä hänelle / ja sanoi: mitämax / siinä löyettäisiin neljäkymmendä. Ja hän sanoi: en tee minä neljäkymmenen tähden. Abraham sanoi: älkön wihasuoco minun Herran / että minä vielä puhun: mitämax / löyettäisiin siellä colmekymmendä.

31 Ja hän sanoi taas: cadzo / minä olen ruwennut puhuman minun Herrani cansa / mitämax / löyettäisiin siellä carikymmendä. Ja hän sanoi: en cadota heitä kahdenkymmenen tähden. Ja hän vielä sanoi: älkön wihasuoco minun Herran / jos minä ainoastans tällä erällä puhun / mitämax / siellä löyettäisiin kymmenen. Ja hän sanoi: en cadota heitä kymmenen tähden.

33 Ja Herra meni pois sittecuin hän oli Abrahamin cansa puhunut / ja Abraham palais cotians.

Verf. 2. Ja cumarsi idzens maahan / yhden eteen hän lan-
ge maahan / puhu myös niincuin yhden cansa / ja cuitengin
colmen cansa / jolla tieä anneran colminaisuus Jumaludes.
v. 14. Jos eletän) Jumala puhu tästä niincuin ihmisen / niin-
cui myös / Gen. 3:9. Adam cufas olet? Icem: Gen. 11:7
astucam alas ja cadzocam / Gen. 18:21. Minä astun alas ja cad-
zon / jos he caieki tehnet owat / re. Sillä nämät sanat / jos
eletän / ottacant cuinga joku tahto / eli idze Jumalast / wanhem-
mist eli lapsist / ei ne cuitengan muutoin sowl. Sillä Jumala
hoyou tiefi setä hänen oman / ja heidän elämäns / ja olis ol-
ue turha lupaus jollit hän sitä olis täyrtänyt / on sentähden
ihmisten tavalla puhutu / että Herra tästä ihmisen hämos
puhu.

XIX. LUCU.

Cari miestä eli Enaelit / jotca lärit Abrahamin tykö /
tulawat Sodomaan ja Lothild yönfiälle cudzutan / v. 1.
Sodmitreit tahrowat yöllä ahdistia heitä / mutta he löydän
sokeudella / etiet he löydä huonen owe / v. 4. Lothille ilmoit-
tan Sodoman häwitys / v. 12. johdaretan emändmens
ja tyttärrens ulos / v. 16. Herra anda sata tulitwe ja
tulda Herralda / Sodoman ja Gomorran päälle / ja
hucutta heidän / v. 24. Lothin emändä cadzo taicans / ja
muuteran suolapadjari / v. 26. Loth juopu ja häwäise tie-
täm: ät molemmat tyttärrens / v. 30.

1 **S**A cari Engelitä tulit ehtona So-
domaan / ja Loth istui Sodo-
man portis / ja cuin hän näki hei-
dän / nousi hän heitä wastan / ja
2 cumarsi caswoillens maahan. Ja sanoi:

cadzo Herra / poikecat teidän palwelijan
huoneseen yöri / ja andacat pestä jalcan / ja
amulla warhain nostuan menette matcaan.
Ja he sanoit: ei suingan / catulla me yötä
pidäm. Silloin hän corwin waadei heitä /
3 ja he poikecisit hänen tygöns / ja tulit hänen
huoneseens. Ja hän walmisti heille ateri-
an / ja leirvoi happamattomia leipiä / ja he
söit.

4 **M**utta ennencuin he lewätä panit / tulit
Caupungin miehet Sodomast / nuor-
ret ja wanhat / ja caieki Canssa jocaculmal-
da / ja pyritit huonen. Ja cudzuit Lothin
5 ulos / ja sanoit hänelle: cusa owat ne mie-
het jotca sinun tygös yöllä tulit? tuo heitä
meidän tygöm tutarem heitä.

Silloin Loth meni ulos heidän tygöns o-
6 wen eteen / ja sulki owen jälkens. Ja sanoi:
7 älkätte rackat weljeni tehkö niin pahoin.
Cadzo / minulla on cari tyttärä / jotca ei wie-
8 lä miehstä mitän tiedä / ne minä tuotan teil-
le / tehtät heille mitä te tahdot / ainoastans
näille miehille älkät mitän paha tehkö / sillä
9 sentähden owat he tullet minun cattoni war-
jon ala. Mutta he sanoit: tule tänne.
Ja sanoit: etkös ole yrinäns muicalainen
tästä / ja tahdot hallita? olcon / me waitwam
10 sinua corwemmin cuin heitä.

Ja he teit suurella wäkiwällä miehelle
Lothille ylläkö / ja cosca he juorit owe särke-
män / niin miehet pistit kätens ulos / ja tem-
maisit Lothin tygöns huoneseen / ja paiscat-
11 sit owen künni. Ja miehet / cuin huonen o-
wen edes olit / löit he sokeudella / suuret ja
pienet / niin että he wäshyt owe edzeisäns.

12 **J**A miehet sanoit Lothille: ongo sinulla
tästä wäwöjä / poikia eli tyttäritä / caieki
jotca omas owat Caupungis / wie ulos tä-
13 stä siast. Me hucutam tämän paican: sillä
heidän huutons on suuri Herran edes /
joca meidän lähetti heitä hucuttaman.

Niin Loth meni ulos ja puhutteli wäwö-
14 jäns / jotca piti saaman hänen tyttärrens / ja
sanoi: noscat ja lähetekät tästä siast: sillä
Herra hucutta tämän Caupungin: mut-
ta se oli niincuin howaus heidän silmäns
edes.

15 **S**osca amurusco kääwi ylös / kyrutit En-
gelit Lothin joutuman / ja sanoit: wal-
mistia sinus / ota emändäs ja cari tyttäräs
jotca saapuilla owat / ettet sinäkän hucuis
tämän Caupungin pahudes. Cosca hän
16

Sodomiteerit tahto-
wat ahdist-
ta Lothin
huonen /
mutta he
löydän so-
keudella.
Sap. 1:16.
2. Pet. 2:7.
Iud. 19:22.

Engelit
waitwawat
Lothin ja
johdattas
wat ulos.

Loth otta
wastan Ju-
malan En-
gelit.
Heb. 13:2.

Sap. 10:6.

17 wippi / tartuit miehet hänen käteens / ja hänen emändäns / ja hänen kahden tyttärens käteen / (sillä **H**erra tahdoi säästä heitä) talutit hänen ja weit hänen Caupungist ulos.

18 Ja koska he johdatit heitä / sanoit he: pelasta sinun sieluis / ja älä cadzata tacas / ja älä myös seisata coco tälle lakeudelle / waan turwa sinus wuorelle / ettes hucuis.

19 Ja Loth sanoi heille: älkät minun **HERRAN** J.

20 Cadzo / sinun palwelias on löytänyt armon sinun edessä / niin tee siis sinun laupiudes suurexi / jongas minulle osotit / pelastares minun sieluni / en taida minä pelasta minua wuorella / ettei minun jotacuta paha

21 tapahduis / ja cuolisin. Cadzos / tuolla on Caupungit läsnä / johon minä taidaisin paeita / ja hän on wähä / siellä minä idzeni pelastan: koska hän niin wähä Caupungit on / että minun sielun siellä eläwänä pyhsis.

22 Niin sanoi hän hänelle: cadzo / tässä asias olen minä myös cadzonut sinun tygös / eten minä cufista sitä Caupungita / jostas puhuit.

23 Kiennä / pelasta sinus siellä: sillä en minä tee mitän / siihenasti että sinne joudut / sentähden cudzui hän sen Caupungin Zoar.

24 Ja auringon nostua joudui Loth Zoariin.

25 Niin andoi **H**erra sata Sodomian ja Gomorran päälle / tulikive ja tulda **H**erralda taitwast. Ja cufisti ne Caupungit / ja

26 caiken sen lakeuden / ja caicki nyden Caupungein asuwaiwet / ja maan caswon. Ja hänen emändäns cadzoi tacans ja muuttui suolapadzari.

27 **U**utta Abraham nousi warhain amulla / ja meni siihen paiteaan / cusa hän oli ennen seisonut **H**erran edes. Ja cadzabit

28 Sodomian ja Gomorran päin / ja caiken sen maan lakeuteen / ja näki että sawou nousi maasta niincuin padzin sawou: Sillä koska

29 Jumala cufisti sen lakeuden Caupungit muisti Jumala Abrahamin / ja pelasti Lothin niistä Caupungeista jotta hän cufisti / josta Loth asui.

30 **L**othin läxi Zoariin / ja asui kahden tytätärens cansa wuorella: sillä hän pelkäis asua Zoaris / ja oli luolas molembain tytätärens cansa.

31 Niin sanoi wanhemi nuoremalle: meidän Isäm on wanha / eikä ole muuta miestä maan päällä / macaman meidän cansam / coco maan tarwan jälken. Käykäm / juotacam meidän Isäm wijnalla / ja maacam

32 hänen cansans / herättärem Isästä siemendä. Niin he juotit Isäns sinä yönä wijnalla. Ja wanhemi tuli ja macais Isäns cansa / ja ei hän huomainnut koska tytär lewätä

33 tuli / taicka nousi.

34 Toisna päiwänä sanoi wanhemi nuoremalle / cadzo / minä macaisin mennen yönä Isäni cansa / juotacam myös händä tänä yönä wijnalla / ja mene sinä ja maca hänen cansans / herättärem Isästä siemendä. Niin he juotit myös sinä yönä Isäns wijnalla / ja nuoremi meni ja macais hänen cansans / ja ei hän huomainnut koska tytär lewätä tuli / taicka nousi.

35

36

37

Ja niin

Herra häwitää Sodomian. A.M. 2048 Deut. 29: 24. Ra. 13: 19. Ier 50: 40. Eze. 16: 49. Olee. 11: 8. Amos 4: 11. Luc. 17: 29. Iud. v. 7. Lothin emändä muuttetun suolapadzari.

Lothin maca molemmat tytätärens.

Moab ja
Ammon
syndymät.

Abraham
on muuca-
lainen Ge-
raris.
A.M. 2048.
Gen. 12:13.

Abimelech
noudata
Saran.

Pfal. 105:
14.

Abimelech
anda Sar-
ran jällens.

36 Ja niin molemmat Lothin tyttäret tulit
37 Isästäs rascari. Ja vanhembu synnytti
pojan / ja cudzui hänen nimens Moab / hä-
nestä owat Moabiterit tullet / haman tähän
38 päivän asti. Ja nuorembu myös synnytti
pojan / ja cudzui hänen nimens Ben Ammi /
hänestä tulit Ammonin lapses / haman tähän
päivän asti.

Verf. 23. Soar) seon/wähäinen. v. 24. HERRA andoi sata HERRAlda) se on Jumalan poica Isäldä Jumalalda: sista nähty että usiammat persoonat owat Jumalades: jolle se nimi Jehovah ei HERRA omistetan / jonga myös wauhat esisät tässä owat ymmärtänet.

XX. Luku.

Abraham matusta Mamrest / ja on muucalainen Geraris / sano emändäns Saran sisarens / v. 1. Cuningas Abimelech anda hänen tuota tygöns / v. 2. neuwotan Jumalalda unes / v. 3. joca anda hänen Abrahamille jällens / v. 8. ja lahioja / v. 14. Abraham rucoile Abimelechin edest / ja HERRA paranda hänen emändäns / joca ei Saran tähden synnyttänet / v. 17.

Näin Abraham waelsi sielä etelän päin / ja asui Gaderen ja Zurrin waihellu / ja oli muucalainen Geraris. Ja Abraham sanoi Sarast hänen emännästäs : hän on minun sisaren. Niin Abimelech Gerarin Cuningas lähetti ja andoi nousta hänen tygöns.

3 Mutta Jumala tuli Abimelechin tygö yöllä unes / ja sanoi hänelle : cadzo / sinun pitä cuoleman sen waimon tähden jongas ottanut olet : sillä hänellä on arwiomies. Mutta Abimelech ei ollut wielä ryhtynyt häneen / ja sanoi : HERRA / tahdotcos myös surmata wiattoman Canssan? Eikö hän sanonut minulle : hän on minun sisaren / ja hän myös idze sanoi : hän on minun weljeni / yrkertaisella sydämellä ja wiattomilla käsillä olen minä sen tehnyt.

6 Ja Jumala sanoi hänelle unes : minä myös tiedän että sydämes yrkertaisudes sen tehnyt olet. Sentähden minä myös estin sinun / ettes rieldis minua wastan / engä myös sallinut sinua ryhtymän häneen. Niin anna nyt miehelle hänen emändäns jällens : sillä hän on Propheeta / ja anna hänen rucoilla sinun edestäs / niins saat elä. Mutta jos et sinä luowu hänestä / niin tiedä että totisest cuolet / ja caieki mitä sinulla on.

8 Niin Abimelech nousi warhain amulla / ja cudzui caieki palwelians / ja puhui caieki nämät sanat heidän cuuldens / ja miehet pelkäsit suurest. Ja Abimelech cudzui myös Abrahamin / ja sanoi hänelle : miris

tämän meille teit? ja mitä minä olen rieldonut sinua wastan / että tahdoit saasta minulle ja minun waldacummaleni niin suuren ricoren? et sinä ole tehnyt minua wastan niinuin sinun tulis. Ja Abimelech sanoi wielä Abrahamille: mitäs näit / että tämän teit?

Abraham sanoi : minä ajattelin / ei tässä ole Jumalan pelco / ja he surmaswat minun emändäni tähden. Ja hän on tosin minun sisaren : sillä hän on minun Isäni tytär / waan ei äitini tytär / ja minä otin hänen emännäni. Cosca Jumala käski minun waldella Isäni huonest / sanoin minä hänelle : tee tämä laupius minun cansani / että jocapaicas / cubungaitänäs me tulem / sanoisit minun welheres.

Niin Abimelech otti lambaita / ja palweljoita / ja pycvoja / ja andoi Abrahamille / ja andoi hänelle jällens Saran hänen emändäns. Ja sanoi : cadzo / minun maani on aldis sinun edestäs / asu cusa parhain kelpa. Ja sanoi Saralle : cadzo / minä olen andanut weljelles tuhannen hopia penningitä / cadzo / ne pitä oleman sinulle silmäin peitteri / caiekein edes joca sinun cansas owat / ja jocapaicas. Ja se oli hänen rangasturens.

17 Ja Abraham rucoili Jumalata / ja Jumala paransi Abimelechin / ja hänen emändäns / ja hänen pycans / ja ne synnytt : Sillä HERRA oli ennen peräti sulkenut caieki cohdut Abimelechin huones / Saran Abrahamin emännän tähden.

Verf. 10. Mitäs näit) seon / että olet Propheeta / taita olla / että olet saanut jongun ilmestyren / ja nähnyt jongun ricoren minun / jolla minä sencaltait anssainnut olen / sano siss minulle / jos niin on / että minä idzeni parannaissin.

XXI. Luku.

HERRA edzi Sara / joca synnytti Abrahamille Isächin / v. 1. ymbärinsleicatan cahderandena päivänä / v. 4. Ismael / että hän oli pitelaja aseran ulos äitins / v. 9. joca asu Paranin corwes / v. 20. Abraham teke liston Abimelechin cansa / erinomaisest sista westicalwoist / josta heidän palwelians olit eripuraisset / v. 22.

Sitten HERRA edzei Sara / cuin hän luwannut oli / ja teki hänen cansans niinuin hän puhunut oli. Ja Sara tuli rascari / ja synnytti Abrahamille pojan hänen warhudesans / sillä ajalla cuin Jumala hänelle sanonut oli. Ja Abraham nimitti hänen poicans / joca hänelle syndynyt oli / Isaac / jonga Sara hänelle synnyttänyt oli. Ja ymbärinsleicatas hänen cahderandena päivänä / cuin Jumala hänen käskenyt oli. Abraham oli

Gen. 11:13a

Abraham rucoile Abimelechin huones edest.

Isaac syndy.
A.M. 2049.
A. A. C.
1922.
Gen. 17:19.
Gen. 8:4.
March. 1:2.
Luc. 3:34.
Heb. 11:11.

sadan ajastaitainen / koska Isaac hänen poicans hänelle syndyi.

6 Ja Sara sanoi : Jumala on tehnyt minulle nauron : sillä cucaikänäs sen saa cuulla / hän naura minua. Ja sanoi vielä : cuca olis uscaldanut sanoa Abrahamille / että Sara oli imettävä lasta / ja on synnytännyt pojan hänen vanhudesans ? Ja lapsi castvoi ja wieroitettin / ja Abraham teki suuren pidon sinä päivänä / jona Isaac wieroitettin.

9 **S**ara näki sen Epyptiläisen Hagarin pojan / jonga se Abrahamille synnytännyt oli / pilcaxari. Ja sanoi Abrahamille : aja ulos tämä püca poikimens : sillä pücan pojan ei pida perimän minun poicani Isaacin cansa. Ja tämä sana oli Abrahamin mielest sangen carwas / hänen poicans tähden. Mutta Jumala sanoi hänelle : älä ota sitä niin pahares pojastas ja pücastas : caicfi mitä Sara sinulle sano / niin cuule händä : sillä Isaacis sinulle siemen cudzutun. 13 Minä teen myös pücas pojan suurexi Cansaxari / että hän sinun siemenes on.

14 **S**in nousi Abraham amulla warhain / ja otti leipiä ja wesiileilin / ja pani Hagarin selkään ja pojan myös / ja andoi hänen mennä. Ja hän meni matcans / ja erxi Bersaban corwes. Kosca wesi oli loppunut 15 leilist / heitti hän pojan puun ala / Ja meni pois / ja istui hänen cobdallens taamma joudzen candamata / sillä hän sanoi : en minä woi nähdä pojan cuolemata. Ja cuin hän istui hänen cobdallens / corgotti hän änen ja itki.

17 Ja niin Jumala cuuli pojan änen / ja Jumalan Engeli huusi Hagarita tairwast / ja sanoi hänelle : mikä sinun on Hagar ? älä pelkä : sillä Jumala on cuullut pojan änen cusa hän maca. Nouse / ota poica / ja pitele händä 18 kädest : sillä minä teen hänen suurexi Cansaxari. Ja Jumala arwais hänen filmäns / että hän näki wesiawon / niin hän meni ja täytti leilin wedellä ja andoi pojan juoda. Ja Jumala oli pojan cansa / ja hän castvoi / ja asui corwes / ja tuli tarcaxi joudzimieheri. Ja 19 asui Paranin corwes / ja hänen äitins otti hänelle emännän Egyptin maalda.

20 **S**illoin puhui Abimelech ja hänen sohdans päämies Phicol Abrahamille / sanoden : Jumala on sinun cansas caicfis mitä sinä teet. Niin wanno nyt minulle Jumalan cautta / ettes ole minun lapsilleni / eli minun lasteni lapsille / petollinen / waan sen laupiuden jälken / cuin minä tein sinun cansas / tee sinä myös minun cansani / ja sen maan cansa josa sinä olet muicalainen. Niin 24 sanoi Abraham : minä wannon.

25 Ja Abraham nuhteli Abimelechi sen wesiawon tähden cuin Abimelechin palweliat olit wäkiwalllla ottanet. Silloin wasta 26 is Abimelech en ole minä tietännyt cuca sen teki / että sinä ilmoittanut minulle / engä minä sitä ole ennen cuullut / cuin tänäpän.

27 Niin otti Abraham lambaita ja carja / ja andoi Abimelechille / ja he teit molemmat lüton kessenäs. Ja Abraham asetti seidzen 28 men caridza erinäs. Ja Abimelech sanoi Abrahamille : mihingä ne seidzemen caridza /

29 jotcas

Ismael ajetaan ulos Hagarin cansa. Gal. 4:3.

Rom. 9:7. Heb. 11:18. Gen. 16:11.

Abraham teke lüton Abimelechin cansa.

30 jottas olet asettanut erinäns? Hän wa-
stais: nämät seidzemen caridza / pitä sinun
31 ottaman minun kädestäni / todistorexi / että
minä olen tämän carwon carwanut. Sen-
tähden cudzui hän sen sian BerSaba: sillä
32 siinä he molemmat wannoit keskenäns. Ja
33 niin he teit lujton BerSabas. Ja Abime-
sech nousi ja Phicol hänen sodans päämies

ia palaisit Philisterein maalle. Ja A-
braham istutti puuta BerSabas / ja saar-
nais siinä HERran jancatseisen Jumalan
nimest. Ja oli muicalainen Philisterein
34 maalla carwan aica.

Verf. 17. Hagar) Tätä nähden cuinga Hagar on niiden
cuma / jotta ilman toista usco pirawät idens ulconaisijn töi-
hijn / niicuin luetan Gal. 4. lahjoitetan cuitengin Jumalaba
moimaisella rumilifella moostaköymisellä. v. 31. BerSaba) se
on / walacaiwo / taicka seidzemen carwo.

XXII. LUCU.

HERra coettele Abrahami / ja käste uh rata poicans J-
saachin / v. 1 Abraham cuule HERra / ja tabto uhra-
ra Isaacin / v. 3. mutta HERran Engeli estä händä /
v. 11. ja luya hänelle wastudest sen sinuatum siemenen /
v. 15. saa sunomita weljestäns Nahorist / että Jumala
myös hänen lapsilla lahjoittanut oli / joiden seas oli Be-
thuel / josta sitti Debeeca synhy / v. 20.

1 **U**l cosa se oli tapahunut / coetteli
Jumala Abrahami / ja sanoi hä-
nelle: Abraham. Ja hän wa-
stais: cadzo / täsä minä olen. Ja
2 sanoi: ota Isaac sinun ainoa poicas / jotas
racastat / ja mene Morian maalle / ja uhra
händä siellä poltoubhiri vuorella / jonga mi-
3 nä sinulle sanowa olen. Niin Abraham
nousi warham amulla / ja waliasti Afins / ja
otti cari palweliatans cansans / ja Isaacin
hänen poicans / ja halcoja poltoubrijn / ja
nousi / ja meni sille paicalle / cum Jumala oli
hänelle sanonut.

4 **M**utta colmandena päivänä / nosti A-
braham silmäns / ja näki sen paican taamba-
5 na. Ja Abraham sanoi palwelioillens: oleat
täsä Afin tykönä / mutta minä ja poica käym-
me tuonne. Ja cosa me olemma rucoillet /
6 niin me palajam teiden tygön. Ja Abraham

otti poltoubrin halgot / ja säinetti poicans J-
saachin selfään / waan idze hän otti tulen ja
weidzen käteens / ja käwit ynnä.

7 Niin sanoi Isaac Abrahamille hänen J-
sällens: minun Isän. Abraham wastais:
cadzo / täsä minä olen poican. Ja hän sanoi:
cadzo / täsä on tuli ja halgot / cusa on lam-
mas poltoubhiri? Abraham wastais: kyllä
8 Jumala / poican / cadzo edes lamban polto-
uhri. Ja he käwit ynnä.

9 **J**u A cum he tulit sille paicalle / josta Ju-
mala oli hänelle sanonut / teki Abraham
sijhen Altarin / ja pani halgot / ja sidos J-
saachin hänen poicans / ja pami hänen Alta-
rille holcoim päälle. Ja ojensi kätens / ja si-
10 walsi weidzen / teurastarens hänen poicans.

11 Niin HERran Engeli huusi händä tai-
wast / sanoden: Abraham / Abraham. Hän
12 wastais: täsä minä olen. Hän sanoi: älä sa-
tuta kättäs poicaan / älä myös hänelle mi-
tän tee: sillä nyt minä tiedän että pelkät
Jumala / ja et ole säästännyt ainocaisa poicas
13 minun tähteni. Niin Abraham nosti sil-
mäns / ja äckäis oinan tacanans / sarwista
secandumen orjantappura pensaseen. Niin
Abraham meni / ja otti sen oinan / ja uhrais

11 HERran
Engeli estä
12 Abrahami.

Abraham
Eästetän uh-
raman J-
saachi.
Iudich. 8:22
Syn. 44: 21.
1 Mac. 1:52
Heb. 11:17

Abraham
on cuu-
stainen
HERran
tästölle.

Abrahamille
leluwatan
wastudest
siunattu
siemen.
Gen. 12:3.
Gen. 18:18.
Syr. 44:22.
Luc. 1:73.
Act. 3:25.
Gal. 3:8.
Heb. 6:13.

Naborin
lapset.

Hiob. 1:1.
Cap. 32:2.

14 polkoubhixi poicans (dest. Ja Abraham
nimitti sen paican / HERRA näke / josta wie-
lä tänäpäin sanotan: wuorella cusa HER-
ra nähdän.

15 **M**utta HERAN Engeli huusi Abra-
hamille toistamisen taitwast / ja sanoi:
16 Minä olen wannonut idze cauttani / sano
HERA: ettäs tämän teit / ja et säästännyt
17 ainoa poicas. Minä siunan ja lisän sinun
siemenes nijn cuin taitwan tähdet / ja nijn cuin
sannan meren reunalla. Ja sinun sieme-
nes on omistawa hänen wiholistens portit.

18 Ja sinun siemenesäs siunatan
caicki Cassat maan päällä / ettäs
19 minun änelleni cuulainen olit. Sijtte Abra-
ham palais palwelioittens tygö / ja walmi-
stit idzens / ja ynnä matcustit Bersabaan /
ja asuit siellä.

20 **E**tä cosca tämä oli tapahunut / ilmoitet-
tin Abrahamille / cadzo / Milca on myös
synnyttännyt poikia sinun weljelles Naborille.

21 Buzin hänen esticoisens / ja Buzin hänen wel-
jens / ja Kemuelin / josta Syrialaiset tullet
22 owat. Ja Kesedin ja Hasonin / ja Pildaren
23 ja Jedlaphen / ja Bethuelin. Mutta Be-
thuel sijtti Rebeckan. Nämät cahderan syn-
nytti Milca Naborille Abrahamin weljelle.
24 Mutta hänen jalcawaimons / Rehuma ni-
meldä / synnytti Zebahn / Sahamin / Zaha-
ren ja Maachan.

Verf. 2. Moria cudzutan Jumalan pelgoyi / ja cudzutan
se paicka nijn / että wanhat Patriarchat Adam / Noah /
Sem / etc. owat sillä paicalla ubrannet / palwellet ja ru-
coillet Jumalata. Johonga moos sijtte Cuningas Salomo ra-
tensi HERAN Templin / että se nijn aina oli pohä sia / josa Ju-
malata palwelit ja cunnioitettiin. v. 8. Jumala cadzo edes / se on /
Jumala näke ja tietä hywin / cusa se lammas on / anna hänen sijtä
murhettia / hän tietä sen paremmin cuin me. v. 14. HERA näke)
Hebreerit ymmärtäwät sen nijn: HERA nähdän: cunbi pide-
tän / nijn on hywin sanottu: taicka HERA näte: seon / hänellä
on suru ja murhe caitista / Sap 6: 8. eli hän nähdän / nimittän /
cusa hänen sanans saarnatan / händä palwellan ja rucoillan.
Psal. 145: 18. v. 18. Ettäs minun änelleni cuulainen olit) E-
ttä Abraham tule wanhurseyri cuulias / jüdens tähden / sillä hän oli
jo ennen wanhurseyri tullut / nijn cuin nähdän 15. luqul / v. 6.
Waan hänen cuulias / jüdens tähden tule hän erimomaisest siuna-
tyri / nijn että hänen sugustans oli Christus spudjwä.

XXIII. Lucu.

Sara cuole Hebronis 127. ajastaitaisna / v. 1. Abra-
ham osta yllon Ephronida Hethurelda hauta-
mus paicaxi / neljällä sadalla hopia Sietillä / v. 3. ja hau-
ta hänen sijhen carikertaisen luolaan / cun sijndä oli / v. 19.

1 **S**ara eli sata / carikymmendä ja
2 sedzemen ajastaita. Ja cuoli Ar-
ban Caupungis / joca cudzutan
Hebron Canaan maalla. Nijn
tuli Abraham murhettiman ja itkeman hän-
3 dä. Sijtte nousi hän hänen cuollens tykö / ja

puhui Hethin lapsille / sanoden: Minä olen
4 muicalainen ja cuitengin asurwainen teidän
tykönän / andacat minulle perindöhauta tel-
dän tykönän / haudataren minun cuollueni /
joca on minun edesäni.

Nijn wastaitse Hethin lapset Abrahamil-
le / sanoden hänelle: Cuule meitä racas her-
6 ra / sinä olet Jumalan Ruhtinas meidän
seasam / hauta sinun cuollues caickein par-
haisjn hautoin / ei yrtikän meistä sinua tiellä
hautamast sinun cuolluttas hänen hau-
taans.

7 **J**in Abraham nousi ja cumarsi idzens
8 maan Cassan edes / nimittän / He-
thim lasten edes.

9 Ja hän puhui heille / sanoden:
jos teidän mielen on / että minä hautan
minun cuollueni / joca minun edesäni on / nijn
cuulcat minua / ja rucoilcat minun edesäni
Ephronit Zoarin poica. Että hän annais
10 minulle hänen carikertaisen luolans / joca
hänellä on / hänen wainions perällä / perin-
döhaudaxi andacan sen minulle / sen jälken
cuin se mara teidän leffellän. Sillä Ephron
asui Hethin lasten seas.

Nijn wastais Ephron se Hethus Abra-
hamille / Hethin poicain cuulden / caikkille si-
sälle ja ulos käyväisille hänen Caupungi-
stans / sanoden: Ei minun herran / waan
11 cuule minua mitä minä sanon: sen wainion
minä annan sinulle / ja luolan joca sinä on /
ja minä annan sen sinulle minun Cassan
lasten nähden / haudatares sinun cuollues.
Abraham cumarsi idzens maan Cassan e-
12 des. Ja puhui Ephronille maan Cassan
13 cuulden / sanoden: jos sinä minua cuulet /
nijn ota raha minulda wainion edestä / jonga
minä sinulle annan / ja nijn minä sijtte hautan
minun cuollueni sijhen.

Ephron wastais Abrahamille / sanoden
14 hänelle: Minun herran / cuule sijis minua /
15 maa mara neljäsata sicali hopiata / waan mi-
tä se on minun ja sinun wälillä? hauta sinun
cuollues. Abraham cuuli Ephronia / ja pun-
16 midzi hänelle rahan / cuin hän nimittännyt oli
Hethin lasten cuulden / neljäsata sicali hopia /
käypä raha.

17 Ja nijn Ephronin wainio / josa se cari-
kertaisen luola on Mamren cohalla omi-
stettin Abrahamille omari tjancaichest / yn-
nä luolan joca sijndä oli / ja caickein puiden
cansa ymbäri wainion / Hethin lasten näh-
18 den:

Sara cuo-
le.
A. M. 2086.
A. A. C.
1885.

den/ ja caicein/ jotta käwit sisälle ja ulos hänen Gaupungistans.

19 **U** sitte hautais Abraham Saran hänen emännän / siihen caritertaiseen luolaan/ joca oli wainios Mamren cobdalla/ se on Hebron Ganaan maalla.

Nijn wahwistettiin siis wainio ja luola/ joca siinä oli/ Herhym lapsiada/ Abrahamille perindöhaudari.

Deef. 15. Sittel) Painoi neijännen osan cäsbapennin: gita: sillä wanhaft punnicin raha/ niincuin nyt eulda punnitan.

XXIV. Yucu.

Abraham tahto edescadzo pojallens Isaachille hywä emändä/ wannotta huonenshaltian Eleasarin/ ja lähetti sucuns tygö Mesopotamiaan sica toimittaman/ v. 1. Eleasar löydä Rebeckan Berhuelin tyttären / v. 13. Kirittä Jumalata/ v. 26. Enle hänen wanhemmitrens tygö majaan/ v. 31. Ano händä Isaachille emännäy / v. 35. Yonga hän saa äitin ja welien suostolla / v. 50. Andä hänelle lahjoja/ v. 53. Wie cotta/ v. 59. Ja niijn hän tulle Isaachin emännäy / v. 67.

1 **U** Abraham oli wanha ja joutunut qällisxi / ja HERa oli suunnannut hänen caikis. Nijn sanoi 2 hän wanhimmalle huonens palwelialle/ joca caicki hallidyi/ cuin hänellä oli: 3 laske kätes minun cupeni ala. Ja wainio minulle HERan tairwan ja maan Jumalan cautta/ ettes ota emändätä minun pojalleni Ganaanerein tyttär:ist/ joiden seas minä asun. 4 Waan mene minun Isäni maalle ja minun sucuni tygö/ ja ota minun pojalleni Isaachille emändä.

5 Palwelial sanoi: jos nijn tapahduis/ ettei wainio seurais minua tähän maahan/ pitäkö minun cummingin wiemän jällens sinun poicas sille maalle/ jostas lähtenyt olet? 6 Abraham sanoi hänelle: carwata sinuas/ ettes wie minun poicani sinne jällens. HERa Tairwan Jumala/ joca minun otti Isäni huonest/ ja syndymä maaldani / ja joca minun cansani puhui ja myös wainio minulle/

sanoden: sinun siemenelles minä annan tämän maan/ hän lähetti Engelins sinun edelles / ettäs ottaisit minun pojalleni emännän sielä. Jos ei wainio seura sinua/ niijn olet wapa tästä walasta/ ainoastans älä wie minun poicani sinne jällens. Nijn laske palwelia kätes Abrahamin hänen herrans cupeni ala/ ja wainio hänelle sen.

7 Nijn otti palwelial kymmenen Cameliä hänen herrans Cameleist/ ja lähti matkan / ja otti cansans caickinaisest hänen herrans tawarast / ja waelsi Mesopotamiaan Nahorin Gaupungisti. Ja hän lewätti Camelejä ulkona Gaupungist wescairwon tyköndä ehtona / jolla ajalla wainio wäden tapa oli lähte wettä ammundaman. Ja sanoi: 8 HERa minun herrani Abrahamin Jumala/ cobta minua tänäpän/ ja tee laupius minun herrani Abrahamin cansa. Cadzo/ 9 minä seison tässä wescairwon tyköndä/ ja heidän tyttären/ jotta asurwat tässä Gaupungist/ tulewat wettä ammun daman. Jos so 10 cu pitca tule/ jolle minä sanon: callista tänne wesiastias juodaxeni/ ja hän sano: juo/ minä juotan myös sinun Camelis/ että hän on se jongas olet edescadzonut palwelialles Isaachille/ ja sittä ymmärrädisti tehnes laupituden minun herrani cansa.

Engelie antawat myös arwa ostetysä. Tob. 7: 12.

Palwelial mene maata can/ ja ruosolle Jus malalda onne.

Abraham lähetti palwelians naittaman Isaachi. A.M. 2039. A. A. C. 1882.

Gen. 12: 7. Cap. 13: 15. Cap. 51: 7. 18.

Palvelia
toytä Re-
beckan Be-
thuelin tyt-
tären.
Gen. 22:23.

15 **E**nnekuin hän laekais puhumast /
Cadzo / Rebecka tuli / joca syndynyt oli
Bethuelille / Milcan Nahorin Abrahamin
welsen emännän pojalle. Ja hänen wesi-
16 stians hänen olallans. Ja se ptyca oli sangen
ihana castwoilda ja wielä neidyn / ja ei tyriän
mies ollut häneen ryhtynyt / hän tuli sen cai-
17 rwon tygö / ja täytti hänen astians / ja tahdoi
palata cotians. Ntjn palvelia juori händä
18 wastaan / ja sanoi : annas minun juoda wa-
hä wettä sinun astiastas. Hän sanoi : juo
19 minun herran / ja hän kyrust lassti alas we-
siastians kätens päälle / ja andoi hänen juoda.
20 Ja kuin hän oli andanut hänen juoda / sanoi
hän : minä ammunnan wettä myös Came-
21 leilles / ntjncaurwan että he caieki saawat juo-
da. Ja hän caasi cohta weden astiastans ruu-
22 heen / ja juori taas cairwolle ammundaman /
ja juotti caieki hänen Camelins.
23 Mutta mies ihmetteli händä ja oli äneti /
ntjncaurwan kuin hän tuffisteli / jos HERRA
24 oli tehnyt hänē matkans onnellisxi caieka ei.
25 Ja cosca caieki Camelit olit juonet / toi mies
culdaodzaladin / joca painoi puolen sili / ja
26 caxi rannerengast hänen käsins / joca pai-
noit kymmenen sili culda. Ja sanoi : kenen-
27 gäs tytär olet ? sanos minulle se / ongo Isäs
huones sia meidän yötä ollaxem ? Hän sa-
28 noi hänelle : minä olen Bethuelin Milcan
29 pojan tytär / jonga hän synnytti Nahorille.
30 Ja hän wielä sanoi hänelle : on myös olfia
ja carjan ruoca kyllä meillä / ja sia yötä olla.
31 Ja mies cumarsi idzens maahan ja ruoi-
32 li HERRA / Ja sanoi : kytetty oleon HERRA
minun herrani Abrahamin Jumala / jo-
ca ei ottanut pois laupinttans / ja totuuttans
minun herraldani : sillä HERRA on minun
johdattanut oikia tietä minun herrani welsen
huoneeseen.
33 **N**in ptyca juori ja ilmoitti caieki nämät
34 hänen äitins huones. Oli myös Re-
35 beckalla weli / jonga nimi oli Laban. Ja La-
ban juori miehen tygö cairwolle. Ja cosca
hän näki odzaladin ja rannerengat sifarens
36 käsins / ja cuuli sifarens Rebeckan puhet / sa-
nowan : näin on mies puhunut minulle / tuli
hän miehen tygö / ja cadzo / hän seiso Camel-
37 lein tykönä cairwolla. Ja sanoi : tule sifalle /
38 sinä HERRAN sumattu / mitäs seisot ulco-
na ? minä olen sinulle huonen walmistanut /
39 ja sian Cameleilles. Ntjn wei hän miehen
huoneeseen / ja rtyssui Camelit / ja andoi olfia

ja ruoca Cameleille / ja wettä pestä hänen
jalcosans / ja miesten jalcoja / joca hänen
cansans olit. Ja pandin ruoca hänen eteens.
33 **N**in hän sanoi : en minä syö ennekuin
34 minä olen puhunut minun asiani. He
wastaisit : puhu. Hän sanoi : minä olen A-
35 brahamin palvelia / Ja HERRA on runsast
sumannut minun herrani / ja hän on suurexi
tullut / ja on andanut hänelle lambaita ja car-
36 ja / hopiata ja cilda / palvelioita ja ptycaja /
Camelejä ja Alseja. Ntjn myös Sara minun
herrani emändä on synnyttänyt minun her-
ralleni pojan / wanhalla työlläns / hänelle on
hän andanut caieki mitä hänellä on.
37 Ja minun herran wannotti minua / sano-
dentei sinun pida ottaman minun pojalleni e-
mändätä Gananerein tyttärilt / joiden maal-
38 la minä asun. Waan mene minun Isäni
huoneeseen / minun sucuni tygö / ja ota sielä
39 minun pojalleni emändä. Mutta minä sa-
noin minun herralleni : cuinga / jos ei wai-
40 mo seura minua ? Ntjn hän sanoi minulle :
HERRA / jonga edes minä waellan / lähettä
hänen Engelins sinun cansas / joca teke si-
41 nun matkas onnellisxi / ottaman minun po-
jalleni emändä minun sugustani / ja minun
Isäni huoneest. Ntjns tulet wapari walasta /
42 cosca sinä tulet minun sucuni tygö / ja jos ei
he anna sinulle / ntjns olet wapa walasta.
43 Ntjn tulin minä tänäpän cairwolle / ja sa-
noin : HERRA minun herrani Abrahamin
Jumala / jos sinä olet tehnyt minun matkan
44 onnellisxi / joca minä nyt waellan. Cadzo /
ntjn seison minä täsä wesi cairwon tykönä / co-
sca yri ptyca tule wettä ammundaman / ja mi-
nä sanon hänelle : anna minulle wähä wettä
45 juoda astiastas / Ja hän sano minulle : juo
sinä / minä juotan myös sinun Camelis / se
on se waino / jonga HERRA on edes cadzo-
46 nut minun herrani pojalle.
47 Ja ennekuin minä laekaisin puhumast sy-
dämesäni / cadzo / ntjn Rebecka tuli / ja hänen
wesiastians hänen olallans / joca astui alas
48 cairwolle ja ammunsi. Ja minä sanoin hänel-
le : annas minun juoda. Ja hän riensi ja lassti
wesiastian olaldans alas / ja sanoi : juo / mi-
nä juotan myös Camelis. Ntjn minä join / ja
49 hän juotti myös Camelis. Ja minä kysyin
hänelle / ja sanoin : kenenä tytär sinä olet ?
hän wastais : minä olen Bethuelin Nahorin
50 pojan tytär / jonga Milca hänelle syn-
nytti.

Palvelia
ano Rebeckan
Bethuelin tyt-
tären.
Gen. 21:2.

Gen. 21:2.

Palvelia
tyttäriä Isä-
malata hy-
wän onnen
edest.

Palvelia saa hovan wastausen Rebeckan wanhem. milda.

Palvelia wie Rebeckan cotia.

48 Nijn minä panin odjaladin hänen od-
 zaans / ja rannerengat hänen käsins / ja cu-
 marsin maahan ja rucoilin HERRa / ja
 kytin HERRa minun herrani Abrahamin
 Jumalata / joca minun oli johdattanut oitia-
 ta tietä / ottaman hänen pojallens minun
 49 herrani weljen tytärtä. Ja nyt / jos te oletta-
 ne / jotca osotatte minun herralleni laupiuden
 ja totuden / nijn sanocat minulle. Ja jos ei /
 nijn sanocat myös minulle / että minä kää-
 näisin idzeni oitiale taicka wasemalle puo-
 lelle.

50 **N**ijn wastais Laban ja Bethuel / ja sa-
 noit : tämä asia tule HERRalda / sen-
 tähden en me taida sinua vastaan puhua / hy-
 51 wä taicka paha. Sijnä on Rebecka edesäs /
 ota händä ja mene / ja olecan sinun herras
 52 pojan emändä / nijn cuin HERRa on sano-
 nut. Ja cosca Abrahamin palvelia cuuli
 heidän sanans / cumarsi hän idzens maahan
 53 HERRan eteen. Ja toi hopia ja culdaca-
 lut / ja waattet / ja andoi Rebeckalle / waan
 hänen weljellens ja äitillens andoi hän yrte-
 54 jä. Nijn he soit ja soit / hän ja miehet jotca hä-
 nen cansans olit / ja siellä pidit yötä.

55 **M**ulla hän nousi / ja sanoit : päästakät mi-
 nua minun herrani tygö. Mutta hänen
 weljens ja äitins sanoit : olecan piäca meiden
 tykönäm päiwän eli kymmenen, siitte sinä saat
 56 mennä. Nijn sanoi hän heille : älkäc wäryy-
 täkö minua : sillä HERRa on tehnyt minun
 matcanti onnelliseri / lassecat minua mene-
 57 män minun herrani tygö. Nijn he sanoit :
 cudzucam piäca ja kysykäm mitä hän sano ?
 58 Ja he cudzuit Rebeckan / ja sanoit hänelle :
 tahdoekos mennä tämän miehen cansa ? hän
 wastais : menen.

59 Nijn he lastit sisarens Rebeckan menemän /
 ja hänen imettäjäns / Abrahamin palvelian
 60 cansa / ja ne cuin hänen seurafans olit. Ja
 he sumaisit Rebeckat ja sanoit hänelle : sinä
 olet meidän sisarem / lisänny tuhannen tuhan-
 61 deen / ja sinun siemenes omistacon wihamie-
 stens portit. Nijn Rebecka nousi piäcoimens /
 ja istuit Camelein päälle / ja seuraisit sitä mie-
 stä. Ja palvelia otti Rebeckan / ja meni
 matcans.

62 **S**itta Isaac palais sildä cawolda / joca
 cudzuttin sen eläwän ja näkewän : sillä
 63 hän asui etelän maalla. Ja oli lähtenyt rucoi-
 leman kedolle ehtopuolella / ja nosti silmäns /

ja näki / ja cadzo / Camelit lähestyit. Ja Re-
 becka nosti silmäns ja näki Isaacin. Ja
 maahan lasti idzens Camelin päälde. Ja
 65 sanoi palvelialle : mitä mes tämä on joca
 kedolla käy meitä vastaan? palvelia wastais
 se on minun herran. Nijn hän otti waatten
 66 ja peitti idzens. Ja palvelia jutteli Isaacil-
 le caiken asian / cuin hän oli toimittanut. Ja
 Isaac wei hänen äitins majaan / ja otti Re-
 beckan emännärens / ja racasti händä. Ja
 67 nijn Isaac lohduitettin hänen äitins jälken.

Wers. 2. Laste sinun tätes) Tämä on ollut wanhain / ja myös
 Indianerein tapa wanno / jolla (nijn cuin Lutherus laule) o-
 soteettin / että he wannoit Christuren nimeen / joca oli tulewa Abra-
 hamin cupeista. v. 49. Nijn sanocat se minulle) hän puhu tästä
 enstt äitni ja weljen cansa morsiamelt : josta nähdän että salaiset
 tihlauyet / jotca wanhemmitten tietämät tapahtumat / ei ole oitiat.
 v. 57. Cudzucam piäca) tästä nähdän ettei wanhemmitten pida
 waattiman lapsians johngun awiostästyyn / waan kysymän hei-
 dän tahtons.

XXV. LUCU.

Abraham otta taas emännän Keturan nimeldä / joca
 hänelle synnytti cuusi poica / v. 1. niille anda hän lah-
 joja / muttä Isaacille caiken hyroydens, v. 5. cuole. 175:
 ajastatcaisna / v. 7. Isaac ja Ismael hautawat hänen / v.
 9. Ismael siittä 12. poica ja cuole / v. 12. Rebecka Isaacin
 emändä synnytti cayoiset / Esau ja Jacobin / v. 24. Esau
 myy efcioisudens / rustiaan herckun / v. 29.

Abrahim taas otti emännän nimel-
 1 da Ketura. Hän synnytti hänelle
 2 Simran ja Jaksan / Medan ja Mi-
 3 dian / Zesbakin ja Suahn. Mutta Jaksan
 synnytti Seban ja Dedanin. Dedanin lap-
 4 set olit : Assurim / Letusim ja Leumim. Mi-
 dianin lapset olit : Epha / Epher / Hanoch /
 5 Abida / ja Eldaa / nämät caickt owat Ketu-
 6 ran pojat. Ja Abraham andoi caiken hyroy-
 dens Isaacille. Mutta niille lapsille jotca
 7 jalcawaimoista olit / andoi hän lahjoja / ja
 8 lähetti heidän pois poicans Isaacin tykö /
 9 wielä eläisäns / idän puoleen / idaiselle
 maale.

Tä tämä on Abrahamin elinaitca / cuin
 7 hän eli / sata ja wissicahderattakym-
 8 mendä ajastaitca. Ja tuli sairari / ja cuoli le-
 9 wolisefes tyäs / wanhana ja elämästä kylläns
 10 saanut / ja coottin Canssans tygö. Ja hänen
 poicans Isaac ja Ismael hautaisit hänen si-
 11 hen carikertaiseen luolaan / Ephyronin /
 Zoarin / Hethen pojan wainios / Mamren
 cobdalle / sille kedolle / jonga Abraham oli
 ostanut Hethin lapsilda / siihen on Abraham
 haudattu / Saran hänen emändäns cansa.
 Ja Abrahamin cuoleman jälken / sumais
 Jumala hänen poicans Isaacin. Ja hän
 asui sen eläwän ja näkewän cawon tykönä.

Rebecka otte Isaacin emännäns näsi.

Abraham otta Keturan emännärens. 1. Par. 132.

Abraham cuole 175. ajastatcaisna. A. M. 2124. A. A. C. 1847.

Gen. 23:6.

Gen. 17:12.

Ismaelin lapset Par. 1:29.

12 **N**äitä nämät ovat Ismaelin Abragan
13 min pojan sucucunnat jonga Hagar
egyptiläinen Saran pöytä hänelle synnytti. Ja
nämät ovat Ismaelin poicain nimet / heidän
nimeins ja sucucundains jälken : Ismaelin
14 esicoinen oli / Nebaoth / Kedar / Adbeel /
15 Mabsam / Mafsa / Duma / Masa / Hadar /
16 Thema / Jetur / Naphis ja Kedma. Nämät
ovat Ismaelin lapset / ja nämät heidän ni-
mens / heidän kylisäns ja Caupungeisäns /
caritoistakymmendä Ruhtinast heidän
Canssoisäns.

Ismaelin ja euole.

17 Ja tämä on Ismaelin ikä : sata ja seidze-
menneljättäkymmendä ajastaica / ja hän tuli
sairaxi / ja cuoli / ja coottin Canssians tygö.
18 Mutta hän asui Herwilast haman Zurrin a-
sti / joca on Egyptin cohdualla Assyriaan men-
däns. Ja hän caadui caicein weljeins edes.

Isaachin vaimo Rebecca rascari. Par. 1:34.

19 **N**ämät ovat Isaachin Abrahamin po-
20 jian sucucunnat / Abraham sitti Isaa-
chin. Mutta Isaac oli neljänkymmenen a-
jastaicainen / cosca hän otti Rebeckan Be-
thuelin Syrialaisen Mesopotamiast tyttären
Labanin Syrialaisen sisaren / hänellens e-
21 mändäns. Mutta Isaac rucoli HERra e-
mändäns edest / sillä hän oli hedelmätöin / ja
HERra cuuli händä / niin Rebecca hänen
22 emändäns tuli rascari. Ja lapset syssäit toi-
nen toistans hänen cohdufians. Niin hän sa-
noi : jos näin piti käymän / miri minä olen
23 rascari tullut? Ja meni kysymän HERralle.
Ja HERra sanoi hänelle : cari Canssa o-
vat sinun cohdufas / ja cahtalainen wäki er-
cane sinun rumistas / ja toinen Canssa woi-

Luc. 2. 210.

ta toisen / ja suurempi parvele wähebbätä.
24 Cosca aica tuli synnyttä / cadzo / caroiset o-
25 lit hänen cohdufians. Ensimmäinen cuin tuli
ulos oli rustia ja carwainen niincuin nahca /
26 ja he cudzuit hänen / Esau. Senjälken tuli
ulos hänen weljens / joca piti kädelläns E-
saun candapäästä / ja he cudzuit hänen ni-
mens / Jacob. Cuidentkymmenen ajastai-
cainen oli Isaac heidän synnyisäns. Ja poi-
caiset castwoit / ja Esau tuli jaloxi medjä ja
27 peldomieheri. Mutta Jacob oli yrifertainen
mies / ja asui majois. Ja Isaac racasti E-
28 saut : sillä hän söi mielelläns hänen medjäsa-
listans. Mutta Rebecca racasti Jacobit.
29 **J**ä Jacob keitti hercun / niin Esau tuli
30 medjäst / ja oli wäsyris. Ja Esau sanoi
Jacobille : anna minun syödä tästä rustiast
hercust : sillä minä olen wäsyris / sentähden
cudzutan hänen nimens Edom. Mutta Ja-
31 cob sanoi : myy minulle tänäpän sinun esicoi-
sudes. Esau wastais : cadzo / minä cuolen
32 cuitengin / mitä minun esicoisudest on? Ja
33 Jacob sanoi : niin wanno minulle tänäpän.
Ja hän wannoi hänelle / ja myi Jacobille esi-
coisudens. Niin Jacob andoi Esaulle lei-
34 wän / ja sen rustian hercun / ja hän söi ja joi / ja
nousi ja meni pois. Ja niin Esau cadzoi e-
sicoisudens ylö.

Esau ja Jacob synnyväät. A. M. 2109. A. A. C. 186.

Of. 12: 3. Matth. 1: 2.

Esau myi esicoisudens.

(Edom) se on rustian carwainen.

Heb. 12: 16.

Verf. 8. Caadui) Tästä taita olla moninainen selitys / mutta Lutherus suule / että Ismael on ollut cuinnialinen mies / ja caicein hänen weljens ja ystäwäns ovat hänen tygöns tullut hänen cuolemans edellä / ja heidän edesäns on hän cuunnialsesia cuollut. v. 22. Ja meni kysym. u. HERralle) Lutherus ja Hebreerit suuliewat / että hän meni Semin Noahn pojan tygö / joca silloin wialä eli / ja oli sishen aican HERran pappi / ja wastais händä HERran puolest.

XXVI. LUCU.

Isaac mene Abimelechin Philisterein Cuningan ty. Gd Serarijn / v. 1. saa lupauyen / cuin hänen Isan.

stin oli saanut / Canaan maasta ja siitä sunnattui siemenest / v. 3. sano emändänsä sifarerens / v. 7. Abimelech mihele händä siitä / v. 9. Jumala lahjoitti hänen pajoilla hywydellä / v. 12. Philisterit cadestruwat sitä / ja tekewät hänelle pajo mielicarwautta / ja kasteiwat wijmein händä pois / v. 14. Abimelech teke sijton hänen cansans / v. 26.

Näin callis aica tuli maalle sen endisen jälken / joca oli Abrahamin ajalla / ja Isaac meni Abimelechin Philisterin Cuningan tygö Gerarijn. Näin HERRA ilmestyi hänelle / ja sanoi : älä mene Egyptijn / waan asu sillä maalla / jonga minä sanon sinulle. Ole muucalain tällä maalla / ja minä olen sinun cansas / ja annan sinun menestyä : sillä sinulle ja sinun siemenelles minä annan caieki nämät maat / ja wahwistan sen walan / jonga minä Abrahamille sinun Isälles wannonut olen. Ja enännän sinun siemenes njuenun caitwan tähdet / ja annan sinun siemenelles caieki nämät maat / ja sinun siemenes cautta caieki Canssamaan päällä sunnatturi tulewat : sillä Abraham oli cuulainen minun änelleni / ja piti minun oikeuteni / kaskyni / säätyini ja lastini.

Näin Isaac asui Geraris. Ja cosca sen maan Canssa kysyit hänen emännänsä / sanoi hän : hän on minun sifaren : sillä hän pelkäis sanoa / hän on minun emändäni / ettei he jocus löis händä cuoliari Rebeckan tähden : sillä hän oli ihana caitwoilda.

Ja cosca hän siellä cappalen aica wäpyi / cadzoi Abimelech Philisterin Cuningas actunast / ja näki Isaacin hywäilewän emändänsä. Näin cudzui Abimelech Isaacin / ja sanoi : cadzo / totisest hän on sinun emändäs / miris olet sanonut : hän on minun sifaren. Ja Isaac sanoi hänelle : minä ajatelin / etten minä tapetais hänen tähtens. Abimelech sanoi : miris tämän meille teit : olis picaiseld tapahinut / että jocu Canssasta olis maannut sinun emändäs cansa / ja näin sinä olisit saattanut meidän päällem ricoren. Näin Abimelech andoi kaskyn caitelle Canssalle / sanoden : joca ryhyt tähän mieheen / caieka hänen emändänsä / hänen pitää totisest cuoleman.

Ja Isaac kylwi sillä maalla / ja sai sinä wuona sata kertaisest : sillä HERRA sunnais hänen. Ja mies tuli woimaliseri / ja menestyi sangen suurest / siihen asti että hän wuori suuresti joudui. Ja hänellä oli paljo ta- wata lambaist ja tarjast / oli myös paljo

perhettä / ja sentähden cadetit Philisterit händä. Ja he tukidziet caieki caitwot / joca hä- den Isaacin palweliat olit caitwanet / hänen Isaacin Abrahamin aicana / ja täyfit ne mul- lalla. Näin että Abimelech myös sanoi Isaac- chille : mene pois meidän tyköm : sillä sinä olet tullut paljo wakewämmäri meitä.

Näin Isaac läxi sieldä ja teki majans Gerarin laroon / ja asui siinä. Ja andoi jälkens caitwa ne wescacaitwot / joca he olit caitwanet hänen Isaacin Abrahamin aicana / ja joca Philisterit Abrahamin cuoleman jäl- ken olit tukinnet / ja nimitti ne niillä nimillä / cuin hänen Isaacin ne cudzumut oli. Näin caitwoit myös Isaacin palweliat siihen la- roon / ja löysit sieldä luondolähten. Mutta Gerarin paimenet rytelit Isaacin paimen- den cansa / ja sanoit : tämä on meidän wescem. Näin hän cudzui sen caitwon Esel / että he hänelle siellä wäärhettä teit.

Näin caitwoit he myös toisen caitwon / ja he rytelit myös siitä / näin hän nimitti sen Sit- na. Näin hän riensi idzens sieldä / ja caitwoi toisen caitwon / josta ei he rydellit. Sentäh- den nimitti hän sen Rehoboth / ja sanoi : nyt HERRA on andanut meille sia / ja on anda- nut meidän caitwa maan päällä.

Sitte meni hän BerSabaan. Näin HERRA ilmestyi hänelle sinä yönä / ja sanoi : minä olen sinun Isaacin Abrahamin Jumala / älä pelkä / sillä minä olen sinun cansas / ja sunnan sinun / ja annan lisändyä sinun siemenes / minun palweliamin Abrahamin tähden. Ja hän rakensi siinä Altarin / ja saarnais HERRAN nimest / ja teki siihen majans / ja hänen palwelians caitwoit siihen caitwon.

Näin Abimelech meni hänen tygöns Gerarijn / ja Abusath hänen ystärwänsä / ja Phicol hänen sodans päämtes. Mutta Isaac sanoi heille : miri te tulitte minun tygö- ni : ja te wainoisitte minua / ja ajoitte minun pois teidän tyköm. He sanoit : me näim il- meisens / että HERRA on sinun cansas / sen- tähdän me sanoim : oleon nyt wala meidän waihellam ja sinun / ja me teem sijton sinun cansas. Ettes tekis meille mitän wa- hingot / njuenun en mekän ole sinun ryh- tynnet / ja njuenun en me myös tehnet sinun munta cuin hywä / ja lastim sinun rau- has menemän. Mutta nyt sinä olet HERRAN sunnattu. Ja hän walmisti

heille

Isaac mene
Abimele-
chin tygö
Gerarijn.

Isaac saa
lupauksen
Canaan
maasta ja
Christu-
rest.
Gen. 12: 3.
cap. 13: 15.
cap. 15: 18.
cap. 18: 18.
cap. 22: 17.
cap. 28: 14.

Isaac sano
Rebeckan
sifarerens.

Jumala
lahjoita
Isaacin
canaan-
illa.

Isaac teke
sijton Abi-
mel chin
cansa.

Gen. 21:32.

31 heille pidou / ja he söit ja joit. Ja nousit amul-
la warhain / ja wannoit toimen toisellens / ja
Isaac lasi heidän menemän / ja he mem-
pois heidän tyköns rauhas.

32 Sinä päivänä tulit Isaacin palweliat /
ja sanoit hänelle caitwosta jonga he caitwoit /
33 ja sanoit hänelle: me löysim weden. Ja hän
cudzui hänen Saba / siitä nimitetän Cau-
pungt Ber Saba / haman tähän päivän asti.

Verf. 5. Että Abraham) Cadzo sitä 19. versy 22. lugus /
ja sen selitys) v. 20. Eset) se on / ploucadze / niincuin jolleculle
cehdän wäpötä ja wätiwaldä. v. 21. Situa) se on / wästanseiso-
mus siitä cudzutan pertele / Sarau) se on / wästanseisoja ja wa-
stahacoinen. v. 22. Rehoboth) se on / sta eli awarus / cusa ei te-
nengän ahdas ole.

XXVII. LUCU.

Isaac tahto sinuata esicoistans Esau / v. 1. mutta
Rebecka asetta Jacobin carwaluyella edes / hänen
naans / v. 7. niin että hän sinuatan esicoisudella / v. 27. Es-
sau tule peräst ja saa siurella itculla halwemman sinuau-
ren / v. 30. wihastu ja uhca rappa weljens Jacobin / v. 41.
Rebecka käste sentähden mennä Jacobin hetkery aica wel-
jens labanin tygö Sarauin / v. 42.

34 **E**sa Esau oli neliänkymmenen
ajastaicainen / otti hän Judith
Berin emännärens / Hethem
tyttären / ja Basmath Elonin

35 Hethem tyttären: Jotca molemmat olit
Isaachille ja Rebeckalle mielicarwauderi.

1 Ja cosca Isaac tuli wanhari / ja hänen sil-
mäns pimiäri / cudzui hän Esauin wanhem-
man poicans / ja sanoit hänelle: minun poi-
can: hän wastais händä: täsä minä olen.

2 Ja hän sanoit cadzo / minä olen wanhemmut /
3 engä tiedä cosca minä cuolen. Ota siis sinun
calus / wjnes ja joudzes / ja mene kedolle / ja

4 pyydä minulle medzänotus / Ja tee minulle
himoruoca / ja tuo syödäreni / että minun sie-
lun sinuats sinua / ennencuin minä cuolen.

5 Mutta Rebecka cuuli Isaacin näitä
puhurwan Esauin hänen poicans cansa. Ja
Esau meni medzään / pyytämän medzäno-
tust / tuodarens hänelle.

6 **N**iin sanoit Rebecka pojallens Jacobil-
le: cadzo / minä cuulin Isäs puhurwan
7 weljens Esauin cansa / ja sanowan: Tuo mi-
nulle medzänotus ja tee minulle ruoca syödä-
reni / että sinuatsin sinua / minun cuolema-
ni edellä HERRAN edes. Niin cuule siis mi-
nun poican minun änen / mitä minä sinulle

9 sanon: Mene laumaan / ota siellä minulle
cari hywä wohla / tehdäreni Isälles himo-
10 ruoca. Wie se Isälles hänen syödärens /
että hän sinuats sinua cuolemans edellä.

11 Jacob sanoit äitillens Rebeckalle: cadzo /
weljen Esau on carwainen / mutta minä olen

paljas. Mitämar / Isäni siwele minua / ja
12 luule minun händäns pettärwän / ja mitä
13 ratan päälles kirouren ja en sinuasta. Niin
hänen äitins sanoit hänelle: se kirous tulcon
minun päällesi minun poican / ainoastans
ole minun änellemi cuuliainen / mene ja
14 tuo se minulle tänne. Niin hän meni ja otti
ja toi äitillens / ja hänen äitins walmisti ru-
an / jota hänen Isäns racasti.

15 Ja otti wanhemman poicans parhat
waattet / jotca huones hänen tyköns oli /
ja puetti Jacobin hänen nuoremman poicans
näihin. Waan wohlain nahat käärei hän hä-
16 nen käsins ja paljaseen caulaans. Ja andoi
17 ruan ja leiwän / cuin hän walmistanut oli
Jacobin hänen poicans kätteen.

18 **J**ä hän toi Isäns tygö / ja sanoit: minun
Isän / hän wastais: täsä minä olen. Eucas
olet minun poican? Jacob sanoit: minä olen

19 Esau sinun esicois / minä olen niin tehnyt
cuins minulle kästit / nouse siis / istu ja syö
tästä minun saalistani / että sinun sielus si-
nais minua. Mutta Isaac sanoit pojallens:

20 minun poican / cuingas olet niin nopiast löy-
tänyt? hän wastais: HERRA sinun Ju-
malas andoi minun sen cobdata. Niin sanoit

21 Isaac Jacobille: tules tänne minun poican
siwelläreni / jos sinä olet minun poican Esau
taieka et. Niin Jacob astui Isaacin hänen Is-
22 säns tygö. Ja cuin hän siweli händä / sanoit
hän: äni on Jacobin äni / mutta kädet orwat Es-
23 sauin kädet. Ja ei tundenut händä: sillä hänen
kätens olit niincuin Esauin hänen weljens kät-
24 det / carwaiset / ja niin hän sinuats händä.

25 Ja sanoit hänelle: oletcos minun poican
Esau? hän wastais: olen. Niin hän sanoit:
26 tuo siis tänne syödäreni minun poican sinun
saalistas / että minun sielun sinuats sinua.
Niin hän toi sen hänelle / ja hän söi / toi myös
27 hänelle wjna / ja hän joi. Ja Isaac hänen
Isäns sanoit hänelle: tules nyt liki minun
poican / ja anna minun suuta. Ja hän astui
28 liki / ja suuta andoi hänen. Niin hän tunsi
hänen waattens hajun / ja sinuats händä / ja
sanoi:

29 Cadzo / minun poican hajun on niincuin
jongun kedon hajun / jonga HERRA sinuats
on. Jumala andacon sinulle tairwan castest
ja maan libarwudest yldäkyllä jywä ja wjna.
Ganssat palwellean sinua / ja sucucunnaat cu-
30 martacon sinua. Ole sinun weljens herra /
ja sinun äitins lapset langetcon sinun jalcais

31

32

33

34

juu

Esau otta
cari paca-
nalista es-
mändätä.
A. M. 2149.
A. A. C1822

Isaac tah-
to sinuata
Esauin.

Rebecka as-
setta Jacobin
Esauin edest carwa-
luyella.

Isaac sinu-
ata Jacobit
esicoisudella
la.
Heb. 11:20

Esau tule peräst/ ja myös siunatan.

Gen. 25:33

Esau uhca welheus.

Rebecka neuvo Jacobin patesseman Labanin tygö.

siunteen / kirottu olcon se joca sinua tiro / ja siunattu olcon se joca sinua siuna.

30 **E** Dsa Isaac oli päättänyt siunaurens Jacobille / ja Jacob siunasti hänen nymt Isäns Isaacin tykö / nymt Esau hänen welhens tuli pyyhdyildäns. Ja hän myös walmisti ruoca / ja wei Isällens / ja sanoi hänelle: nouse minun Isän / ja syö sinun poicas saalista / että sinun sielus siunais minua. Nymt wastais Isaac hänen Isäns hänelle: 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

34 **E** Dsa Esau cuuli Isäns puhen / huusi hän suurella änellä / ja hänen mielens tuli sangen carwari / ja sanoi Isällens: siuna myös minuakin minun Isän. Nymt hän sanoi: sinun welhes on tullut carwalurella / ja wienyt pois siunauren sinulda. Nymt hän sanoi: hän myös oikein cudzutan Jacob / sillä hän jo cahdest minun on polkenut / minun esicoisuden hän sai / ja cadzo / nyt hän wei pois minun siunaureni minulda / ja sanoi: etkös yhtäkän siunaust minun waraxeni pitänyt? Nymt wastais Isaac / ja sanoi hänelle: minä olen asettanut hänen sinun herrares / ja caicki hänen welhens olen minä hänelle palwelitari pannut / jywillä ja wqnalla olen minä hänen warustanut: mitäst minä siis nyt sinulle teen minun poican? Esau sanoi Isällens: yrköst siunaus sinulla wairwom ongin minun Isän? siuna myös minuakin minun Isän / ja corgotti änen ja ifti. Nymt wastais Isaac hänen Isäns / ja sanoi hänelle: 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

40 **C** adzo / lihawa asuinsia pitä sinulla oleman maan päällä / ja castetta tairwast ylhäldä / Sinun miecallas pitä sinun elättämän idzes / ja palweleman sinun welhes. Ja tapahdu että sinä myös tulet herrari / ja kirotwotae niscas hänen itestäns. 41 **E** Dsa Esau wihastui Jacobin päälle siunauren tähden / jolla hänen Isäns hänen siunanut oli / ja sanoi sydämesäns: minun Isäni murhepäiwät pitä lähestymän: sillä minä tapan welheni Jacobin. Mutta Rebeckalle ilmoitettiin Esauin hänen warheiman poicans sanat / joca lähetti ja cudzui Jacobin nuoremman poicans / ja sanoi hänelle: cadzo / welhes Esau uhca sinua tap-

pa. Minun poican / ole minun änelle / ni emiläinen / walmista sinus ja pakene minun welheni Labanin tygö Haranin. Ja ole hänen tyköns cappale aica / sihenasti että welhes kiucku asettu. Ja sihenasti että hänen wihans lacka sinusta / ja unhotta mitäs händä wastan tehnyt olet. Nymt minä lähetän ja tuotan sinun sieldä. Nymt teidän molembain pidäis yhtenä päiwänä minulda tuleman pois?

E Dsa Rebecka sanoi Isaacille: minä siunatan minun elämäni Hethin tytärten tähden / jos Jacob otta waimon Hethin tytärilt / joca owat njincuin tämän maan tyttäret / mitä minun sütte autta elämän?

Verf. 5. Mutta Rebecka) Lutherus ofotta / että eitä Jacob eli Rebecka ole tehnyt Esauille wääröitä täsä astas: sillä he ai noastans toimella woitti sen esicoisuuden / joca Jumalan lupauren jälteen muutoingin Jacobille tuli / Gen. 25: 23. njincuin Israellitai sütte teit Egyphtiläisten tawaran cansa. v. 36 Polkenut) Ereb / on pööräjalca / siinä cudzutan Jacob tallajari / ja on caickein uscowaltten curwa / joca tallawat perlelen / mallman / syunin ja heidän oman lihans / Christuren cautta.

XXVIII. Luku.

E Dsa kaste mennä Jacobin Labanin tygö ja otta emännän / v. 1. Esau otta wielä emännän / Mahalathin Ismaelin tytären / v. 6. Jacobille näky unes Haranin tiellä njincuin teapuut / seisowan tairwasen päin / ja Jumalan Engeltte kähwän / yllös ja alas niillä / ja Herraidze ylinnä teapuuden pästä / joca hänelle lupa Sanaan maan / ja Christuren sen siunatum siemenen / v. 10. tosea hän heräsi / cudzu hän sen paican Bethel / v. 16. lupa Jumalata siinä palwella / ja anda hymmeneyet caiffista cuin hän saapa oli / v. 20.

E Dsa Isaac cudzui poicans Jacobin ja siunais händä / kasti ja sanoi hänelle: älä ota emändä Sanaan tyttärilt. Waan walmista ja mene Mesopotamiaan / Bethuelin sinun äitäs Isän huoneeseen / ja ota sinulles sieldä emändä / Labanin sinun enois tyttärilt. Ja Herran Jumala siunatcon sinua / ja tehkön sinun hedelmäliseri / ja enätkön sinun / että tulist suurexi Cansain joucori. Andacon myös sinulle Abrahamin siunauren / sinulle ja sinun siemenelles sinun cansas / peritäres sitä maata / josas muucalainen olet / jonga Jumala Abrahamille andanut on. Nymt lähetti Isaac Jacobin tyköns menemän Mesopotamiaan / Labanin Bethuelin Syria-laisen pojain tygö / Rebeckan Jacobin ja Esauin äitin welhen.

E Dsa Esau näki että Isaac oli siunanut Jacobin / ja lähettänyt Mesopotamiaan / ottaman hänellens emändätä / ja että hän / süttecuin hän hänen siunanut oli / kasti händä ja sanoi: ei sinun pidä ottaman

Gen. 26:35

Isaac kaste Jacobin mennä Mesopotamiaan A.M. 2186. A. A. C. 1785.

Ofc. 12: 12

Esau otta wielä idätlens emännän.

7 emändätä Canaan tyttärilt. Ja että Jacob
oli Isällens ja äitillens cuuliainen / ja meni
8 Mesopotamiaan. Esau näki myös / ettei
Isaachänen Isäns woinut nähdä Canaan
9 tyttärit: Meni Esau Ismaelin tygö / ja otti
Mahalathin Ismaelin Abrahamin pojan
tyttären / Nabojothin sisaren / emännärens /
paidzi endisiä.

10 **M**utta Jacob läxi BerSabast ja meni
11 Haranijn. Ja joudui yhteen paikkaan ja
oli siinä yötä: sillä Nuringo oli jo laskenut /
ja otti kirven sytä paicasta ja pani pääns ala /
12 ja macais siinä paicas. Ja näki unda / ja
cadzo / ticapuut seisoi maan päällä / joiden
pää ulotui taivaseen / ja cadzo / Jumalan
13 Engelit kärwit ylös ja alas niistä myöden. Ja
HERRa seisoi niiden ylimmäises pääs / ja
sanoi:

14 **M**inä olen HERRa Abrahamin sinun
Isäs Jumala / ja Isaachin Jumala / tämän
maan / jonga päällä siinä macat / annan minä
15 sinulle ja sinun siemenelles. Sinun siemenes
pitä oleman niincuin maan tomun / ja sinun
pitä lewiämän länden ja itän / pohjan ja ete-
län päin. Ja sinun ja siemenes cauti-
ta sinuata caieki succuimmat
15 maan päällä. Ja cadzo / minä olen si-
nun cansas / ja warjelen sinua cubungas
ikäniäns joudut / ja saatan sinun jällens tälle
maalle: sillä en minä hyljiä sinua / sihenasti
että minä caieki teen / mitä minä sinulle pu-
hunut olen.

Etsä Jacob heräis unestans / niin hän
sanoi: totifest on HERRa tässä paicas /
ja en minä sitä tiennyt. Niin hän pelkäis /
ja sanoi: tuinga peljättäpä on tämä paikka /
ei tässä muu ole / cuin Jumalan huone ja tai-
wan ovi. Ja Jacob nousi warhain amul-
18 la / ja otti kirven jonga hän oli pannut pääns
ala / ja pani sen pystyälle muistori / ja wuo-
datti öljyä sen päälle. Gudzui siis sen pai-
19 can BethEl / waan ennen se cudzuttin Luz.

20 **N**iin Jacob lupais / sanoden: jos Ju-
mala on minun cansan / ja warjele minua
tällä tiellä jota minä waellan / anda myös
minulle leipä syödäreni / ja waatetta wer-
21 häreni / ja saatta minun rauhas cotia Isäni
tygö / niin HERRa on minun Jumalan. Ja
22 tämä kivi jonga minä panin pystyälle mu-
stori / on Jumalan huone / ja caikista jot-
cas minulle annat / annan minä sinulle kym-
menexet.

Deef. 12. (Ticapuut) Nämä ticapuut / jotea seisowat maan
päällä ja ulotuwat taivaseen / owat Christuren totisen Juma-
lan ja Ihmisen euwa / jotea oli syödöwä Jacobin sugust: sillä
hänen Jumaludens on taivast / ja miehuden otti hän tällä maan
päällä. Engelit jotea astuwat alas / owat Jumalan Engelit ja
caieki uscoliset oppettajat / jotea ilmoittawat Evangeliumie Chri-
sturest maan päällä. Mutta ne jotea astuwat niiden päällä /
owat caieki use oliset ihmiset / jotea uscon cautta Christuren päälle
autuari ja taivaseen tulewat. v. 17. peljättäpä paikka) on se paikka
jotea wapistan eli peljätän / cunnioitetan ja palwellan Jumalata
Sensähden cudzuttin myös se paikka Moriahn wuorexi endiseen
aicaan / cap. 22: 2. Sillä Jumalan pelco on se cortein Jumalan
palwelus / cuin me tehdä taldam. Ja tietä annetan tässä / että ciska
Jumalan sana euullan / niincuin Jacob tässä euuli / siinä on Ju-
malan huone / siinä on taivas aivot caiekinaisen armon cansa / etc.
v. 21 HERRa on minun Jumalan / ei niin ettei hän ennen ollut
hänen Jumalans / waan hän lypä tässä / että hän ^{ahio} säädä Ju-
malan palweluren / jotea hänest saarnatan ja rucollan / etc.

XXIX. Luc.

Jacob saa cuulla paimenidä ledolla Labanin terwen o-
Stewan / v. 1. sillä heikellä nite Rahel Labanin tytär

Jacob näte
ticapuut u-
lotuwan
taivaseen /
ja Jumalan
Engelit a-
stuman ni-
den päällä.

Ioh. 1: 51.

Jacob saa
lupauksen
Canaan
maasta ja
Christurest.

Gen. 26: 4.

16 Jacob end-
ju sen pai-
can Beth-
El / se on
Jumalan
huone.

17

18

19 Gen. 35: 1.

20 Jacob tui-
lupauksen
Jumalalle.

21

22

Isäns lammasten cansa / ja Jacob aitta händä juotta-
mas lambaita / ja ilmoitta idgens Rebeckan pojari / v. 9.
Laban tule Jacobit wastan / ihandele ja wie hänen sisälle /
v. 13. Jacob palwele händä 7. ajastaica Rahelin tähden /
v. 18. Laban anda wanhemman tyttärens leän / Rahelin
siaan / v. 23. Jacob palwele taas 7. ajastaica Rahelin e-
dest / v. 27. Lea synnyttä Rubenin / Simeonin / Lewin
ja Judan / v. 31.

Jacob tule
Haraniin /
ja saa cuuli-
la Laba-
nin olewan
rauhas.

1 N^{yt} Jacob läri matcan ja tuli idäi-
2 selle maalle. Ja cadzeli ymbärillens /
ja cadzo / cairwo oli kedolla. Ja cadzo / oli
myös siellä colme lammastauma sen ty-
könä : sillä sytä cairwost juotit he laumat / ja
3 suuri kivi oli cairwon suulla. Sillä he co-
coisit sinne caieki laumat / ja wieritit kiven
cairwon suulda / ja juotit lambaita / ja wie-
ritit kiven jällens siällens cairwon suulle.

4 J^a Jacob sanoi heille : minun weliäni cu-
sta te oletta ? he wastaisit : Haraniin.
5 Hän sanoi heille : tunnettaco Labanin Na-
6 horin pojan ? he sanoit : tunnem kyllä. Hän
sanoi : ongo hän rauhas ? he wastaisit : rau-
has hän on. Ja cadzo / Rahel hänen tyttä-
7 rens tule lammasten cansa. Ja sanoi : cadzo /
wiellä on paljo päiwä / eikä wiellä ole aica
carja coita aja / nijn juottacot siis lambaita /
8 mengät ja caidzecat heitä. He sanoit : emme
saa / sühenasti cuin caieki laumat cootan / ja
wieritämme kiven cairwon suulda / juot-
tarem lambat.

Jacob coh-
ta Rabe-
lin ja sano
hänelle su-
gustians.

9 Wiellä hänen puhuisans heidän cansans /
tuli Rahel Isäns lammasten cansa : sillä
10 hän caidzi lambaita. Cosca Jacob näki
Rahelin / Labanin enoins tyttären / ja La-
banin hänen enoins lambat / meni Jacob hä-

nen tygöns / ja wieritti kiven cairwon suul-
da. Ja juotti Labanin enoins lambat. 11
Ja Jacob suuta andoi Rahelin / ja corgot-
ti äänens ja itki. Ja ilmoitti hänelle / että hän 12
oli hänen Isäns weli ja Rebeckan poica.
Nijn juori Rahel ja ilmoitti sen Isällens.

13 J^a cosca Laban cuuli sanoman Jacobist
sisarens pojast / juori hän händä wastan /
ja otti hänen syljins / ja suuta andoi hänen /
ja woi hänen huonesens / ja hän jutteli Laba-
nille caiken asian. Nijn sanoi Laban hänelle : 14
sinä olet minun luun ja lihän. Ja cosca hän
oli ollut cuucauden hänen tykönäns. Sitten 15
sanoi Laban Jacobille : waikas olet minun
welien / palweletcos minua sentähden ilman
mitäkän ? ilmoita minulle mikä sinun paikas
olis ? Ja Labanilla oli cari tyttäitä / wan- 16
hemman nimi oli Lea / ja nuoremman nimi
oli Rahel. Mutta Lea oli pehmiä silmist / 17
waan Rahel oli caunin muotoinen / ja ihana
cairwoilda. Ja Jacob racasti Rahelit / ja
sanoi : minä palwelen sinua seidzemen aja- 18
staica Rahelin sinun nuoremman tyttäres
tähden. Laban wastais : parambi on että 19
minä hänen annan sinulle / cuinjollakin toi-
selle / ole minun tykönäni.

Laban isots
ten otta was-
tan Jacob-
bin.

Jacob sus-
pa palwel-
la Labanie
seidzemen
ajastaica
Rahelin
edest.

Nijn palweli Jacob Rahelin tähden seid- 20
zemen ajastaica / ja se aicanäky lyhyeri / nijn
rackana hän piti hänen. Ja Jacob sanoi 21
Labanille : anna minun emändän minulle :
sillä nyt on aica minun maata hänen can- 22
sans. Nijn Laban coconcudzui caiken sen
paicacunnan miehet / ja piti haat. Mutta 23
ehtona otti hän Leän hänen tyttärens / ja

Laban an-
da Jacobil-
le Leän
Rahelin
siaan.

A.M. 2193. A. A. C. 1778.

Jacob palwele wileä seidzemen ajastaica Rahelin tähden.

Lea synnyttä Rubenin / se on / cadzelmus lapsi.

Simeon / se on / cuullia.

Levi / se on / 1790pi sämys.

Juda / se on / tunnu staja eli sijestäjä.

wei sen hänen tygöns / ja hän macais sen tykönä. Ja Laban andoi hänen tyttärellens Lealle hänen pycans Silpan pycari.

25 Amulla / cadzo se oli Lea. Ja hän sanoi Labanille: mitis tämän minulle teit? engö minä Rahelin tähden palwellut sinua? mitis minun petit? Wastais Laban: ei niin ole meidän maan tapa / että nuorembi annetan ennen wanhembata? Täntä wileä tämä wijeko / niin minä hänen myös sinulle annan / sytä palwelurest cuins palwelet minua wileä toiset seidzemen ajastaica. Jacob teki niin / ja täytti hänen wijekons / ja hän andoi hänelle Rahelin hänen tyttäreus emännäri. 29 Ja Laban andoi Rahelille hänen tyttärellens hänen pycans Bilhan pycari. Niin hän macais myös Rahelin cansa / ja piti Rahelin raclambana kuin Lean / ja palweli händä wileä toiset seidzemen ajastaica.

31 **W**etta cosca HERa näki Lean cadzotawwan ylö / teki hän hänen hedelmälisferi / mutta Rahelin hedelmättömäri. Niin Lea tuli rascari / ja synnytti pojan / ja cudzui hänen nimens / Ruben / ja sanoi: HERa on nähnyt minun ahdistureni / nyt siis minun miehen racasta minua.

33 Ja hän taas tuli rascari ja synnytti pojan / ja sanoi: HERa on cuullut minua cadzotawwan ylö / ja on myös tämän minulle andanut / ja cudzui hänen nimens / Simeon. Ja hän jäl lens tuli rascari ja synnytti pojan / ja sanoi: nyt taas minun miehen pyssy minun tykönäni: sillä minä synnytin hänelle colme poica. Sentähden hän cudzui hänen nimens Lewi. Neljännen ferran tuli hän rascari / ja synnytti pojan / ja sanoi: nyt minä kytän HERa / sentähden cudzui hän hänen nimens / Juda / ja laclais synnyttä mäst.

Derf. 12. (Jans weli) hän oli hänen langons / mutta hän cudzui näsä hänen Jans welsjeri: sillä hebreerit cudzuwat lähimäiset suclaiset welsjeri. v. 28. Ja hän andoi hänelle Rahelin) Jacob orti cari emändätä / cuin muuctin Estisät / sen pahan tawan jälten cuin silloin oli / että yhdellä miehellä olit usiammat emännät. Ja hän orti täsä cari sifarta / ettei sytä wileä silloin erinomaist tielto ollut. Sencaitisten puolda ei pidä pidettämän eitä seurattaman / sillä se on wastoin Jumalan latia ja sääryä / waa se on ollut wica heisä / niincuin myös muistatin pyhis sögrän / Psal. 32: 6.

XXX. Lucu.

Rahel anda Jacobille pycans Bilhan emännäri / v. 1. Joca synnyttä Danin ja Nephthalin / v. 5. Lea anda Jacobille pycans Silpan emännäri / joca synnyttä Gadin ja Asserin / v. 9. Lea synnyttä Jafcharin / Sebulonin ja Dinan / v. 14. Jumala muista Rahelin ja teke hedelmälisferi / joca synnyttä Josephin / v. 22. Jacob ano lupa coria mennä emändimens / mutta Laban

suosittele händä wijpymän hetkery aica / joca mieltisy oleman määrätyn palcan edest / v. 25. Jacob täyttä sijnä idzens taitawast / ja tule sangen äwerikäri / v. 37.

Sosca Rahel näki ettei hän synnyttänyt Jacobille / cadehsti hän sifartans / ja sanoi Jacobille: anna minun lapsia / eli minä cuollen. Jacob wihastui corwin Rahelin pääl / ja sanoi: olengo minä Jumala / joca on sinulda tielännyt cohduin hedelmän? Ja hän sanoi: täsä on minun pycan Bilha / maca hänen cansans / että hän synnyttäis minun helmami / ja saisin syttekin hänestä lapsia. Niin hän andoi hänelle Bilhan hänen pycans emännäri.

Ja Jacob macais hänen cansans. Niin Bilha tuli rascari ja synnytti Jacobille pojan. Ja Rahel sanoi: Jumala ractais minun astiani / ja cuuli myös minun äneni / ja andoi minulle pojan / sentähden cudzui hän hänen nimens Dan. Ja taas Bilha Rahelin pycan tuli rascari / ja synnytti Jacobille toisen pojan. Niin sanoi Rahel: minä olen jalosti kilwoitellut minun sifareni cansa / ja olen myös woittanut / Ja hän cudzui hänen nimens Nephthali.

Sosca Lea näki että hän laclais synnyttä mäst / otti hän Silpan hänen pycans / ja andoi sen Jacobille emännäri. Niin synnytti Silpa Lean pycan Jacobille pojan. Ja Lea sanoi: warustettu / ja cudzui hänen nimens Gad. Ja Silpa Lean pycan synnytti Jacobille toisen pojan. Ja Lea sanoi: autuasta minua / sillä tyttäret sanowat minua autuaxi / ja hän cudzui hänen nimens Asser.

Ruben meni ulos nisun elonaicana / ja löysi cuclaisi wainiolda / ja toi ne Lealle äitillens. Niin sanoi Rahel Lealle: anna minulle osa poicas cuclaisist. Hän wastais hänelle: wahäkö sinun sijnä on / että olet minulda miehen wienny / mutta tahdot myös otta poicani cuclaiset? Ja Rahel sanoi: sentähden maactan hän tänä yönä sinun cansas / poicas cuclaisien tähden. Cosca Jacob ehtona kedolda palais / meni Lea händä wastan / ja sanoi: minun cansani pita sinun macaman: sillä minä olen sinun ostanut poicani cuclaisilla. Ja hän macais sen yön hänen cansans.

Ja Jumala cuuli Lean / ja hän tuli rascari / ja synnytti Jacobille wijdennen pojan.

Rahel anda Jacobille Bilhan emännäri. Gen. 16: 2.

Bilha synnyttä Danin ja Nephthalin.

Dan / se on / racta.

Nephthali / se on / minun kilwoit cuyen.

Lea anda Jacobille Silpan emännäri / joca synnyttä Gadin ja Asserin.

Gad / se on / sotaan warustettu.

Asser / se on / autuas.

Ruben löysi cuclaisi ja on da äitillens.

Lea synnyttä wileä Jafcharin / Sebulonin ja Dinan.

Jaschar/
se on / pale-
ta.

Sebulon/
länäsu-
mus.

Dina / a-
an ratco.
Rabel syn-
nytti Jo-
sephin.
A. M. 2200.
A. A. C.
1771.

Joseph / se
on / isäns
eli esäns.

Jacob ano-
lupa cotia/
mutta La-
ban pita
hänen pal-
can edesi.

18 Ja Lea sanoi : Jumala on costanut minun
andamast pitecan miehelleni / ja cudzui hänen
19 Jaschar. Ja Lea taas tuli rascari / ja syn-
nytti Jacobille cuiddennen pojan. Ja Lea sa-
20 noi : Jumala on minun hyvästi lahjoitta-
nut / nyt taas asu minun miehen minun
tykönän : sillä minä olen synnyttänyt hänel-
le cuusi poica. Ja cudzui hänen nimens
21 Sebulon. Sitten synnytti hän tyttären /
ja cudzui hänen nimens Dina.
22 Mutta Jumala muisti myös Rahelin /
23 cuuli hänen ja saatti hedelmäliseri. Nijn
hän tuli rascari ja synnytti pojan / ja sanoi :
24 Jumala on ottanut pois minun häväistyre-
ni / ja cudzui hänen nimens Joseph / sano-
den : **HERRA** lisätkön minulle vielä toi-
sen pojan.
25 **U**l cosca Rabel oli synnyttänyt Jose-
phin / sanoi Jacob Labanille : päästä
26 minua menemän cotiani ja maalleni. Anna
minulle minun emändäni ja lapseni / joiden
tähden minä olen sinua palvellut / että minä
menisin pois : sillä sinä tiedät minun palwe-
27 luxeni / cuin minä olen sinua palvellut. Ja
Laban sanoi hänelle : anna minun löytä ar-
mo sinun edesäs / minä hymärrän että
HERRA on sinunnut minun sinun tähtes.
28 Määrä siis sinun palkas minulle / ja minä
annan.
29 Mutta hän sanoi hänelle : sinä tiedät
cuinga minä olen palvellut sinua / ja cuin-
ga paljo sinun carjas on minun haldani
30 annettu. Sinulla oli wäähä ennencuin mi-
nä tulin / mutta nyt se on paljoxi caswanut /
ja **HERRA** on sinunnut sinun / minun sal-
31 cajuondeni kautta. Cosca minä siis oman
huoneni parasta cadzon ? Ja Laban sa-
noi : mitäst minä sinulle annan ? Ja Ja-
cob sanoi : ei sinun pida mitän andaman
minulle. Mutta jos sinä tämän minulle
teet / njn minä vielä nyt caidzen ja warje-
len sinun laumas.
32 Minä käyn tänäpäin caiken sinun lau-
mas läpidze / eroittaden sielä caicki pilculi-
set ja kirjawat lambat / ja caicki mustat carid-
zain seas / ja kirjawat ja pilculiset wuohet /
33 mitä sitte kirjawari ja pilculiseri tule / se
olcon minun palkan. Nijn minun wanhur-
seauten on todistapa tänäpäinä caicka huo-
mena / minust sinun edesäs / cosca se sihen
tule / että minä palkani sinulda otan / njn
että caicki jotca ei ole pilculiset caicka kirja-

wat / eikä ole caridzoista ja woblissa mu-
stat / se luettacon minulle warcauderi.
Nijn sanoi Laban : minä tydyn sihen /
34 olcon sanas jalken. Ja sinä päiwänä eroit-
35 ti hän pilculiset ja kirjawat caurit ja caic-
ki pilculiset ja kirjawat wuohet / caicki joisa
jotakin walkeutta oli / ja caicki mustat carid-
zat / ja andoi ne hänen lastens haldun. Ja
36 asetti colmen päiwäcunnan matcan / id-
zens ja Jacobin waihella / ja Jacob caidzi
niitä jotca Labanin laumasta jäit.
Mutta Jacob otti wiherjäisiä haapat-
37 sia sauroja / sarapuisia ja castaneapuisia /
ja cuorei njhin walkiat juonet. Ja pani
38 ne saurot / jotca hän cuorinut oli / laumain
eteen / wesi ruuhijn / joihin he tulit juo-
man / että he juomalle tulduans sittäist.
Ja njn laumat sittäit njden sauroin päällä /
39 ja canoit pilculisia / juondeisia ja kirjawita.
Silloin eroitti Jacob caridzat / ja asetti sen
40 eroitetun lauman pilculisten ja mustain coh-
dalle Labanin laumasa / ja teki idzellens eri
lauman / ja ei lastenut niitä Labanin secaa.
Mutta cosca se warhain candawa lauma
41 oli sicoillans / pani Jacob saurot laumain
silmaidn eteen / että he sittäist sauroin pääl-
lä. Mutta cosca äpöiset sittäit / ei hän pan-
42 nut niitä sisälle. Nijn tulit äpöiset Labanille
ja warhain cannetut Jacobille. Sittä tuli
mies sangen äweriäri / njn että hänellä oli
paljo lambaita ja piteosa ja palwelioita / ja
Camelejä ja Aseja.
Wesf. 14. Cuckaissa) Et Hebreerit idjetän tiedä / mitä ruoho
eli hedelmä Dudaim on ollut. v. 32. Caridzat ja woblit) Et
tä Moses tästä nimittä pienee carjat toisin wuoroin woblit
caridzoit / ja caurit / njncuin sen tielen puhempast on / ei sittä
luena ole / sillä hän tahro sanda : että Jacob piti laumast caic-
ki walkiat yhdenearwaiset / mutta caicki kirjawat ja mustat
otti Laban tojons. Mitä kirjawit sittä walkiait ja yricarwai-
set laumast tulis / se piti oleman Jacobin palka / sihen La-
ban tyty / että luondo oli hänen puolellans / njncuin on / että
kirjawat ja pilculiset ei usiast sittä yricarwaisist / mutta Jacob
autti luondo taidolla / njn että yricarwaiset cannoit emmimäsi
kirjawita.

XXXI. LUCU.

HERRA käski Jacobin mennä cotta isänsmaalle / so-
31 Dea cudzutta emändäns kedolle / ja ilmoitta sen / v. 3.
Wene salaisest pois Appens tykö / cosca hän oli lambai-
ta keridjemäs / v. 17. Laban aja händä taca seidzemen
päiwän matcan / saarwutta hänen Gileadin wuorella /
ja puhutele händä cowast / v. 22. Jacob sano syyms
ja wasta edesäs / v. 31. Ne tekewät liston wälillens / v.
44. Ercanewat toinen toisestans / v. 55. Jacob näke Ju-
malan Engelist Mahanaimis / v. 1.

Ul hänen eteens tuli Labanin lasten
32 puhe / että he sanoit : Jacob on saat-
Stanut idzellens caiken meidän Isäm
tarwaran / ja sittä meidän Isäm hywydest
on hän saattanut idzellens caiken tämän ta-
waran.

Jacob tuli
äweriäri.

Labanin
lapset ca-
dehtiwat
Jacobin
rickautta.

Jumala täste mennä Jacobin Isäns maalle.

2 waxan. Ja Jacob näki Labanin casvov/
ja cadzo / ei ollut se händä vastan / nijn cuin
eilän ja endispäivänä.

3 **J**UHERA sanoi Jacobille: palaja si-
minun Isäns maalle / ja suuis tygö / ja
4 minä olen sinun cansas. Nijn lähetti Jacob
ja cudzutti Rahelin ja Lean kedolle / hänen
5 laumans tygö. Ja sanoi heille: minä näen
teidän Isän casvov / ettei hän ole minua wa-
sian nijn cuin eilän ja endispäivänä / mut-
6 ta minun Isäni Jumala on ollut minun can-
sani. Ja te tiedätte / että minä olen caikella
vädellä palkvellut teidän Isän.

7 Mutta hän on wietelhyt minua ja muutta-
nut minun palkkan jo kymmenen kerta / ei cui-
tengan sallinut Jumala hänen wahingota
8 tehdä minulle. Cosca hän sanoi: kirjarwat pi-
tä oleman sinun palkkas / nijn caieki lauma
candoi kirjarwita. Mutta jos hän sanoi: pil-
culiset pitä oleman sinun palkkas / nijn caieki
9 lauma candoi pilculisia. Nijn on Jumala ot-
tanut teidän Isän hywyden / ja andanut mi-
10 nulle. Ja tapahdui lauman sittämissen ajal-
la / nostin minä silmäni ja näin unes / ja cad-
11 zo / aurit nousit juondeisten pilculisten ja kir-
jarwain laumain päälle. Ja Jumalan En-
geli sanoi minulle unes: Jacob / ja minä
12 wastasin: täsä minä olen. Mutta hän
sanoi: nosta silmäsi / ja cadzo / caieki cau-
rit nousewat juondeisten / pilculisten ja kirja-
rwain laumain päälle: Sillä minä olen näh-
13 nyt caieki mitä Laban sinulle teke. Minä o-
len Jumala BethElis / jossa sinä woitelit ki-
wvov / ja teit minulle lupauxen / nouse siis nyt
ja lähde täldä maalda / ja palaja syndymä
maalles.

14 Nijn wastaisit Rahel ja Lea / ja sanoit hä-
nelle: ei ole meillä enämbi osa / eikä perimist
15 meidän Isän huones. Eikö hän ole pitänyt
meitä muncalaisina? sillä hän on myynyt mei-
16 dän / ja peräti syönyt meidän hindam. Sen-
tähden caieki hywvys / jonga Jumala on ot-
tanut meidän Isäidäm / se tule oikeudella
meille ja meidän lapsillem. Nye siis caieki
mitä Jumala sinulle on käskenyt / se tee.

17 **J**in nousi Jacob / ja nosti lapsens ja e-
18 mänändäns Camelein päälle. Ja wei-
pois caiken hänen carjans / ja caiken hänen
tawarans / cuin hän oli pannut cocoon Me-
sopotamias / mennärens Isäns Isachin
19 tygö Canaan maalle. Mutta Laban oli
mennyt keridzeman laumans. Ja Rahel

warasti Isäns epäjumalat. Nijn warasti
20 Jacob Labanin Syrialaisen sydämen siinä /
ettei hän ilmoittanut hänelle cosca hän pale-
21 ni. Nijn hän pakeni / ja caieki mitä hänellä o-
li / nousi ja meni wirran ylidze / ja meni Gi-
leadin wuorta cohden.

Colmandena päivänä ilmoitettiin Laba-
22 nille / että Jacob oli paennut. Ja hän otti wel-
23 lens cansans / ja ajoi händä tata seidzemen
päiväcunnan matkan / ja saarvutti hänen
Gileadin wuorella. Mutta Jumala oli
24 tullut Labanin Syrialaisen tygö yöllä unes /
ja sanonut hänelle: carwata sinuas / ettes mi-
tän puhu Jacobille muuta / cuin hywä. Ja
25 Laban lähestyi Jacobi. Mutta Jacob oli
majans tehnyt wuorelle. Ja Laban teki
welsinens myös majans Gileadin wuorelle.

Nijn sanoi Laban Jacobille: mitäs olet
26 tehnyt / että warastit minun sydämeni / ja o-
let wienyt pois minun tyttäreni nijn cuin
miecalla sangitut? Ja mikis sala pakenit ja
27 warastit sinus minulda / ja et ilmoittanut
minulle? että minä olisin sinua saattanut
ilolla / ja lauluilla / ja trumbuilla / ja cande-
28 leilla. Ja et sallinut minun suuta anda mi-
nun pojilleni ja tyttärilleni? tämäns olet tyh-
29 mästi tehnyt. Ja minulla olis kyllä / Juma-
lan kytös / nijn paljo woima / että minä tekisin
teille paha / mutta teidän Isän Jumala sanoi
mennen yönä minulle: carwata idzes puhu-
mast mitän Jacobille muuta cuin hywä.

30 **J**U nyt että cummingin menit pois / ja
Nijn suurest ikärwoidyt Isäs huoneseen:
mikis warastit minun jumalani?

Ja Jacob wastais / ja sanoi Labanille:
31 minä pelkäisin ja luulin sinun wäkiwäällä
ottawan pois minulda sinun tyttäres. Mut-
32 ta kenengä tykö sinä löydät jumalas / se cuol-
con täsä meidän welheit edes. Edzi omas
minun tyköni / ja ota pois se (mutta ei Ja-
cob tietänyt Rahelin nittä warastanen.)
Nijn Laban meni Jacobin majaan / ja Lean /
33 ja heidän molembain pöcains majaan / ja ei
löytänyt. Ja läri Lean majast / ja tuli Rabe-
lin majaan. Mutta Rahel oli ottanut epä-
34 jumalat / ja pannut Camelein pahnain ala /
ja istui niden päälle / mutta Laban edzei cai-
35 ken majan / ja ei löytänyt. Ja Rahel sanoi J-
sällens: alkön minun herran nyt wihastuo /
etten minä saa nosta sinun edesäs: sillä mi-
nulle tapahdui waimoin menon jälken. Ja
hän edzei / ja ei löytänyt epäjumalaitans.

Labanin
esda Jacobin
perästä
ja puhutti
le händä
cöwä.

Jacob sano
spona ja
wasta edze
sääns.

Gen. 28:
18.

Jacob läh-
te Labanin
tykö.
A. M. 2206.
A. A. C.
1765.

Ex. 22. 12.

36 **J**acob wihastui ja rühteli Labanin
cansa/ wastais ja sanoi hänelle: mitä
minä olen riekonut/ ja mikä minun pahatecon
on/ ettäs minua olet niin wihaisest ajanut
37 taca? Sinä olet edziffellyt caieki minun ta-
loini calut/ mitäs olet löytänyt caikesta si-
nun talois caluista? tuo tähän minun ja si-
nun weljeis eteen/ ratcaista meidän cahden
38 waihellam. Minä olen ollut sinun tykönä
jo carikhymmendä ajastaica/ ja sinun lambas
ja wuohes ei ole hedelmättömät ollet/ ja en
ole minä syönyt oinaita sinun laumastas.
39 Engä ole tuonut sinulle pedolda haascattua/
mutta minun piti sen maxaman. Mitä ikä-
nänäs sinulda yöllä eli päiwällä warastettu
oli/ sen olet sinä minun kädestäni waatinut.
40 Päiwällä on minun helle wäsyttänyt ja yöllä
wilu/ ja uni on paennut minun silmistäni.
41 Minä olen jo carikhymmendä ajastaica ol-
lut sinun huonesas/ neljatoistakymmendä a-
jastaica palwelin minä sinua cahden tyttäres
tähden ja cuusi ajastaica sinun laumas täh-
den/ ja sinä olet muuttanut minun palefani
42 kymmenen kerta. Jollei minun Isäni Abra-
hamin Jumala/ ja Isäachin pelco olis ollut
minun puolellani/ peräet tyhjänä olisit sinä
minun päästänyt. Mutta Jumala on näh-
nyt minun waitwan ja kätteni työt/ ja nuh-
teli minnen yönä sinua.
43 **W**astais Laban/ ja sanoi Jacobille: tyt-
täreät owat minun tyttäreni/ ja pojat
owat minun poicani/ ja laumat owat minun
laumani/ ja caieki cuins näet/ owat minun/
mitä minä teen tänäpäni minun tyttärilleni
taieka heidän lapsillens/ jotca he owat syn-
nyttänet? Tule siis nyt ja tehkäm lytto/ mi-
nä ja sinä/ joca on todistus sinun ja minun
44 waihellani. Nijn otti Jacob kirwen ja pani
pysyälle muistori. Ja Jacob sanoi welhil-
lens: cootcat kirwiä. Ja he toit kirwiä/ ja teit
45 rouction/ ja soit sen rouction päällä. Ja La-
ban cudzui hänen Jegar Sahaduta: mut-
ta Jacob cudzui hänen Gilead.
46 Nijn Laban sanoi: tämä rouctio olcon
todistus tänäpäni sinun ja minun waihella-
ni/ sentähden cudzui hän hänen nimens Gi-
47 lead. Ja Mizpah/ sillä hän sanoi: HERRA
cadzocon sinun ja minun waihelleni/ cosca
me ercanem toinen toisestam.
48 Jos sinä waitwat minun tyttärinäni/ taie-
ka otat multa emänditä/ paidzi minun tyt-
tärinäni. Ei ole kätän täsä meidän causam/

mutta cadzo/ Jumala on todistaja minun
ja sinun waihellas. Ja Laban sanoi wielä
Jacobille: cadzo/ tämä on rouctio/ ja tä-
mä on kirwi/ jonga minä panin minun ja
sinun waihelles. Tämä rouctio olcon todi-
stus/ jos minä käyn ylidze tämän rouction
sinun tygös/ taieka jos sinä käyt ylidze tämän
rouction ja kirwen minun tygöni/ waihingota
telemän. Abrahamin Jumala ja Nahorin
Jumala/ ja heidän Isäns Jumala/ ratcai-
scon meidän walilläm. Ja Jacob wannoi
hänen Isäns Isäachin pelgon cautta.

Ja Jacob uhrais wuorella/ ja cudzui
hänen weljens syömän. Ja cuin he olit syö-
net/ olit he yötä wuorella. Mutta amulla
warhain nousi Laban/ ja sinua andoi hänen
poicains ja tyttärtens/ ja sinuais heitä/ ja me-
ni matcans/ ja palais cotians.

Mutta Jacob meni hänen tietäns/ ja
Jumalan Engelit tulit händä wastan.
Ja cosca hän näki heidän/ sanoi hän: nämät
owat Jumalan sotajoucko. Ja hän cudzui
sen paican Mahanaim.

Wers. 20. Nijn warasti) Warasta syöändä (uinein
hebrean tieles on tapa puhua) on tehdä jotain muiden tiet-
mät. v. 42. Isäachin pelco) Jacob cudzui täsä Jumalan / Isä-
achin pelgoyi/ että Isäac oli Jumalata peltäwäinen. v. 47.
Gilead) todisturen rouctio. v. 2. Mahanaim) leiri.

XXXII. Lucu.

Jacob lähetti sanan edelläns/ lepyttämän weljens
Esau/ v. 3. Esau tule händä wastan 400. miehen
cansa/ v. 6. hän pelkä ja rucoile Jumalalda apua/
v. 9. lähettä hänelle lahjoja/ lepyttärens händä/ v. 13.
Jumala painele hänen cansans miehen hahmos/ v. 25.
Hänen nimens muuretan ja cudzurin Isra El/ v. 27. sinu-
natan/ v. 29. cudzui sen paican Pnielxy/ että hän Ju-
malan siellä nähnyt oli/ v. 30.

Sin Jacob lähetti sanan edelläns
Esauin hänen weljens tygö/
Seirin maacundaan/ Edomin
maalle. Ja kästi heitä/ sanoden:
4 sanocat näin minun herralleni Esaulle: si-
nun palwelias Jacob kästi sinulle sanoa:
minä olen ollut Labanin tykönä tähän asti.
Ja minulla on carja ja Useja/ lambaita/ pal-
5 welioita ja ptycoja/ ja lähetin ilmoittaman mi-
nun herralleni/ löytären armo sinun edesäs.

Snanfaatit palaisit Jacobin tygö/
Sanoden: me tulim Esauin sinun wel-
jes tykö/ ja hän tule sinua wastan neliän-
sadan miehen cansa. Nijn peljästyi Jacob
6 cowan/ ja ahdistus tuli hänen päällens/
ja jaoi wäen joca oli hänen cansans/ ja

Tässä alaa
32. lucu he
brean Bi-
blias.
Jumalan
Engelit
cohtawat
Jacobin.
Pfal. 348

Jacob lä-
hetti sa-
nanfaatit-
jaa edelläns
Esauin ty-
gö.

Jacob saa
tietä Esauin
tulowan
wastansa

Jacob ja
Laban te-
lewät tyton
tehtäns.

Jacob mu-
coile apua
Jumalal-
da.
Gen. 31:3.

lambat / ja carjan ja Camelit cahteen jouc-
8 kon. Ja sanoi: jos Esau tule toisen joucon
päälle / ja lyö sen / niin toinen jouko pääse.
9 **J**acob sanoi: Herä minun Isäni
Abrahamin Jumala / ja minun Isäni
Isaacin Jumala / sinä joca sanoit minulle:
10 palaja maalles ja sucuis tygö / ja minä teen si-
nulle hywä. Minä olen mahdotoin caieken sji-
hen armon / ja caieken sjihen totuuten / jonga
sinä teit palvelialles. Sillä cosca minä tä-
män Jordanin ylidze menin / ei minulla muu-
ta ollut kuin tämä sauwa / mutta nyt minulla
11 on cari jouko. Pelasta siis nyt minua minun
welieni Esauin käsist: sillä minä pelkän hänen
tulewan ja lyöwan minun ja äitin lapsinens.
12 Sinä olet cummingin sanonut: minä teen si-
nulle hywä / ja lisän sinun siemenes niincuin
sannan meres / joca paljouden tähden ei luet-
ta taita.
13 **J**ä hän yödyi siune / ja otti niistä / jotca
Josaisit olla käsillä / lahjoja / lähettärens
14 weljellens Esaulle. Carisata wohta / ja cari-
kymmenä caurista / carisata lammaista / ja
15 carikymmenä jääriä. Imettäviä Cameleja
warsoinens colmekymmenä / neljäkymmen-
16 da lehmä ja kymmenen härkä / carikymmenä
17 Asia kymmenen warsan causa. Ja andoi ne
palvelioittens käsijn / idzeumgin lauman e-
rimäns / ja sanoi palveliollens: mengät mi-
nun edellän / ja pitäkät wälj joca idzen lauman
wähella. Ja käsiti ensimmäiselle / sanoden:
Cosca minun welien Esau cohta sinun /
ja kysy sinulle: kenengäs olet / ja cubungas
menet? ja kenengä nämät orwat / joitas ajat e-

delläs? Niin sano: nämät orwat sinun pal- 18
welias Jacobin lahjat / lähetehty minun
herralleni Esaulle / ja hän tule myös idze
meidän jälisäm. Niin käsiti hän myös toiselle 19
ja colmannelle / ja caikille niille / totca kōwit
lauman jälis / sanoden: tämän minun sa-
nani jälken puhucat Esaulle / cosca te hänen
löydätte. Ja sanocat myös: cadzo / sinun 20
palvelias Jacob on myös meidän jälisäm /
sillä hän ajatteli: minä lepytän hänen lahjal-
la joca edellän mene / sjihte minä näen hänen
castoons / mitämax / hän otta wastan mi-
nua ystäwälisest.

Niin lahjat meni hänen edelläs / mutta 21
hän oli idze synä yötä joucoinens. Ja 22
nousi yöllä ja otti cari hänen emändätäns / ja
ne cari piicans / ja hänen yrikoistakymmenä
lastans / ja meni Jacobin luotus paickan.
Ja otti ne ja wei heidän wirran ylidzen / ja 23
wei myös ylidzen caieki mitä hänellä oli.

Mutta Jacob jäi sille puolelle yrimäns. 24
Silloin paineli yri mies hänen can- 25
sans / sjihenasti euit amurusco nousi. Ja
euit hän näki ettei hän woittanut händä / ru-
peis hän hänen reiteens / niin että Jacobin
reisi luit horjahtui painelles hänen cansans.
Ja hän sanoi: päästä minua / sillä amuru- 26
sco nousi. Mutta hän wastais: en minä
päästä sinua jolles sinua minua. Ja hän sa- 27
noi hänelle: mikä sinun nimes on? hän wa-
stais: Jacob. Ja hän sanoi: ei sinua silleen 28
pidä cudzuttaman Jacob / waan IsraEl:
sillä sinä olet taistellut Jumalan ja Ihmisten
cansa / ja olet woittanut.

Jacob lä-
hettä E-
saulle lah-
joja.

Jacob pal-
weli Jumal-
lan causa
ja cudzuttan
IsraEl.

1741
Jacobin
natan.

Jacobin
sen
Pniel/
se on
Jumalan
cafi
wo eli
tun
do.

29 Ja Jacob kysyi hänelle/ ja sanoi: sanos-
myt sinun nimes. Mutta hän sanoi: miris-
minun nimeni kysyt? Ja hän sumais hän-
30 da synä piteas. Ja Jacob eudzui sen pitean
Pniel: sillä minä olen nähnyt Jumalan cas-
woista caswoon/ ja minä olen wapadettu.
31 Ja Quringo nousi cosca hän Pnielin ohidze
32 käwi/ ja hän ondui reissuonestans. Sen-

tähden ei syö Israelin lapset reissuonda tä-
hän päiwän asti/ että Jacobin reissuun hor-
jahtui.

Verf. 24. Yri mies) Tämä mies oli Jumalan Poica ihmisen
habmos/ jona hän ajallans pädllens ottawa oli. (bid. Paimeli)
Tästä ei Jumalan Poica nähtä hänen Jumalista woimans/ waan
ainoastans ihmisen waen/ ja andoi Jacobin idzens woueta. v. 28.
Israeli) Tule siitä sanasta Sara, se on/ taistella eli wallita/ josta
on Sar Isändä/ Sara emändä/ ja Israeli/ Kuhnias eli Ju-
malan Sangar/ se on/ joca Jumalan cansa paauele ja woueta/ joca
ta tapahit uscon cautta/ joca idzens pira Jumalan saata/ että
hän woueta hänen wihans/ ja saa hänen leppijert Isari.

XXXIII. Lutu.

Esau kohta Jacobit/ v. 1. Jacob nöhyttä idzens E-
saun edes/ v. 3. Esau hala Jacobit/ ja suuta anda hä-
nen/ v. 4. Puhuwat cauwon ystäwälistest ja weliellistest/ v. 5.
Esau palasa Seiriin/ v. 16. Jacob mene hiljarens pe-
räst Sanaan maalle Sicheimijn/ v. 18. Ja rucoile wäke-
wätä Israelin Jumalan nime/ v. 20.

Esau koh-
ta Jacob-
bit.

Jacob nöy-
yttä id-
zens.

Esau anda
Jacobin
suuta/ ja
puhu wel-
jellistest hä-
nen can-
sans.

1 **J**acob nosti silmäns/ ja näki wel-
sens Esauin tulowan/ neliän sa-
dan miehen cansa. Ja jacoila-
psens Leaalle ja Rahelille/ ja mo-
2 lemmille piteoille. Ja asetti piteat lapsinens
ensimmäisxi/ sitälähin Lean hänen lastens can-
sa/ ja Rahelin Josefhin cansa jälkimmäisxi.
3 Mutta idze hän käwi heidän edelläns/ ja cu-
marsit hänen maahan seidzemen kerta/ sy-
henasti cun hän welsens lähestyi.
4 Ja Esau juori händä wastan/ ja syltäns
otti hänen/ ja halais händä caulast/ ja suuta
5 andoi hänen/ ja he itkit. Ja hän nosti sil-
mäns/ ja näki waimot ja lapset/ ja sanoi:
cutca nämät cansas owat? hän wastais: ne
6 owat lapset/ jotta Jumala on lahjoittanut si-
7 nun palwelialles. Niin piteat lähestyit la-
psinens/ ja cumarsit hänen edesäns. Ja lä-
hestyi myös Lea lapsinens/ ja cumarsit hä-

nen edesäns. Sitten tuli Joseph ja Rahel/
jotta myös cumarsit hänen edesäns.

8 Ja hän sanoi: mitäs tahdot caiken tä-
män joucon cansa/ cun minä cobdannut olen?
hän wastais: löhtäreini armo minun Herra-
ni edes. Ja Esau sanoi: minulla on kyllä/
9 minun welsien/ pidä omas. Niin Jacob wa-
10 stais: ei niin/ mutta jos minä olen löhtänyt
armon sinun edesäns/ niin ota minun lahja-
ni minun kädestäni: sillä minä näin sinun cas-
wos/ niincun minä olisin nähnyt Jumalan
11 caswot/ ota se hywäres minulda. Ota siis
se sinuans/ jona minä olen tuonut sinulle:
sillä Jumala on sen minulle andanut/ ja mi-
nulla on kyllä caicimajsta. Niin hän waa-
dei händä ottaman.

2. Sam. 19:27.

12 **J**ä Esau sanoi: lähtekäm so matusta-
13 man/ minä waellan sinun cansas. Niin
hän sanoi hänelle: minun Herran tietä mi-
nulla olerwan pieniä lapsia/ ja imettäwästä
lambaita ja carja/ jos ne yhtenä päiwänä d-
list ajetaisin/ niin cuolis coco lauma. Niin
14 mengän minun Herran hänen palwelians e-
dellä/ mutta minä seuran hiljarens/ sen jälken
cun carja ja lapset kändä woiwat/ sitthenasti

15 cuin minä tulen minun Herrani tygö Seirijn.
 Esau sanoi: minä jätän cuitengin sinun tygös jotakin siitä väest/ cuin minun cansan on. Hän wastais: mihingä se? anna minun ainoastans löytä armo minun Herrani edes.
 16 Nijn Esau palais sinä päiwänä hänen tietäns möden Seirijn. Mutta Jacob mat-
 17 cussi Suchotthijn/ ja rakensi idzellens huonen/ ja teki majat hänen carjallens. Sentähden cudzui hän sen paican Suchoth.
 18 Sitte tuli Jacob Salemtijn sijhen Caupungijn Sichein/ joca on Canaan maalla/ sitte cuin hän oli tullut Mesopotamiast/ ja
 19 siotti idzens Caupungin cohdale. Ja osti murun peldo/ johonga hän teki majans/ Hemorin Sicheimin Isän lapsilda/ sadan pen-
 20 ningin edest. Ja rakensi sijnä Altarin/ ja rucoili wäkerwätä Israelin Jumalan nime.

XXXIV. Luca.

Jacobin tytär Dina härwäistän Sicheimillä Hemorin pojalla/ v.1. Joca ano händä emännärens/ v.3. Jacobin pojat ottawat sen suuresti yhäwadusest/ v.7. Hemor ja Sichein puhuwat heidän cansans ystäwadusest/ v.8. Että he tydyt sijhen/ mutta sillä ehdolla/ että Sichein ja caieki Caupungin andais idzens ymbärinsleicata/ v.13. Israelin pojat Simeon ja Lewi tappawat heidän/ ja ryhöstowat Caupungin/ v.25. Joca Jacobin mielest oli sangen paha/ v.30.

1 **D**ina Lean tytär/ jonga hän Jacobille synnyttänyt oli/ meni
 2 adzeleman sen maacunnan tytärtä. Cosca Sichein Hemorin
 3 Herwein/ sen maacunnan Rubtinan poica näki hänen/ otti hän hänen ja macais hänen/ ja härwäis hänen. Ja hänen sydamens paloi
 4 Dinan Jacobin tyttären päälle/ ja racasti ptyca/ ja puhutteli händä suloisilla sanoilla. Ja Sichein sanoi hänen Isällens Hemorille/ sanoden: ota minulle tämä ptyca emännäxi.
 5 Ja Jacob cuuli että hänen tyttären Dina oli härwäisty/ ja hänen poicans olit lauman cansa kedolla. Ja Jacob waickeni sijenasi cuin he tulit. Ja Hemor Sicheimin Isä meni Jacobin tygö puhutteleman händä. Silloin tulit Jacobin pojat kedolda: ja
 6 cosca he sen cuulit/ tulit miehet surullisxi/ ja roihastuit sangen cowan/ että hän oli tehnyt häpiälisen thön Israelis/ maaten Jacobin tyttären: sillä ei ollut se oikein tehty.
 7 Nijn puhui Hemor heidän cansans/ sanoden: minun poicani Sicheimin syhdän halaja teidän tyttären jälken/ andacat
 8 sitys se hänelle emännäxi. Yhtennaittacat tei-

10 tän meidän cansam/ andacat teidän tyttären meille/ ja ottacat jäl lens meidän tyttären teille. Ja asucat meidän cansam/ maan pitä o-
 11 leman teille aldin/ asucat/ myytät ja ostacat sijnä/ ja omistacat maa. Ja Sichein sanoi hänen Isällens ja weljillens: andacat minun löytä armo teidän edesän/ ja mitä te sanotte minulle/ sen minä annan. Anocat minulda rohkiaist huomenlahja ja andimita/ ja minä annan mitä te anotte/ andacat minulle
 12 waitvoin se ptyca emännäxi.
 13 Nijn wastaisit Jacobin pojat Sicheimille/ ja hänen Isällens Hemorille/ ja puhuit petorella/ että hän oli heidän sisarens Dinan härwäistnyt. Ja sanoit heille: en me taida sitä tehdä/ että me annam meidän sisarem ymbärinsleicamattomalle miehelle: sillä se olis meille häpiäxi. Mutta cuitengin sijnä me suostum
 14 teihin/ jos te tuletta meidän caldaisexem/ että caieki miehempuoli teidän seasan ymbärinsleicataisin. Nijn me annam meidän tyttären
 15 teille/ ja otam teidän tyttären meille/ ja asum teidän cansan/ ja tulem yhderi Canssari. Mutta jollette cuile meitä/ ja anna teidän
 16 ymbärinsleicata/ nijn me otam meidän tyttären/ ja menem maicam.
 17 Ja heidän puhens kelpais Hemorille/ ja Sicheimille Hemorin pojalle. Ja se nuorimies ei wäywyttellyt sitä tehdärens: sillä hän
 18 racasti suurest Jacobin tyttästä/ ja hän oli cummas pidettäpä caiekin ylidze hänen Isäns huones.
 19 Nijn tuli Hemor ja hänen poicans Sichein Caupungins porttiin/ ja puhuit heidän Caupungins miehille/ sanoden: Nä
 20 mät miehet owat rauhalliset meidän cansam/ ja tahtowat asua ja elä täällä maalla/ ja cadzo/ maa on kyllä awara heidän edesäns/ ottacam heidän tyttären meille emännäxi/ ja andacam meidän tyttären heille. Mutta sijen
 21 ne miehet andawat meille suosions/ asuarens meidän cansam ja tullarens yhderi Canssari/ jos meistä ymbärinsleicatan caieki miehenpuoli/ niincuin he myös ymbärinsleicatu
 22 owat. Heidän carjans ja hywydens/ ja caieki cuin heillä on/ tule meidän smaxem/ jos me
 23 muutoin olem heidän tahtons jälken/ nijn että he asuwat meidän cansam.
 24 Ja he olit Hemorille cuuliaisit/ ja Sicheimille hänen posallens/ caieki jotca hänen Caupungins portista käwit ulos ja sisälle/ ja ymbärinsleicaisit heidän/ jocainen mie-

Esau waeldacaperin. Jacob palaja Suchotthijn/ ja sitte Sicheimijn.

Iosu. 24: 32.

Dina härwäistän. A.M. 2214. A. A. C. 1757.

Sichein ano Dinan emännärens.

Jacobin pojat ottawat sen pähärens.

Hemor puhui Dinan weljein cansa.

Dinan wäijet mielisto wät Sicheimin anomis seen/ ehdolla.

Sichein mielisto sijhen tyon.

henpuoli/

Simeon ja
Lewi tap-
parvat Si-
chemiterit.
Ludich. 912.

Et Jacob
bille telpa
heidän pa-
hatecono.

Jacob wa-
elba Beth-
Elin.

henpuoli / jotta hänen Caupungin portista kävi ulos ja sisälle.

25 **J**A tapahdui colmandena päivänä / Josca he lipiämmälläng olit / otit ne cari Jacobin poica Simeon ja Lewi / Dinan weljet / cumbikin heidän mieckäng / ja menit rohkiast Caupungijn / ja tapoit jocaidzen miehenpuolen. Ja tapoit myös Hemorin / ja hänen poicans Sichemin miecan terällä / ja otit heidän sisarens Dinan / Sichemin huonesta / ja menit pois.

27 Nijn tulit Jacobin pojat tapettuiden päälle / ja rhostäisit Caupungin / että he olit häväisnet heidän sisarens. Ja weit pois heidän lambans / carjans / Afins / ja mitä sekä Caupungis että kedolla oli. Ja caicki heidän hyvydens / lapsens ja heidän waimons he otit fangiri / ja rhostäisit caicki mitä huoneisa oli.

30 Ja Jacob sanoi Simeonille ja Lewille : te oletta minulle mieltarwauden tehnet / saat taden minun häisewaiseri tämän maacunnan asutwaisille / Cananereille ja Pheresereille / ja minä olen wäähä joucko / cosca he heidäng cocorwat minun päälleni / njn he tappawat minun / minä hucutetan ja caicki minun huoneni. Mutta he wastaisit : pitiköst heidän tekemän meidän sisarem cansa / njncuin jongun porton cansa.

XXXV. Luku.

Jumala käste Jacobin mennä Sichemist Beth-Elijn / v. 1. Jacob käste perhens panna pois epäjumalat / ja mene sinne ja teke HExralle Altarin / v. 2. siellä cuole Debora Rebeckan imettäjä / v. 8. Jumala nähty taas Jacobille / ja wahwista hänelle sen nimen IsraEl / lupauksella Sanaan maasta / v. 9. BethElist waeldais / synnyttä Rahel BenJaminin / ja cuole / v. 16. Ruben maca Jsäng emännän Bilhan cansa / v. 22. Jacobin tuldu Hebronijn / cuole hänen Jsäng Jsaac / ja haudatan / v. 27.

1 **J**umala sanoi Jacobille : nouste ja mene BethElin päin / ja asu siellä / ja tee siihen Altari Jumalalle / joca sinulle ilmestyi / cosca sinä palenit weljes Esauin edestä.

2 **N**ijn sanoi Jacob perhellens ja caikille jotta hänen cansäng olit / eroittacat teistän wierat jumalat / jotta teidän seasan owat / ja puhdistacat teitän / ja muuttacat teidän waaten. Ja noscam ja menigäm BethElin päin / että minä tekisin siihen Altarin Jumalalle / joca minua cuuli minun häätä aicanani ja on ollut minun cansani tiellä / joca minä matcustin.

4 Nijn he annoit Jacobille caicki wierat ju-

malat jotta heidän käsikäng olit / ja heidän corwarengäng. Ja Jacob caikvoi ne sen tammien ale / joca oli Sichemin tykönä / ja he matcustit. Ja Jumalan pelco tuli njille Caupungeille / jotta olit heidän ymbärilläng ettei he ajanet Jacobin poikia taca. Nijn tuli Jacob Luzijn Sanaan maalle joca cudzutun BethEl / caiken sen wäen cansa cuin hänen cansäng oli. Ja rakensi siihen Altarin / ja cudzui sen paican ElBethEl / sillä Jumala ilmestyi sinä hänelle / paetesäng weljens edest.

8 **N**ijn cuoli Debora Rebeckan imettäjä / ja haudattin alemmaiselle puolelle BethElitä / sen tammien ala joca cudzutun itcutammeri.

9 **J**umala ilmestyi taas Jacobille / sitte tecuin hän oli tullut Mesopotamiast / ja sinuais häändä. Ja sanoi hänelle : sinun nimes on Jacob / mutta ei sillen pida sinun nimes cudzuttaman Jacob / waan IsraEl / pita sinun nimes oleman. Ja njn hän cudzuttin IsraEl.

11 Ja Jumala sanoi hänelle : Minä olen caickiwaldias Jumala / ole hedelmäinen ja enäne / Canssa ja Canssain joucko tukeni sinun cupeistas. Ja sen maan jornga minä olen andanut Abrahamille ja Jsaachille / annan minä sinullen / ja sinun siemenelles sinun jälkes. Ja njn meni Jumala ylös hänen tyköns / sitte paicast / cuin hän hänen cansäng puhunut oli. Mutta Jacob asetti siihen paican kirwen muistori / joca hän hänen cansäng puhunut oli / ja uhraris juomauhria / ja caosi öljyä sen päälle. Ja Jacob cudzui sen paican / joca Jumala oli puhunut hänen cansäng / BethEl.

16 **J**A he matcustit BethElist / ja cuin wielä wäähä matca oli Ephrathijn / synnytti Rahel / ja synnyttämisen oli hänelle sangen rascas. Ja cosca synnyttämisen oli hänellä rascaimmalläng / sanoi lastenämminä hänelle : älä pelkä / sillä tämä poica on sinulla myös olewa. Mutta hänen hengens lähteis / cosca hänen piti cuoleman / cudzui hän hänen nimens BenOni / mutta hänen Jsäng cudzui hänen nimens BenJamin. Nijn cuoli Rahel ja haudattin Ephrathin tien wiereen / joca nyt cudzutun BethLehem. Ja Jacob pani padzan hänen hautäng tykö / ja tämä on Rahelin haudan padzas / haman tähän päivän asti.

Debora
Rebeckan
imettäjä
cuole.

Jumala
wahwista
Jacobille
sen nimen
IsraEl.
Gen. 32:28.

Rahel syn-
nytti Ben-
Jaminin /
ja cuole.
A. M. 22:15.
A. A. C.
1756.

Gen. 48:17.

21 **U**masians tuolle puolelle Ederin tornia.
 22 Ja se tapahdun / koska Israhel asui sijna
 maacunnas / menin Ruben ja macais Bilhan
 hänen Israns jalcarvaimon cansa. Ja Israhel
 El sai sen cuulla.
 23 **U** Jacobilla oli caritoistakymmenda
 poica. Lean pojat olit namat : Jacobin
 esicoimen Ruben / Simeon / Levi / Ju-
 24 da / Isaschar ja Zebulon. Rahelin pojat
 olit : Joseph ja Ben Jamin. Bilhan Ra-
 25 helin pujan pojat olit : Dan ja Nephthali.
 26 Silpan Lean pujan pojat olit : Gad ja As-
 ser. Namat ovat Jacobin pojat / jotka ha-
 nelle syndynet olit Mesopotamias.
 27 **U** Jacob tuli hänen Israns Isaacin
 tygo Namreen / Urban caupungin /
 joca cudzutan Hebron / josa Abraham ja
 28 Isaac olit muicalaiset ollet. Ja Isaac oli
 sadan ja kahderakymmenen ajastacainen /
 ja tuli sairaxi / ja cuoli / ja coostin Ganssans
 tygo / vanhana ja suuttatun elamaist. Ja ha-
 nen poicans Esau ja Jacob hautaist hänen.

Verf. 7. 22. Verb. 21) seon / Jumala Verb. 23. v. 14.
 Tuomauhri) se oli wina / uinacua seurawoitto kirjoiis Ioh. 24.
 v. 18. Verb. 21) on / minun lipuni poica. Mutta (Ben Ja-
 min) oikian taden poica.

XXXVI. LUCI.

Esau mene Canaan maalda Seirin wuorelle / ja asu
 siella / v. 6. hanesta ovat Edomerit tuller / v. 9. joca
 ennen sijna maasa asuit / olit Seirin sen Horein lapset /
 joista monda Ruhtinas oli / v. 20. ennecumt Israhelin
 lapilla Cuningast oli / hallidat monda Cuningast E-
 domis toinen toisens jalken / v. 31. ja myos Ruhtinas / jot-
 ca Esausta tuller olit / v. 40.

1 **N**ama on Esauin sucuenda / jo-
 2 ca cudzutan Edom. Esau otti e-
 mannat Canaan tyttarist : U-
 dan Elonin Hetheim tyttaren / ja
 3 Ahalibaman Anan Zibeonin Herwein tyttä-
 4 ren tyttaren. Ja Basmathin Jimaelin ty-
 5 taren / Nebaiothin sisaren. Ja Ada synnytti
 Esaulle Eliphan. Ja Basmath synnytti
 Reguelin. Ahalibama synnytti Zeun / Jae-
 lamia ja Korahn. Namat ovat Esauin lap-
 set / jotka hanelle synnyit Canaan maalla.

6 Ja Esau otti hänen emandans / poicans
 ja tyttarens / ja caieki hänen huonens sielut /
 ja caiket. arians ja caiken hänen tarwarans /
 cuin han oli pannut cocoon Canaan maalla /
 ja meni toiselle maalle / Jacobin hänen wel-
 7 jens tyko. Silla heidan tarwarans oli
 niin suuri / ettei he taitanet asuaynna / ja
 se maa josa he muicalaiset olit / ei we-
 tannyt heita heidan carians palhouden tah-

den. Nijn asui Esau Seirin wuorella / ja ta-
 ma Esau / on Edom.

Namat ovat Esauin sucuunnat Edomi-
 9 terein Israhelin Seirin wuorella. Namat
 10 ovat Esauin poicans nimet : Eliphaz / Adan /
 Esauin emannan poica. Reguel / Basma-
 11 thin Esauin emannan poica. Ja Eliphan po-
 12 jat olit namat : Theman / Omar / Zepho /
 Gaethan ja Kenas. Mutta Thimna oli E-
 13 liphan Esauin poican jalcarvaimo / han synny-
 ti Amalekin. Namat ovat Adan Esauin e-
 14 mannan lapset. Mutta Reguelin lapset ovat
 namat : Nahath / Zerah / Samma / Wisa.
 Namat ovat Basmathin Esauin emannan
 lapset. Mutta namat olit Ahalibaman E-
 sauin emannan pojat / Anan tyttaren / Zibeo-
 nin tyttaren lapset / jotka han synnytti Esaul-
 le : Zeus / Jaclan ja Korah.

Namat ovat Ruhtinat Esauin lapstiat E-
 liphan Esauin esicoisen lapset ovat namat : se
 Ruhtinas Theman / se Ruhtinas Omar / se
 Ruhtinas Zepho / se Ruhtinas Kenas. Se
 Ruhtinas Korah / se Ruhtinas Gaethan / se
 Ruhtinas Amalek. Namat ovat Ruhtinat E-
 liphan Edomin maalla / ja ovat Adan lapset.

Ja namat ovat Reguelin Esauin poican
 lapset : se Ruhtinas Nahath / se Ruhtinas
 Zerah / se Ruhtinas Samma / se Ruhtinas
 Wisa. Namat ovat Ruhtinat Reguelist
 Edomerin maalla / ja ovat Basmathin
 Esauin emannan lapset.

18 **M**utta namat ovat Ahalibaman Esauin
 emannan lapset : se Ruhtinas Zeus / se Ruht-
 19 inas Jaclan / se Ruhtinas Korah. Na-
 mat ovat Ruhtinat Ahalibamast / Anan
 tyttarest / Esauin emannast. Namat ovat
 Esauin lapset / ja heidan Ruhtinans. Han
 on Edom.

Mutta namat ovat Seirin sen Horein
 20 lapset jotka silla maalla asuit : Lothan /
 Sobal / Sibeon / Ana / Dison / Ezer ja Di-
 21 ran. Namat ovat Horein Ruhtinat / caieki
 Seirin lapset Edomin maalla. Mutta Lo-
 22 thanin lapset ovat : Hori ja Heman / ja Lo-
 thanin sisar / Thimna.

Sobalin lapset olit namat : Miran / Waa-
 23 nahat / Ebal / Sepho ja Onam. Namat
 24 olit Sibeonin lapset : Uja ja Ana. Sama on
 se Ana joca corwes löysi Nautili Asit / caite-
 25 sans Israns Sibeonin Aseja. Mutta Ana-
 nin lapset olit : Dison ja Ahalibama Ana-
 nin tytar.

Ruben ma-
ca Bilhan
canfa.
Gen. 49: 4.

Caritoista
ikymmend
Jacobin
poica.

Isaac cuole
180 ajastat
canssa.

Esauin e-
mandat ja
lapset.

Esau wa-
eiba Ca-
naan maal-
ta Seirin
wuorelle.

Gen. 13: 6.

1. Par. 1: 36

Horein o-
sui enim
Seirin
wuorella.

1. Par. 1: 36

Cuningat jorca Edomis hallidyt / emeneuin jocu Cuningas hallidyt / Israelin lapsia / orwat nämät: Nijun hallidyt / Edomis Bela Beorin poica / ja hänen Caupungins nimi oli Dinhaba. Ja cosca Bela cuoli / tuli Jobab Serahn poica Basraf. Cuningari hänen siaans. Guin Jobab cuoli / tuli Husam Themanerein maalda hänen siaans. Cosca Husam cuoli / tuli Hadad Bedadim poica kuningari hänen siaans / joca löi Midi. niterit Moabiteren kedolla / ja hänen Caupungins nimi oli Awith. Cosca Hadad cuoli / hallidyt Samla Masrechast. Cosca Samla cuoli / tuli Saul Cuningari hänen siaans / Rehobothin wirran tykönä. Cosca Saul cuoli / tuli Baalhanan Achborin poica Cuningari hänen siaans. Cosca Baalhanan Achborin poica cuoli / tuli Nadar Cuningari hänen siaans / ja hänen Caupungins nimi oli Dagu / ja hänen emändäns nimi oli Mehetabeel / Matredin tytär / joca Mesahabin tytär oli.

Edomin Duhinat / jorca Esau sia oli. I. Par. 51.

Jacob jää asun. an Canaan maalle / ja piti Josephin multa rakkautensa.

26 Disonin lapset olit: Hemdan / Esban /
27 Jethran ja Charan. Ezerin lapset olit: Bilhan / Sarwan ja Alan. Disanin lapset olit: Uz ja Aran. Nämät orwat Horein Kuh
28 tinat: se Kuhinas Jochan / se Kuhinas Sobal / se Kuhinas Zibeon / se Kuhinas
29 Ana. Se Kuhinas Dison / se Kuhinas Ezer / se Kuhinas Disan. Nämät orwat Horein Kuhinat jorca Ezerin maalla hallidyt.
30

31 **U**utta Cuningat cuin Edomin maalla hallidyt / emeneuin jocu Cuningas hallidyt / Israelin lapsia / orwat nämät: Nijun hallidyt / Edomis Bela Beorin poica / ja hänen Caupungins nimi oli Dinhaba. Ja cosca Bela cuoli / tuli Jobab Serahn poica Basraf. Cuningari hänen siaans. Guin Jobab cuoli / tuli Husam Themanerein maalda hänen siaans. Cosca Husam cuoli / tuli Hadad Bedadim poica kuningari hänen siaans / joca löi Midi. niterit Moabiteren kedolla / ja hänen Caupungins nimi oli Awith. Cosca Hadad cuoli / hallidyt Samla Masrechast. Cosca Samla cuoli / tuli Saul Cuningari hänen siaans / Rehobothin wirran tykönä. Cosca Saul cuoli / tuli Baalhanan Achborin poica Cuningari hänen siaans. Cosca Baalhanan Achborin poica cuoli / tuli Nadar Cuningari hänen siaans / ja hänen Caupungins nimi oli Dagu / ja hänen emändäns nimi oli Mehetabeel / Matredin tytär / joca Mesahabin tytär oli.

40 Ja nämät orwat Esau Kuhnastien nimet heidän suguisans / paicoisans ja nimisäns: se Kuhinas Thinna / se Kuhinas Alua / se Kuhinas Jetheth / se Kuhinas Abalibama / se Kuhinas Ela / se Kuhinas Pinon / se Kuhinas Knas. Se Kuhinas Theman / se Kuhinas Nibzar. Se Kuhinas Magdiel / se Kuhinas Jram. Nämät orwat Edomin Kuhnastiat / niincuin he asuinet orwat perindö maallans / ja Esau on Edomerein Isä
XXXVII. LUCU.

Jacob piti lapsians Josephin rakkautensa / sentähden cadedtiwat minit händä / v. 1. Joseph näke cayi unda tulewastest cummiastans / josta he tatem. mayi tulewat / v. 5. tahtowat rappa hänen / v. 18. Ruben estä sen / v. 11. Heheitäwät hänen cuoppaan / sihenasti cuin Jmaeliterit ostawat hänen / v. 23. tahtowat hänen hamens wereen ja lähetäwät Jacobille / v. 31. joca luse medjän pedon hänen cuolixi repinen / use murhelikeyi / ja ei tahdo idzens anda lohdutetta / v. 33.

1 **J**acob asui sillä maalla / josta hänen Isäns muicalainen oli ollut / nimie
2 **S**tään / Canaan maalla. Ja nämät o-

rwat Jacobin suucummat: Joseph oli seidze mentoistakymmenen ajastaitainen / cosca hän caidyi carja weljens cansa / ja hän oli hänen muorella ijälläns Bilhan ja Silpan / hänen Isäns emändäin lasten cansa / ja Joseph ilmoitti Isällens / mikä paha sanoma heistä cuului.

Uutta Israel racasti Josephita endä cuin caictia multa lapsians / että hän oli synnyntä hänelle hänen wanhalla ijälläns / ja teki hänelle kirjawan hamen.

Guin hänen weljens näit / että hänen Isäns racasti händä endä cuin caictia hänen weljensä / cadetit he händä / ja ei woinet sanacan puhutella händä ystäwälistest. Nijun Joseph näki unen ja ilmoitti sen weljillens / josta he rupesit händä enämmin cadedtiman. Sillä hän oli sanonut heille: cuincas tätä un. da jonga minä näin. Nle olimma sitowanans jalalisia wainiolla / ja minun jalalisen nousi ja seisoi / mutta teidän jalalisen seisoi ymbärillä / ja cumarst minun jalalistani. Nijun sanoit hänen weljens hänelle: sinäkö tulet meidän Cuningarem hallidzeman meitä? ja cadetit händä wielä enämmin / hänen unens ja puhens tähden.

Ja hän taas näki toisen unen / ja jutteli sen weljillens / ja sanoi: cadzo / minä näin wielä unda: minä olin näkewänans / että Auringo / Cui ja yritoistakymmenenä tähte cumarst minua. Ja cuin hän sitä saneli Isällens ja weljillens / ruhteli hänen Isäns händä ja sanoi hänelle: mikä unni se on cuin sinä olet nähnyt? pitäkö minun ja sinun äitis / ja weljes / tuleman ja cumartaman meitäin sinun edesäs maahan? Ja hänen weljens cadetit händä / mutta hänen Isäns piti nämät sanat mielesäns.

Eosca hänen weljens menit caidzeman Isäns carja Sicheimijn: Sanoi Israel Josephille: eikö weljes caidze carja Sicheimis? tule / minä lähetän sinun heidän tygöns / hän wastais täsä minä olen. Hän sanoi: mene ja cadzo / orwaco weljes ja carja rauhas / ja palaja minulle sanoman / cuinga heidän käy. Ja hän lähetti hänen Hebronin larofta menemän Sicheimijn.

Nijun yri mies löysi hänen eynris kedolla / ja kysyi hänelle / sanoden: mitäs edyt? Hän wastais: minä edyn weljeidni / sanos minulle / cuka he caidzewat carja? Ja mies sanoi: he äirit täälä / ja minä tuulin

Josephin weljet wihawat händä Act. 7: 9.

Joseph näke unda hänen tult. waijst kuningas sians.

Joseph lähetän weljens 1990.

1. Sam. 31: 8

heidän sanowan: käykäm Dothanin. Nyn Joseph meni weljeins perän / ja löysi heidän Dothanist.

18 **Q**uin he caucana näit hänen / ennencuin hän heittä lähestyi / pidit he nero händä vastaan / tapparens händä. Ja sanoit toinen toisellens: cadzo / toi unen näkiä tule. Käykäm siis ja tappacam händä / ja heittäkam händä cuoppaan / ja sanocam: paha peto on hänen syönyt / nyn saadan nähda / mihingä hänen unens joutuvat.

21 **C**osca Ruben sen cuuli / tahdoi hän händä pelasta heidän käsistäs / ja sanoit: älkäm hänen hengens ottaco. Ja Ruben wielä sanoit: älkät ruodattaco werta / waan heittäkät händä tähän cuoppaan joca on corwesa / ja älkät satuttaco lättän häneen: sillä hän tahdoi pelasta händä heidän käsistäs / saatarens händä jällens Jsäns tygö.

23 **Q**osca Joseph tuli weljeins tygö / riisui he häneldä hamen / nimittäin / sen kirjawan hamen joca hänen päälläns oli. Ja otit hänen ja heitit cuoppaan / ja cuoppa oli tyhjä / ja eiollut siinä wettä / nyn he istuit syömän.

25 **C**osca he nostit filmäns / ja näit Jsmaeliteroin joucon tulewan Gileadist / Camelelens / camattaden callita juuria / Balsamia ja Mirrhania / ja menewän Egyptin. Nyn sanoit Juda weljillens: mitä me siytä hyödyim / että me murham meidän weljem ja salam hänen werens?

26 **K**äykäm ja myykäm händä Jsmaeliterelle / ja älkäm satuttaco käsiäm häneen: sillä hän on meidän weljem ja liham. Ja he cuulit händä. Cosca Midia-

niteroin cauppamiehet siitä menit ohidze / wedit he Josephin cuopast / ja myit hänen Jsmaeliterelle / kahdenkymmenen hopiapeningin / jotta weit Josephin pois Egyptin.

29 **Q**osca Ruben palais cuopalle / ja ei löytänyt Josephia siellä / rewäis hän waattens / Ja palais weljeins tygö / ja sanoit: ei ole nuorucainen siellä / cubunga minä menen?

31 **N**yn he otit Josephin hamen / ja tapoit caurin / ja tahraisit hamen wereen / Ja lähetit sen kirjawan hamen / ja annoit canda Jsällens / ja sanoit: tämän me löysim / tunnustele jos tämä on poicas hame taieka ei?

33 **J**a hän tunnusteti / ja sanoit: tämä on minun poicani hame / paha peto on hänen syönyt / ja raatelewaiselda pedolda on Joseph reweldy. Ja Jacob rewäis waattens / ja läärei sakin cupetiäns / ja murhetti poicans monda päiwä. Ja caieki hänen poicans ja tyttärens noust händä lohduuttaman / waan ei hän tahdonut anda idzens lohduitetta / mutta sanoit: minä murehtien menen alas poicani tygö hautaan. Ja hänen Jsäns itki händä.

36 **M**utta Midianiterit myit hänen Egyptin / Potipharille / Pharaon Samari palwelialle ja huowinhaldialle.

XXXVIII. Lucii.

Juda / Jacobin poica / otta Cananealaisen emäntä. Jsäns / joca synnytti hänelle Gerin / Dnanin ja Selahn / v. 1. hänen Jsäns anda Gerille Thamarin emäntä / ja cosca hän cuole / anda hän hänelle Dnanin / v. 6. cosca tämä cuole / lupa Juda hänelle colmannen poicans Selahn / v. 10. mutta ettei hän händä saanut / v. 11.

Josephin
weljeins
perän
tap
länen.

Ruben pe
lasi / Jos
fedi
Gen. 42:22

Josephin
häneldä
cuoppaan.

Joseph
meidän.
A.M. 2217.
A. A. C.
1754.

Ps. 105:17.
Sap. 10:13.
Act. 7:9.

Josephin
weljeins
häneldä
hän hamen
mens Joseph
cobille.

Jacobin
häneldä Joseph
phica.

Juda otta emännän / joca synnytti colme poika.

1. Par. 2: 3.

Juda otta pojillens soinen toisen jätten Thamarin emännän. Num. 26: 19. Deut. 25: 5. Matth. 22: 24.

Thamar peittä Appens Judan.

Pettä hän Appens macaman cansans / v. 12. ja synnytti Perezin ja Serahin / v. 27.

SE tapahui sijnhen aican / että Juda meni alas weljetns tykö / ja poikeis yhden miehen tygö **S**dollamijn / jonga nimi oli Hira.

Ja Juda näki siellä Cananean miehen tytären / hänen nimens oli Sua / ja otti hänen:

Ja cosca hän oli maannut hänen cansans / tuli hän rascari ja synnytti pojan / ja cudzui hänen nimens Ger.

Ja hän taas tuli rascari ja synnytti pojan / ja cudzui hänen nimens Dnan.

Ja hän synnytti taas pojan / ja cudzui hänen nimens Sela. Ja Juda oli Chesbis cosca hän ne synnytti.

Ja Juda otti Gerille hänen esivoisellens Lemännän / jonga nimi oli Thamar.

Mutta Ger Judan esivoimen oli paha **H**ERan edes / jongatahden **H**ERa cuoletti hänen.

Nijn sanot Juda pojallens Dnalle: maca weljes emännän cansa / ja ota händä arwiores / herättäres weljelles siemendä.

Mutta Dnan tiesi ettei siemen ollut hänen omans: cosca hän sijs macais weljens emännän cansa / andoi hän sen pudota maahan / ja turmeli sen / ettei hän olis andanut weljellens siemendä.

Ja se paha cuin hän teki / ei keltwannut **H**ERalle / joca cuoletti myös hänen.

Nijn sanot Juda Thamarille hänen miäällens: ole lestena sinun Isäns huones / sijnhenasti cuin minun poican Sela caswa.

Sillä hän ajatteli: tohti tapahua / että hän myös cuole / njuncuin hänen weljensäcclin. Nijn Thamar meni pois / ja oli Isäns huones.

Cosca monda päivä olit culmet / cuoli Suahn tyvät Judan emändä. Ja sifteen cuin Judan murhen aica oli loppunut / meni hän Thimathijn / lambaitans keridjemän / ystäwäns Hiran cansa / **S**dollamista.

Nijn ilmoitettiin Thamarille: cadzo / Appes mene Thimathijn keridjemän lambaitans.

Nijn rissui hän päähdäns lestiwaatens joilla hän käwi / ja peitti idzens / ja käärei ymbärins caswons / ja istui ulkona weräjäst tiellä Thimathin päin: sillä hän näki että Sela oli caswoanut / ja ei händä annettu hänelle emännäri.

15 Cosca Juda näki hänen / luuli hän sen portori: sillä hän eli peittänyt caswons. Ja hän poikeis tiellä hänen tygöns / ja sanot: annas minun maata cansas: sillä ei hän tien-

16

17

18

19

20

21

22

nyt sitä miniärens. Hän wastais: mitäs minun annat jos sinä macaisit minun cansani? Hän sanot: minä lähetan sinulle caurim laumastani.

Hän wastais: anna sijs minulle panti njuncawaxi cuins sen lähetai.

Hän sanot: mitäst minä sinulle pandixi annan? Hän wastais: formures / sitez ja sawas joca kadesäs on. Nijn hän andoi ne hänelle / ja macais hänen cansans / ja hän tuli rascari hänestä.

Ja hän nousi ja meni / ja otti werhan päähdäns / ja puki jällens lestiwaattet päällens.

Mutta Juda lähetti caurim ystäwäns cansa **S**dollamist / että hän wainmolda ottais pandin jällens / ja ei hän löynnyt händä.

Nijn hän kyseli sen paican miehille / sanoden: cusa on se porto cuin istui tiellä? he wastasit: ei yrifän porto ole täsä ollut.

Mutta hän palais Judan tygö ja sanot: en minä löynnyt händä / sanot myös sen paican miehet / ettei täsä ole yhtäkän porto ollut.

Juda sanot: pitäkän ne / etten me / mitämar / häpiään tulis: cadzo minä lähetin caurim / ja et sinä löytännyt händä.

23

24

25

26

27

28

29

30

Verf. 29. Perez se on / rickirewäisä v. 30. Serah ylös rägnys.

XXXIX. LUCU.

JSmaeliterit myhwar Josephin Potipharille Egiptin / v. 1. Joca hänen asetta coco huonens päälle / v. 3. Hänen emändäns saa himon Josephin tygö / ja ano hänelä inwatoinda cansa

Thamar seotti Perezin ja Serahin. A. M. 2224. A. A. C. 1747.

1. Par. 2: 3. March. 6: 3.

Thamar seotti Perezin ja Serahin. A. M. 2224. A. A. C. 1747.

Thamar seotti Perezin ja Serahin. A. M. 2224. A. A. C. 1747.

Thamar seotti Perezin ja Serahin. A. M. 2224. A. A. C. 1747.

Thamar seotti Perezin ja Serahin. A. M. 2224. A. A. C. 1747.

Juda maca Thamarin.

Thamar seotti Perezin ja Serahin. A. M. 2224. A. A. C. 1747.

1. Par. 2: 3. March. 6: 3.

Thamarin

käymist/ v. 7. & 11. Ettei hän siihen mielisty/ canda hän pe-
tollisest perheis ja miehens edes hänen päällens/ v. 14. jon-
gatahden hän heitetän fangiuten/ v. 20. HERRa on cui-
tengin hänen cansans/ ja anda hänen löytä armon san-
gein haldian edes/ v. 21.

Joseph
myydän
Egyptijn.
Gen. 37:36
Plal. 105:17.

1 **J**oseph wietin Egyptijn / ja
Potiphar Egyptiläinen / Pha-
raon Samaripalvelia ja huo-
winhaldia/ osti hänen Ismaeli-
2 tereildä/ jotta hänen sinne wienet olit. Ja
HERRa oli Josephin cansa/ nijn että hän
3 tuli onnellisxi miehxi / ja oli hänen Isän-
däns Egyptiläisen huones. Ja hänen Isän-
däns näki/ että HERRa oli hänen cansans:
4 sillä caicki mitä hän teki/ andoi HERRa me-
nestyä hänen kädens. Nijn että hän löysi
5 armon hänen Isändäns edes/ ja tuli hänen
palveliaren / hän asetti hänen huonens
6 päälle/ ja caicki mitä hänellä oli/ andoi hän
7 hänen kateens. Ja siitä ajasta cumin hän oli
8 hänen pannut huonens ja caiken tarwarans
päälle/ sunais HERRa sen Egyptiläisen huo-
nen Josephin tähden/ ja HERRan sunaus
oli caitisa nysä jotta hänellä cotona ja ledol-
9 la olit. Sentähden andoi hän caicki Josephin
halduun mitä hänellä oli/ ja ei idze mistän
10 murhetta pitänxi/ waan söi ja loi. Ja Jo-
seph oli caumin luondoinen/ ja ihana castwoil-
11 da.

Joseph ase-
tetan Poti-
pharin huo-
nen päälle.

Josephida
anotan lu-
watoinda
cansatap-
mist.

12 **J**ä tapahui yhtenä päiwänä/ että Jo-
seph meni huoneseen ascaroidzeman/ ja
ei ollut hxitän perhestä läsnä. Ja hän tar-
13 tui hänen hamesens/ sanoden: maca minun
cansani. Mutta hän jätti hamens hänelle
14 ja pakeni huonesta ulos. Cosca hän näki
15 että hän jätti hamens/ ja pakeni: Huusi hän
perhettäns/ ja sanoi heille: cadzocat/ hän on
16 tuonut meille yhden Ebrerin miehen/ saatta-
man meitä häpidän/ hän tuli minun tyköni
17 macaman minun cansani/ mutta minä huu-
sin corkialla änellä. Ja cosca hän cuuli että
18 minä riähdin ja huusin/ jätti hän minulle ha-
mens ja pakeni. Cosca hänen Isändäns
19 cuuli emändäns sanat/ cumin hän puhui hänel-
le/ sanoden: nijn on sinun palvelias tehny
20 minua wastan / wihastui hän sangen co-
win.

hän minun kateeni. Ja ei ole hänellä mitän
nijn suurta hänen huonesans / jota ei hän
minun halduni ole andanut / paidzi sinua/
ettäs olet hänen emändäns/ cuinga siis minä
nijn paljo paha tekisin/ ja riekoisin Jumalata
wastan? Mutta hän piti jocapäiwä seneal-
taiset puhet Josephin cansa/ mutta ei hän
totellut maata hänen cansans / eli hänestä
jotacan lucau pitänxi.

11 **J**ä tapahui yhtenä päiwänä/ että Jo-
seph meni huoneseen ascaroidzeman/ ja
ei ollut hxitän perhestä läsnä. Ja hän tar-
12 tui hänen hamesens/ sanoden: maca minun
cansani. Mutta hän jätti hamens hänelle
13 ja pakeni huonesta ulos. Cosca hän näki
14 että hän jätti hamens/ ja pakeni: Huusi hän
perhettäns/ ja sanoi heille: cadzocat/ hän on
15 tuonut meille yhden Ebrerin miehen/ saatta-
man meitä häpidän/ hän tuli minun tyköni
16 macaman minun cansani/ mutta minä huu-
sin corkialla änellä. Ja cosca hän cuuli että
17 minä riähdin ja huusin/ jätti hän minulle ha-
mens/ pakeni ja meni ulos.

18 **N**ijn hän piti hänen hamens siihenasti cumin
19 hänen Isändäns cotia tuli/ Ja puhui hänel-
le ne sanat/ sanoden: se Hebrerin palvelia/
jongas olet meille tuonut/ tuli minun tyköni
saattaman minua häpidän. Mutta cosca
20 minä riähdin ja huusin/ jätti hän minulle ha-
mens ja pakeni. Cosca hänen Isändäns
21 cuuli emändäns sanat/ cumin hän puhui hänel-
le/ sanoden: nijn on sinun palvelias tehny
minua wastan / wihastui hän sangen co-
win.

Josephin
päälle cans-
netan wä-
rin.

ANNO
Ante Chr.
1743.
Joseph heit-
etan fan-
giuteen.
A.M.2228.
A. A. C.
1743.
Pl. 105:17.
Sap. 10:13.

20 **Q**uon otti hänen Isändäns hänen / ja
pani fangihuoneeseen / josta Cuningan
fangit olit / ja nijn hän oli siellä fangihuones.
21 **M**utta HERa oli Josephin cansa / ja kää-
si laupiudens hänen tygöns / ja andoi hä-
nen löytä armon fangihuonen haldian edes.
22 **N**ijn että hän andoi caieki fangit fangihuo-
nes hänen kätens ala / että caieki mitä siellä
23 tehti / se tehti hänen cauttans. Ja fangi-
huonen haldia ei pitänyt mistän murhetta
niistä jota hänen kädensäns olit : sillä HER-
ra oli Josephin cansa / ja mitä hän teki / an-
doi HERa menestya.

XL. Luccu.

Egyptin Cuningas wihastu ylimmäisen juomans la-
stian ja leipojans päälle / ja anda heid fangiuteen heit-
tä / v. 1. ne molemmat näkewät siellä unda / v. 5. juomanla-
stia ilmoitta ensisi hänen unens / v. 9. Joseph selitti sen / ja
rucoile muistutta händäns Eningalle / koska hän wirtaas
tulis / v. 12. leipoja juttele hänen unens / v. 16. Joseph
selitti myös sen / v. 18. heille tapattu niinein hän se-
litti / v. 20. juomanlastia ei muistia händä / v. 23.

1 **A** sütte tapahui että Egyptin
Cuningan ylimmäinen juoman-
lastia ja leipoja rucoit heidän her-
rans Egyptin Cuningasta wa-
2 stant: Nijn Pharao wihastui molemmitten
palkweliains / ylimmäisen juomanlastian ja
3 ylimmäisen leipojans päälle. Ja heitti heidän
fangiuteen huowinhaldian huoneeseen / josta
4 Joseph oli fangina. Ja huowinhaldia pani
Josephin heidän päällens cadzoman heitä.
Ja he olit fangiudes cappalen aica.

5 **A** molemmat Egyptin Cuningan sekä
juomanlastia että leipoja näit unda /
cumbikin unens yhtenä hönä / ja cumman-
6 gin unella oli hänen selityrens. Cosca Jo-
seph tuli amulla heidän tygöns / ja näti hei-
7 dän murheliseri. Kysyi hän heille / ja sanoi :
8 miyi te oletta tänäpäni suruliset ? He wa-
staisit : me olem nähnet unda / ja ei ole joca
sen selittä. Nijn sanoi Joseph heille : Ju-
malan on selitys / cuitengin jutelcat se mi-
nulle.

9 **N**ijn ylimmäinen juomanlastia jutteli u-
nens Josephille / ja sanoi hänelle : minä näin
10 unda / wijnapuu oli minun edesäni / Ja sillä
oli colme ora / ja se wihersoidzi / castwoi
11 ja cucoistui / ja sen marjat kypsyt. Ja
Pharaon juomaastia oli minun kädessäni /
nijn minä oeti wijnamarjat / ja puserfin ne
juomaastiaan / ja annoin sen juomaastian
Pharaon kätteen.

Joseph sanoi hänelle : tämä on se-
12 litys / Colme ora owat colme päivä /
13 ja colmen päivän perästä corgotta Pha-
rao sinun pääs / ja asetta jällens endiseen
wircaas / ja sinä ammat Pharaon kätteen
juomaastian niinein ennegin / koska oli
hän juomanlastia. Mutta muista mi-
14 nua cosca sinun hywin kån / ja tee sütte lau-
pius minun cansani muistuttain Pharaolle
että hän minun otaais täälä uulos. Sillä mi-
15 nä olen warastettu Hebrerem maalda / en-
gä ole täsä mitän tehnyt / että he minun tän-
ne panit.

Cosca ylimmäinen leipoja näti että seli-
16 tys oli hywä / sanoi hän Josephille : minä o-
len myös unda nähnyt / että minä cannoin
colme palmicoittua coria pääni päällä. Ja
17 ylimmäises coris oli caitinaisia leiwotuita
ruokia Pharaon tarperi / ja linnut söit niistä
corista minun pääni päällä.

Joseph wastais / ja sanoi : tämä on seli-
18 tys. Colme coria owat colme päivä / ja col-
19 men päivän peräst ylönda Pharao sinun
pääs / ja ripusta sinun hirsipuihumi / ja lin-
nut söwät sinun lihäs sinun pääläs.

2 **A** tapahui colmandena päivänä / koska
Pharao piti syndymä päiväns / teki hän
pidon caitille palkweliollens / ja ylönsi ylim-
20 mäisen juomanlastian pään / ja ylimmäisen
leipojan pään / hänen palkweliottens seas.
Ja asetti ylimmäisen juomanlastian jällens
21 endiseen wircaans / andaman Pharaon kät-
22 en juomaastiaata. Mutta ylimmäisen leipojan
andoi hän hirttä / niinein Joseph oli seli-
23 tänyt. Mutta ylimmäinen juomanlastia /
ei muistanut Josephita / waan umbotti hänen.

XLI. Luccu.

Pharao näte unda / yhden seidzemesi lihawast ja laihast
Pichmäst : toisen seidzemesi täkäpästä / v. 1. joitaci nytkän
selitetäjä Egyptis selittä taida / v. 8. juomanlastia muista
Josephin Pharaon edes / v. 9. Pharao otta Josephin
fangiudest / v. 14. juttele unens / v. 17. Joseph seli-
tä ne nijn / että tulewat olit seidzemen hywä wuotta /
ja seidzemen cewa wuotta / coco maacundaan / v. 25.
neuwo Cuningast paneman toimelisen miehen ma-
cundäns päälle / cocoman wilja hywinä wuosina / v. 33.
Cuningas asetta Josephin coco Egyptin Eimiehyi /
v. 37. ja anda hänelle Potipheran tytären emännäxi /
v. 45. Joseph coco paljo wilja hywinä wosina / v. 47.
hänelle synnytetän Manasse ja Ephraim / v. 50. cowina
wuosina awa hän jywäätat ja autta maacunda / v. 53

1 **A** kahden ajastajan perästä näti Pha-
2 raon unen / niinein hän olis seisonut
wirran tykönä. Ja cadzo / wirrasta a-
stui ylös seidzeme caunista ja lihawata lehmiä

Joseph se-
litti juo-
manlastian
unen.

Leipoja jut-
tele
unens.

Joseph seli-
titti Lei-
pojan unen.

Josephin
selitys on
rosi.

Juomanla-
stia umbotti
Josephin.

Pharao
näte cavi
unda.
A.M.2231
A. A. C.
1741

Cuningas
Pharao
heitä juo-
manlasti-
an ja lei-
pojans fan-
giuteen.
A.M.2228.
A. A. C.
1743.

Juomanla-
stia ja lei-
poja näte-
wät unda.

Juomanla-
stia juttele
unens.

3 jotea kárwit hywállá laituumella. Sýtte náki
hán toiset seidzemen lehmá tulewan wirra-
sta ylös ruma ja laiha/ ja kárwit nýden toisten
4 lehmáin tykóná wirran reunalla. Ja ne ru-
mat ja laihat seidzemen lehmá / söit ne seidze-
men lihawata ja caunista lehmá. Nýn Pha-
rao heráis.

5 Ja hán mekui jállens/ ja náki toisen kerran
unda / että seidzemen táysináista ja parua
6 táhkpááatá caswoit yhdesá oljes. Sýtte
náki hán seidzemen piendá ja surcastumutta
7 táhkpááatá caswoawan. Ja ne seidzemen lai-
ha/ nielit ne seidzemen parua ja táysináista
táhkpááatá. Nýn Pharao heráis / ja náki
8 että se oli uni. Ja amulla oli hánen hengens
murhelinen / lähetti ja andoi cudzua cocon
caieki Egyptin noidot ja tietáijat / ja Pharao
jutteli heille unens. Mutta ei ollut / joca sen
taisi selittä Pharaon edes.

9 Nýn puhui ylimmäinen juomanlastia
Pharaolle / sanoden : miná muistan
10 tänápán minun ricoren. Cosca Pharao wi-
hastui palwelians päälle / ja pani minun ja
ylimmáisen leipojan sangiuteen/ huorwinhal-
11 dian huoneseen. Nýn me molemmat náim-
me yhtená yhná unda / cumbikin unens / ja
cummallengin tapahtui hánen unens seli-
12 tyren jälken. Ja siellä oli meidän cansam
Hebrerin nuoruainen / huorwinhaldian
palwelia / ja me juttelim hánelle / ja hán
selitti meille meidän unem/ cummallengin u-
13 nens jälken. Ja niincuin hán meille selitti/
nýn se tapahtui : sillä miná asetettiin minun
wircaani / ja hán hirtettiin.

14 Nýn lähetti Pharao / ja andoi cudzua
Josephin / ja he hopust otie hánen fan-
gendest ulos. Ja hán andoi hiurens keritá/
ja muutti waattens ja tuli Pharaon tygö.
15 Nýn sanoi Pharao Josephille : miná olen
unda nähnyt / ja ei ole sen selittäjä / mutta
miná olen cuullut sinusta sanottawan : co-
scas unen cuulet / niyns taidat sen selittä.
16 Joseph wastais Pharaota/ sanoden: ei se ole
minulla / mutta Jumala arwista cuitengin
Pharaolle hywá.

17 Nýn puhui Pharao Josephille : unesani
olin miná seisowana wirran reunalla / Ja
18 náin wirrasta tulewan ylös seidzemen liha-
wata ja caunista lehmá / jotea kárwit hywállá
laituumella. Ja heidän jälkensä náin miná toi-
19 set seidzemen piendá ja juuri ruma ja laiha
lehmá tulewan ylös / en ole miná coco Egv-
20 ytin maalla nähnyt nýn rumia. Ja ne laihat
ja rumat lehmát / söit ne ensimmäiset seidzemen
21 lihawata lehmá / Ja cosca he olit syönet / ei
heidán päálláns mitán tundunut / että he olit
syönet / waan olit nýn rumat náhdá cuin en-
nengin. Nýn miná heráisin.

22 Ja taas náin miná unesani / seidzemen
táhkpááatá caswoanen yhdesá oljesa/ táysiná-
23 stá ja parua. Sýtte kárwit ylös seidzemen
cuiwa / piendá ja itátuulelda surcastumutta
24 táhkpááatá. Ja ne seidzemen piendá táhka-
pááatá nielit ne seidzemen parua táhkpááatá.
Ja miná olen sen sanonut minun noidilleni/
mutta ei ole ollut joca sen taisi minulle selittä.

Joseph

Joseph se-
litti Pharaon unet.

25 Joseph sanoi Pharaolle: molemmat
Pharaon unet ovat yhtäläiset: Jumala ilmoittaa Pharaolle / mitä hän tekewä on.
26 Ne seidzemen caunista lehmiä / ovat seidzemen vuotta / ja ne seidzemen täysinäistä tähtäpäätä / ovat myös seidzemen vuotta / se on yhtäläinen uni. Mutta ne seidzemen laiha ja ruma lehmiä / jotca astuit ylös heidän jalkens / ovat seidzemen vuotta / ja ne seidzemen laiha ja itätiulelta surcastumutta tähtäpäätä ovat seidzemen corwa vuotta. Se on nyt se / kuin minä Pharaolle sanonut olen / että Jumala ilmoitti Pharaolle / mitä hän tekewä on.
29 Cadzo / seidzemen wiljaißt vuotta tulewat coco Egyptin maalle. Ja nyden jälkeen tulewat seidzemen corwa vuotta / niin että caieki sencaltainen wiljan kyllyys unhotetan / kuin on ollut Egyptin maalla / ja se callis aica härwittä maacunnan. Ja ei enämbi tietä siittä wiljan kyllydest maacunnasa / sen callin ajan tähden joca tule: sillä se tule sangen rascari. Mutta että uni on kerroittu Pharaolle / arwista Jumalan totifest ja pian sen tekewän.
33 Nyt siis Pharaos edzikän toimelist ja taitawata miestä / asettarens Egyptin maan päälle. Toimittacan Pharaos ja asetacan ottomiehiä maacundaan / ja ottacan wijdennen osan Egyptin maalda niinä seidzemenä wiljaruonna. Ja cootcan caiekinaißta rawindo niinä hywinä wuosina / jotca tulewat / ja andacan tulla iyrwiä Pharaon iyrwäaittaan / warari Caupungeisa / ja tallella pitäkän / Että ruoca olis tähdellä pandu maacunnan elatureri / niinä seidzemenä nälkäruonna / jotca tulewat Egyptin maalle / ettei maa härwitetäis nähjän tähden.
37 Ja se puhe kelpais Pharaolle / ja caikille hänen palwelioillens. Ja Pharaos sanoi palwelioillens: taidammaco me löytä taincalkaisen miehen / josa Jumalan Hengi on?
39 Ja Pharaos sanoi Josephille: että Jumala on tämän caiken sinulle ilmoittanut / ei ole yhtän niin taitawata ja ymmärtäwäistä kuin sinä olet. Ole sinä minun huoneni päällä / ja sinun sanalles pitä caiken minun Canssani cuuliaisien oleman / ainoastans Cuningalises ißtuimes / tahdon minä olla cortiambi sinua.
41 Ja Pharaos sanoi Josephille: cadzo / minä olen asettanut sinun coco Egyptin maacunnan päälle. Ja Pharaos otti formuren kä-

destäns / ja pani sen Josephin käteen / ja puetti hänen walkeisijn silki waatteisijn / ja ripusti culdakäädyn hänen caulaans / Ja andoia ja hänen toisesa waunusans / ja andoi huuta hänen edelläns / että he cumarraisit / ja tiedäisit hänen aseteturi coco Egyptin maan päälle.
Ja Pharaos sanoi Josephille: minä olen Pharaos / ilman sinun tahdotas ei pidä yhdengän lücuttaman kättäns taieka jalkans coco Egyptin maalla. Ja Pharaos cudzui hänen salaiseri neuwori / ja andoi hänelle Aßnathin / Potipheran Onin papin tyttären emännäri. Niin Joseph meni cadzeleman Egyptin maata. Ja Joseph oli colmenkymmenen ajastaicainen / cosca hän seiso Pharaon Egyptin Cuningan edes. Ja Joseph läri Pharaon tykö / ja waelstymbärins caiken Egyptin maan.
Ja maa caswoi yldäkyllä niinä seidzemenä wiljaruonna. Ja hän cocois niinä seidzemenä ruonna / caiekinaisen elaturen / joca oli Egyptin maalla / ja pani sen tähdelle Caupungeihin / mitä elatusta maa caswoi ymbärins cungin Caupungin / sen hän siihen tähdelle pani. Ja Joseph cocois sangen paljo iyrwiä / niinuin sanda mereßä / niin että hän laekais lufemasta / sillä ne olit epäluiciset.
Ja Josephille synnyit cari poica / eni nencuin callis aica tuli / jotca hänelle synnytti Aßnath / Potipheran Onin papin tytär. Ja cudzui hänen esicoisens nimen Manasse / sillä (sanoi hän) Jumala on andanut minun unhotta caiken minun waiswani / ja caiken minun Isäni huonen. Mutta toisen nimen hän cudzui Ephraim / sillä (sanoi hän) Jumala on andanut minun caswa minun radolisudeni maasa.
Coseca seidzemen wiljaruotta olit culet Egyptin maalla / Rupeisit ne seidzemen corwa vuotta tuleman / niinuin Joseph oli sanonut / ja nälkä tuli caiekin maacundyn. Mutta coco Egyptin maalla oli leipä. Guin Egyptin maa myös kärkei nälkä / huusi Canssa Pharaon tygö leiwän tähden. Mutta Pharaos sanoi caikille Egyptiläisille: mengät Josephin tygö / mitä hän sanoteille / se tehkät. Cosca nälkä tuli coco maacundaan / arwais Joseph caieki iyrwä aitat jocapacicas / ja myi Egyptiläisille: sillä nälkä tuli aina rascammari Egyptin maalla. Ja caieki

43
44
45 Pharaos andoia Josephille esmannän

47 Joseph eswo elatusta.

50 Manasse ja Ephraim löndwät. Manasse / se on unhotettu. Ephraim / se on caswanut.

53 Seidzemen corwa wuotta alcawat. A.M. 2238. A. A. C. 1733.

Joseph neuwo paneman Esihieheri.

Joseph asetetan Esihieheri. A.M. 2230. Pfal. 105:21 I. Mach. 2:53. Act. 7:10.

maacunnat tulit Egyptin ostaman Josephin /
da: sillä suuri nälkä oli caifisa maacunnissa.

Verf. 16. Eise ole minulla) Nijneuin hän olis tahtonut sanoa: en minä se ole joka on sellitänne unia/ eli sitä taidan tehdä/ Jumala on se joka sen tehnyt on minun cauteani/ hän taia sen myös vielä nytehda. Ja nijn hän anda Jumalalle cunnian/ ja edji tila johdatta Pharaota oikian Jumalan tygö.

XLII. Lucu.

Jacob lähettä poicans Egyptiin ostaman jywiä / mut-
ta Ben Jamin jää cotia / v. 1. Heidän sinne tul-
dua/ teeskete Joseph idgens muucalaiseri ja cowari heitä
wastan / v. 6. pitä heitä colme päiwä fangiudes / v. 17.
anda heidän mennä cotia/ sen cansa cuin he ostanet olit/
cuitengin että he tulisit heidän nuorimman weljens Ben
Jaminin cansa jällens / v. 28. pitä Simeonin nijneau-
wan fangendes / v. 24. cotia tulduans / ilmoittawat he J-
sällens mitä heille tapahunut oli / v. 29. joka seurähden
cule fangen suruiliseri / v. 36.

Mutta cosca Jacob näki olevan
jywiä myyda Egyptis / sanoi
hän pojillens: mixet te cadzo pe-
rän? Cadzo/ minä cuulin Egv-
ptis olevan jywiä kyllä/ mengät sinne ja o-
stacat meille sielä/ että me eläisim/ ja emme
cuolis. Nijn menit kymmenen Josephin
welje ostaman jywiä Egyptist. Mutta
Ben Jaminita Josephin welje / ei lähettä-
nyt Jacob weljiens cansa/ sillä hän sanoi: et-
tei hänen wahingo tapahduis. Nijn läxit
Israelin lapset matcan jywiä ostaman mu-
den seurasa: sillä callis aica oli myös Ca-
naan maalla.

Mutta Joseph oli hallidzia maacunnas /
hän andoi myyda jywiä caifelle maan
Canssalle. Nijn tulit Josephin weljet / ja
cumarsit maahan castwoillens hänen eteens.
Ja Joseph näki hänen weljens / ja tunsi hei-
dän / ja teeskeli hänens oudori heitä wastan/
ja puhui cowast heidän cansans / ja sanoi
heille: custa te tuletta? he wastaisit: Ca-
naan maalda/ ostaman jywiä. Ja ehkä Jo-
seph tunsi weljens / ei cuitengan he händä
tundenet.

Nijn Joseph muisti unens / jonga hän oli
nähtyt heistä/ ja sanoi heille: te oletta wa-
cojat/ ja oletta tullet cadzoman custa maa a-
wojoim olis. He wastaisit händä: ei mi-
nun herran/ mutta sinun palwelias owat
tullet ostaman heillens jywiä. Me olemma
caieki yhden miehen pojat/ me olemma wa-
gat/ eikä sinun palwelias ole ikänans ollet
wacojat. Hän sanoi heille: eisuingan/ mutta
te oletta tullet cadzoman custa maa arwojoim
olis. He sanoit: me sinun palwelias olem-
ma caritoistakymmenä weljestä/ yhden mie-

hen pojat Canaan maalda / nuorin on nyt
meidän Isämme tykönä/ mutta nyri ei ole sil-
len eleillä.

Joseph sanoi heille: sepä se on cuin minä
olen teille puhunut / sanoden / wacojat te o-
letta. Sijnä teitä pitä coeteldaman. Nijn tot-
ta cuin Pharao elä / ei teidän pidä taäläda
pääsemän / jollei teidän nuorin weljen tule
tänne. Lähettäkät nyri teistän joka tuo tei-
dän weljen tänne / mutta teidän pitä fangina
oleman/ nijn teidän puhen coetellan/ jos teistä
totuus on / mutta jollei / nijn totta cuin
Pharao elä/ te oletta wacojat. Nijn hän pa-
ni heidän künni colmeri päiwäri.

A colmandena päiwänä sanoi Joseph
heille: jos te tahdotta elä / nijn tehkät
nain/ sillä minä pelkän Jumalata. Jos te
oletta wacat/ nijn andacat nyri teidän welji-
stän olla sidottuna fangeures / mutta men-
gät te ja wiekät cotia/ mitä te ostanet oletta
nälkä wastan. Ja tuocat teidän nuorin wel-
jen minun tygöni/ nijn minä uscon teidän sa-
nan/ ettet te cuolis. Ja he teit nijn. Mutta
he sandit kessenäns: tämän me olem ansain-
net meidän ricorellam weljem wastan: sillä
me näim hänen ahdisturens/ cosca hän rucoili
meitä/ ja en me händä cuillet/ sentähden olem
me tähän murheseen joutunet. Ruben wa-
stais heitä / sanoden: engö minä puhunut
teille? sanoden: älkät tehkö wäärysttä mu-
rucaille/ ja ette tahtonet cuulla? Ja nyt
hänen werens meilä waaditan.

Waan ei he tiennet Josephin sitä ymmär-
täwän: sillä hän puhui heille tulkim cautta.
Ja hän käänsi idgens heistä/ ja itki. Cosca
hän jällens käänsi heidän puolens ja puhui
teitä/ otti hän Simeonin heildä/ ja sidoi
hänen heidän nähtens. Ja käänsi heidän säckins
tähtettä jywillä / ja annetta heidän rahans
jällens idzecungin omaan säckins / ja annet-
ta heille ewästä matcalle. Ja heille tehti nijn.

Ja he panit caluns Useins päälle ja k-
riit sielä. Cosca nyri heistä arvais säckins / syöt-
tärens Useins syötinstalla/ ja äcläis rahans
säckins suusa. Ja sanoi weljillens: minul-
le on annettu minun rahan jällens / cadzo/
se on minun säkisäni. Nijn heidän sydämens
warwahdui / jahämmästytit kessenäns / sa-
noden: mixi on Jumala meille näim teh-
nyt?

Cosca he cotia jouduit Jacobin heidän J-
sängs tygö Canaan maalle/ ilmoitit he hä-

Jacob lä-
hettä rom-
menen poi-
cans Egv-
ptiin.
A.M. 2238.
A.A.C.
1733.
Act. 7: 12.

Joseph tee-
skete idgens
muucalai-
seri welje-
jäns was-
sian.

Gen. 37: 5.

Joseph an-
da weljens
mennä co-
tia/ ja pitä
yhden he-
istä.

Gen. 37: 22

Jacobin
pojat juna-
lewat hä-
nelle

ANNO
Ante Chr.
1733+
nelle heidän
maicans.

30 nelle caicki / mitä heille tapahnut oli sano-
den: Se mies / sen maan herra puhui cowast
31 meidän tygöm / ja piti meitä maan wacoja-
na. Ja me wastaisim händä: me olem wa-
32 gat / ja em ole ifänäs ollet wacojat. Me
olemma caritoistahymmendä weljestä mei-
dän Isäm poica / yri ei ole sillen eleis / ja nuo-
33 rin on wielä Isäm tylönä Canaan maal-
la. Sanoi maan herra meille: sittä minä
tunnen jos te oletta wogat / yri teidän welji-
34 stän jättäkät minun tygöni / ja ottacat teidän
faloin tarwe / ja mengät pois. Ja tuocat
teidän nuorin weljen tämme minun tygöni /
nijn minä ymmärrän ettet te ole wacojat /
waan wogat / njn annan minä myös tei-
35 dän weljen jällens / ja saatte tehdä teidän
parastan täsä maacunnasa. Ja cosca he tyh-
jänsit heidän säckejäns / löysi idzecufin raba-
kääröns säkistäns / ja cuin he näit heidän ra-
36 hakääröns / hämmästytit he Isäns cansa.
Nijn sanoi Jacob heidän Isäns: te oletta
saattanet minun lapsitomari / Joseph ei
ole eläwisa / jo on myös Simeon pois / ja
37 Ben Jaminin tahdotta te wielä wiedä pois /
minun cohtani nämät caicki tapahnutwat. Du-
ben wastais Isällens / sanoden: jollen mi-
nä händä jällens sinulle cotia tuo / njn tapa-
molemmat minun poicani / ainoastans anna
händä minun halduni / minä hänen sinulle
38 jällens cotia tuon. Hän sanoi: ei minun poi-
can pida menemän teidän cansan: sillä hänen
weljens on cuollut / ja hän on jäänyt nyin / ja
jos hänelle tapahduis jotakin paha tiellä / jo-
ta te waellatte / njn te saatatte minun har-
mat carwani murhella hautaan.

Verf. 15. Nijn totta cuin Pharao elä. Nijn on ollut Epy-
pitiäisten tapa wanno / njn cuin Hebreit owat wannonee: njn
totta cuin H. Xra elä. Tämän tawan on Joseph pitänny: et-
tei hän olis tuttu hänen weljüdäns.

XLIII. Lattu.

Jacob lähettä heidän taas sinne Ben Jaminin cansa /
v. 1. ja lahjoja maacunnan parhast hedelmäst / v. 11.
cosca he sinne joutuwat / käste Joseph wiedä heitä sisälle /
ja walmista heille atrian / v. 16. he pelkärwät ja puhdisti-
wat idzens huonenhaldian edes / sittä rahast cuin he löysit
säkeistans / v. 18. ja walmistawat lahjoja / v. 25. Joseph
otta sisälle muiduans heidän ja heidän lahjans ystäwänsesi
wastan / v. 27. cuin hän näte Ben Jaminin / mene hän e-
rimäns ja tite / v. 29. ja tite taas rualle heidän cansas / v. 31.

1 **M**utta callis aica ahdisti maata.
2 Ja cosca he lopit syöda ne ny-
wät cuin he Egyptist tuonet olit /
sanoi heidän Isäns Jacob heille:
mengät jällens sinne / ja ottacat meille jo-
3 takin elatusta. Nijn wastais händä Juda /

sanoden: se mies haastoi meitä sangen cowin /
ja sanoi: ei pida teidän näkemän minun cas-
wojani / jollei teidän weljen ole teidän can-
san. Jos siis sinä nyt läheta meidän weljem
4 meidän cansam / njn me menem ja ostam si-
nulle elatusta. Waan jolles händä läheta
5 meidän cansam / njn en mekän mene / sillä se
mies sanoi meille: ei teidän pida näkemän
minun caswojani / jollei teidän weljen ole
teidän cansan.

Israel sanoi: miri te teitte minua wa-
6 stan njn pahoin / että te sanoitta sille miehelle
le teillän wielä olerwan weljen. He wa-
7 staisit: se mies kysyi meistä njn wisust / ja
meidän sugustam / sanoden: wieläkö teidän
Isän elä? njn me wastaisim hänelle cuin hän
kysyi. Mistä me tiesim hänen sanowan:
tuocat weljen tämme?

8 Nijn sanoi Juda Israelille hänen Isäl-
lens: läheta nuorucainen minun can-
sani / njn me hangidzem ja lähdem matcan /
että me eläisim ja em cuolis / sekä me että sinä
ja meidän lapsen. Minä tacan hänen /
9 caiya händä minun käsistän / jollen minä tuo
händä jällens sinun tygös / ja pane händä si-
nun etees / njn minä olen wicapää sinun e-
10 desäs caickena minun elinaicanani. Sillä
jollei meillä olis ollut wiywyyttä / totifest me
olisim jo carikerta tullet jällens.

Nijn sanoi Israel heidän Isäns heille: jos
11 cummingin njn pida olemän / tehtät siis
njin / ja ottacet maan parhast hedelmistä
teidän säckein / ja wielät sille miehelle lahjoja /
jotakin Balsamita ja humajata / ja callita juu-
ria / ja Mirrhamita ja Dadelita ja Man-
12 delia. Ottacat myös toinen raba teidän
myötän / ja se raba jonga te toitte jällens säc-
kein suusa / wielät myötän / taita olla että se
on epähuomioist tapahnut. Ottacat myös
13 teidän weljen ja hangitcat / ja mengät jällens
sen miehen tygö. Junnala Caickiwaldias
14 andacon teidän löytä laupinden sen miehen
edes / että hän päästäis jällens teille toisen
teidän weljen / ja tämän Ben Jaminin.
Mutta minun tähty olla njn cuin se / jonga
15 lapses owat temmatut peräti pois.

16 Nijn otit he nämät lahjat / ja cari sen wer-
sta raba myötäns / ja Ben Jaminin:
walmistit idzens ja menit Egyptijn / ja tulit
Josephin eteen. Ja cuin Joseph näki Ben-
Jaminin heidän cansans / sanoi hän huonens
haldialle: wie nämät miehet huoneseen /

Jacob
murhetti
poitians.

Jacob lä-
hettä pois
cans toisen
terran jo-
wain pe-
rät.
A.M. 2239.
A. A. C.
1732.

Gen. 42:20

17 ja tee teurasta ja walmista: sillä heidän pitä
minun cansan päiwälisi syömän. Ja se mies
teki niincuin Joseph oli hänelle käskent / ja
wei miehet Josephin huoneeseen.

18 **J**uoneseen / ja sanoit: me wiedzän tänne
sen rahan tähden jonga me löysim meidän sa-
keistäm / että hän soimais meitä / ja saattais
meitä oikeuden ala / ja ottais meitä orjarens /

19 ja meidän Astin. Sentähden he menit Jose-
phin huonenhaldian tygö / ja puhuttelit hän-
20 dän huonen owen edes / ja sanoit: Minun
herran / me olimme ennen tänne tullet osta-

21 man iyrwiä / Ja koska me tulimme syötin sial-
le / ja arwaisim meidän säctim / cadzo / niin
oli idzecungin raha hänen säctins siusa täy-
dellä painolla / sentähden olem me ne jällens

22 myötäm tuonet. Olemma myös toisen ra-
han myötäm tuonet / ostarem iyrwiä. Waan
en me sitä tiedä / cuca on pannut jällens mei-
dän raham meidän säctim.

23 **M**utta hän sanoit: oleat hyrwäs tur-
was / älkät peljätkö / teidän Jumalan ja tei-
dän Isän Jumala / on teille tarwaran anda-
nut teidän säctim / teidän rahan olen minä

24 saanut. Ja hän toi Simeonin heidän ty-
göns. Ja wei heidän Josephin huoneeseen /
andoi heille wetttä pestä heidän jalcojans / ja

25 andoi ruoca heidän Aseillens. Mutta he
walmistit lahjojans / sihenasti cuin Joseph
tuli päiwäliselle: sillä he olit cuullet että hei-
dän piti siellä syömän.

26 **K**osca Joseph tuli huoneeseen / cannoit he
lahjoja huoneeseen hänelle heiden käsi-

säng / ja cumarsit heitäns maahan hänen e-
teens. Ja hän terwetti heitä ractast / ja sa-
noi: ongo teidän wanha Isän rauhas / jo-
sta te minulle sanoitte? wielätkö hän elä. He
wastaisit: meidän Isän sinun palwelias on
rauhas / ja elä wielä / ja he maahan langeisit
ja cumarsit händä.

Niin hän nosti silmäns / ja näki weljens
Ben Jaminin / hänen äitins pojan / ja sanoit:
ongoo tämä teidän nuorin weljen / josta te sa-
noitte minulle? ja sanoit wielä: Jumala ol-
con sinulle armollinen minun poican. Ja

Joseph kyrubti: sillä hänen sydämens palo-
hän weljens päälle / ja edzei sia itkerens /
ja meni Camarijns / ja itki siellä. Ja cuin
hän oli pestinyt castwons / tuli hän ulos ja pi-
dätti idzens / ja sanoit: tuocat leipä.

Ja pandin erinäns henälle ja erinäns heille /
niin myös Egyptiläisille / jotta hänen cansans
atroidzit / erinäns: sillä Egyptiläiset ei
saa syödä Hebreerin cansa / sillä se on Egy-
ptiläisille cauhistus. Ja he istutettin hänen

33 cohdaillens / esicoinen hänen esicoisudens
jälken / ja nuorin nuorudens jälken / sitä
he ihmettelit keskenäns. Ja heille cannettin

34 ruoca hänen pöydäldäns / mutta Ben Jami-
nille wissi kerta enä cuin muille. Ja he soit
ja juorwuit hänen cansans.

Verf. 11. Nirhamita / Dabelita ja Mandelia) näiden be-
delmäm nimet owat wielä nyi tundesattomat Judalaisengtin
saas.

XLIV. Lucu.

Joseph käski tähtä heidän säctins iyrwillä / ja panna
Jumyös heidän rahans säctem / ja hänen hoptamaljans

Jacobin
pojat setes
swät idzens
syöes smäxi
rahoisla.

Gen. 42:35.

Joseph et
ta waltan
weljens or-
jälwäisest.

Tob. 1:12.

pääsimmäisxi Ben Jammin säckijn / v. 1. cosca he olit
menneet pois/anda hän aja heidä taca/ja soimata warcaxi
v. 4. he puhdistawat idzens ahkerast / v. 7. cosca malja
löytän Ben Jammin säckistä / palajawat he Caupungijn
ja langewat maahan Josephin eteen / v. 12. Juda jutteli
caiken asian/ja cuinga hän oli taannut Ben Jammin/v.
16. taridje idzens orjari hänen edestäns/v. 33.

U Joseph käski hänen huonens
haldiaita/ sanoden : täytä mie-
sten säkit jywillä/ nijn paljo kuin
he woivat kannatta/ ja pane id-
zecungin raha säckins suuhun. Ja minun
hopiamaljan pane nuorimman säkin suu-
hun/ ynnä jywain himman cansa. Ja hän te-
ki nijn kuin Joseph hänelle käski.

U Etta amulla päiwän waljetes / pää-
stettiin miehet menemän Useinens. Ja
cosca he olit lähtenet Caupungista/ eikä wie-
lä canwas joutumet/ sanoi Joseph huonens
haldialle : nouse ja aja taca miehiä / ja co-
scas heidän saat taca/ nijn sano heille : miri
te oletta hywän pahalla maranet ? Eikö se
ole/ josta minun herrani juo ? ja jolla hän en-
nusta ? te oletta pahoin tehnet.

Ja kuin hän käsketi heidän/ puhui hän nä-
mät sanat heille. He wastaisit händä : miri
minun herran sencaltaista puhu ? pois se/et-
tä sinun palwelias nijn telis. Cadzo / ra-
han jonga me löysim säckeimme suusta / o-
lemma me jällens sinulle tuonet Canaan
maalda/ cuingasta siis me warastimme ho-
piata eli culda sinun herras huonesta ? Jon-
ga tykö sinun palwelioistas se löytän / hän
cuolcan / nijn tahdom me myös olla orjat

minun herralleni. Hän sanoi : olcon tei-
dän sanan jälken/ jonga tykö se löytän/ hän
olean minun orjan / mutta te oletta wa-
pat.

Ja he lastie kyrust idzecutin säckins maa-
han/ ja jocainen arvais säckins. Ja hän edzei
ruweten wanhimmast/ nijn nuorimban asti/
ja hopiamalja löyttin Ben Jammin sä-
ckistä.

U Nin he rewäisit waattens/ ja idzecutin
Ypani cuormans Usin päälle/ ja palasit
Caupungijn. Ja Juda meni weljinens Jo-
sephin huoneseen (sillä hän oli wielä silloin
siellä) ja he langeisit maahan hänen eteens.
Joseph sanoi heille : cuinga te tohdeitte sen
tehda ? ettäkö te tiedä/että sencaltainen mies
kuin minä olen/ on tietäjä.

Ja Juda sanoi : mitä me wastamme mi-
nun herralleni ? taicka mitä me puhumme ?
taicka millä me taidam idzem puhdistä ? Ju-
mala on löytänyt sinun palwelias wäärä-
den/ cadzo/ me olem meidän herram orjat/
sekä me/ että se jolda malja löyttin. Mutta
hän sanoi : pois se/että minä nijn telisin/ sen
miehen / jolda malja on löyten / pitä ole-
man minun orjan/ mutta mengät te rauhas
Jänne tygö.

U Nin Juda astui hänen tygöns / ja sa-
noi : minun herran/ suo nyt sinun pal-
welias puhua nyi sana minun herrani corwi-
sa/ ja älkön julmistuco sinun wihas sinun pal-

Joseph tä-
ste panna
hopiamal-
jaus Ben
Jammin
säckijn

Joseph an-
da noua
weljens
cacaperin.

Juda sues-
te Josephin
te caiken
asian.

19 welias päälle / sillä sinä olet nijn cuin Pharao. Minun herran kyysi hänen palwelioil-
 20 lens / sanoden : ongo teillä Isä taikka welje. Nijn me wastaisimme : meillä on wanha Isä ja nuorucainen / syndynyt hänen wanhal-
 la ijälläns / jonga weli on cuollut / ja hän on yrinäns jaännyt hänen äitiistäns / ja hänen Isäns pitä hänen raekana.

21 Nijn sinä sanoit palwelioilles : tuocat händä tänne minun tygöni / ja minä hänelle
 22 hywä teen. Mutta me wastaisim minun herrallenit ei taida nuorucainen tulla pois Isäns tykö / jos hän jättäis Isäns / nijn hän
 23 cuolis. Nijn sinä sanoit palwelioilles : jollei teidän nuorin weljen tule teidän cansan / nijn ei teidän pidä enä minun caswojani näkemän.

24 Ja koska me menim sinun palwelias minun Isäni tygö / ja ilmoitim hänelle minun
 25 herrani sanat. Nijn sanoi meidän Isäm : mengät jällens pois ja ostacat meille jotakin
 26 elatusta. Mutta me sanoim : en me tohdi sinne mennä / waan jos meidän nuorin weljem
 27 on meidän cansam / nijn me menem : sillä en me saa nähä sen miehen caswoja / jollei meidän nuorin weljem ole meidän cansam. Nijn
 28 sinun palwelias minun Isän sanoi meille : te tiedätte / että minun emändäni synnytti mi-

Gen. 37:33.

28 nulle carri. Ja se toinen lari minun tyköni / josta sanottin / että hän on cuolitari reweldy /
 29 ja en ole minä händä wiela siette nähnyt. Jos te tämän myös minulda wiette pois / ja hänelle tapahuis jotakin paha / nijn te saattaisit minun harmat carwan murhella hautaan?
 30 Jos minä nyt tulisin sinun palwelias minun Isäni tygö / ja ei olis nuorucainen meidän cansam (hänen hengens rippu tämän
 31 hengesä). Nijn tapahuis / koska hän näkis / ettei nuorucainen cansa olis / että hän cuolis / nijn me sinun palwelias saattaisim meidän Isäm sinun palwelias harmat carwat
 32 murhella hautaan. Sillä minä sinun palwelias olen taannut nuorucaisen minun Isäni edes / sanoden : jollen minä händä tuo
 33 jällens sinun tygös / nijn minä senedestä caiken minun elinaicani olen wicapää larsi-

Gen. 43:9.

33 män. Ja nyt siis jaälän sinun palwelias / nuorucaisen edest minun herralleni orjari / waan nuorucainen mengän welheins cansa.
 34 Sillä cuinga minä taidan mennä minun Isäni tygö / jollei nuorucainen olis minun

cansani? etten minä näkis sitä surkeutta / johon minun Isän joufu.

Verf. 5. Jollahän ennusta) Tätä sano huonenhaldia / ei etä Joseph piti sencaitaisia taicauria : waan ettei he wiela ymmärräis händä hebreeriy / ennecuin aica oli / että hän tahdotidzens ilmouta.

XLV. Lucu.

Joseph ilmoitta idzens welhillens / v. 1. kaste heidän
 2. Nienna cotia / ja tuoda Isäns cansans hänen tygös /
 v. 9. koska Pharaos sen cuule / kaste hän lähetti Josephin waunuja hänen Isäns perän / tuoman händä coco huonens cansa hänen tygös Egyptijn / v. 16. Joseph teke nijn / lahjoitta hänen weljens / lähetti Isällens lahjoja / ja anda heidän mennä / v. 21. Joiden cotia tuldna / saa Jacob cuulla Josephin eläwän / ja hänen hengens tule eläwäyt jällens / v. 25.

Nijn ei Joseph woinut idzens sullen
 pidättä caikein nyden edes / jolla
 hänen tyköns seisoi / ja hän
 huusi : mengät ulos caikei minun
 tyköni / ja ei yritän seisonut hänen tyköns /
 koska Joseph idzens ilmoitti welheins edes. Ja
 hän itki corkialla änellä / nijn että Egyptiläiset ja Pharaon perhe sen cuulit. Ja Joseph
 sanoi welhillens : minä olen Joseph. Wie-
 läkö minun Isän elä : mutta ei hänen wel-
 jens taitanet händä wastata : sillä he olit
 nijn hämmästynet hänen caswoins edes.

Nijn sanoi Joseph welhillens : tulcat siis
 minun tygöni. Ja he tulit. Ja hän sanoi :
 minä olen Joseph teidän weljen / jonga te
 myitte Egyptijn. Ja alkät surulliset olco / ja
 alkät ajatelco minua sentähden wihaiseri / et-
 tä te oletta minun tänne myhnet : sillä teidän
 hengen elaturen tähden on Jumala minun
 teidän edellän tänne lähettänyt. Carri nälkä
 wuotta on jo ollut täsä maasa / ja wiela nyt
 on wäsi wuotta nijn ettei kynnetä eikä niytetä
 Mutta Jumala on minun lähettänyt teidän
 edellän / tallella pitämän teitä maan päällä / ja
 elättämän teitä suuren ihmen cautta. Ja
 nyt et te ole minua tänne lähettänet / waan
 Jumala / joca myös minun asetti Isäri Pharaolle / ja herrari caiken hänen huonens
 päälle / ja coco Egyptin maan Esimeheri.

Niendäkät ja mengät minun Isäni tygö /
 ja sanocat hänelle : näin sano sinun poicas
 Joseph : Jumala on minun asettanut coco
 Egyptin maan herrari / tule minun tygöni /
 ja älä wärywttete. Ja sinä olet asurwa Go-
 senis / ja olet olerwa juuri lasnä minua / sinä
 ja sinun lapses ja sinun lastes lapses / sinun
 carjas pienet ja suuret / ja caikei mitä sinulla
 on. Siellä minä elätän sinua / wiela on wä-

Joseph ilmoitta idzens welhillens. Act. 7: 9.

Gen. 50:20

Joseph lähetti Isäns Jacobin perän. Act. 7: 14

Judatarid. se idens orjari Ben-Jaminu e. deit.

11 si nällävuotta / ettet sinä ja sinun huones /
ja caieki cum sinulla on / hucuis.

12 Ja cadzo / teidän silmän näkewät / ja mi-
nun weljeni Ben Jaminin silmät / että mi-
13 nä puhun teidän cansan sinusta suuhun. Ja
ilmoittacat minun Isälleni caieki minun cun-
niani Egyptis / ja caieki mitä te nähnet o-
letta. Kiendäkät siis ja tuocat minun Isä-
ni kätne.

14 Ja hän halais weljens Ben Jaminin
caulast / ja itki / ja Ben Jamin myös itki hä-
15 nen caulastans. Ja hän andoi suuta caikil-
le weljillens / ja itki heidän tähtens / ja siitte
puhui hänen weljens hänen cansans.

16 **E**tsä se sanoma cuului Pharaon huone-
seen / nimitään / että Josephin weljet tul-
let olit / oli se hywä Pharaon mielestä / ja
17 caiekin hänen palwelians. Ja Pharao
sanoi Josephille : sano weljilles / tehkätte
nijn / sälyttäkät teidän juhtain päälle / ja men-
gät matcan / ja cuin te tuletta Canaan maal-

18 le : Nijn ottacat teidän Isän ja perhen / ja
tulcat minun tygöni / minä annan teille E-
gyptin maan hywyden / ja te syötte maan
19 nyhmen. Ja kasse heitä : tehkät njn / ot-
taacat teillen waunut Egyptin maalda tei-
dän lapsillen / ja emännillen / ja ottacat tei-
20 dän Isän ja tulcat. Älkät myös sureco tei-
dän taloin cappalistan : sillä caieki Egyptin
maan hywyhs pitä teidän olemän.

21 Ja Israelin lapset teit njn / ja Joseph an-
doi heille waunut Pharaon kassyn jalken / ja
22 andoi myös heille ewän matcalle. Ja an-
doi heille caikille idjecullekin juhlawaatet /
mutta Ben Jaminille andoi hän colmesata
23 hopiapenningi / ja wydet juhlawaatet.
Mutta Isällens lähetti hän kymmenen Afsia
sälytettyä Egyptin hywydellä / ja kymme-
nen Afsintamma / camattaden jywä ja leipä
24 ja ewästä Isällens matcalle. Nijn hän lä-
hetti weljens matcan / ja sanoi heille : älkät
rydelköt tiellä.

25 **J**in he läxit Egyptist / ja tulit Canaan
26 maalle Isäns Jacobin tygö. Ja il-
moitit hänelle / sanoden : wielä Joseph elä /
ja on coco Egyptin maan herra / mutta hä-
nen sydämens ajatteli paljo toisin : sillä ei
27 hän usconut heitä. Nijn he sanoit hänelle
caieki Josephin sanat / cuin hän heille puhu-
nut oli. Ja cuin hän näki waunut / jotca
28 Joseph oli lähettänyt händä tuoman / njn
Jacobin heidän Isäns hengi wircois. Ja

Israel sanoi : nyt minulla kyllä on / että mi-
nun poican Joseph wielä elä / minä menen
händä cadzoman emmenään minä cuolet.

*Verf. 8. Et te ole minua lähettänyt / waan Jumala / Et tä-
stä seura / että Jumala on tehoittanut Josephin weljet / si mieli-
stone / että heidän pitä tekemän sen cotanparin / ja moomän hä-
nen Egyptiin : waan he ovat sen idjestäns tehet. Mutta Ju-
mala on cadzonut edemmä sen cansa / ja kääändänyt sen hänelle ja
heille hywäri. Njucuin Joseph sano / cap. 50:20. te ajattelitte
paha minua wastan / mutta Jumala on sen kääändänyt hywäri
Sencähden myös luetan Jumalan tegori Josephin lähettämys
Egyptiin / että hän coco astan hywän lopetti. v. 20. älkät sureco
teidän taloin cappalistan / se on / mikä ei te caida myydä sen callin
ajan tähden / sättäkät siune.*

XLVI. LUCI.

Jacob lähte saatuinens Egyptiin / ja tulle Ber Sabaan /
siellä ilmoitti Hezra idzens / ja kasse hänen wa-
past marcuista / lupa olla hänen cansans / ja taas atcanans
johdatta Egyptist / v. 1. mene Ber Sabast hänen lastens
ja lastens lasten cansa Egyptiin / v. 5. idje seidjemende-
nä kymmendän / v. 27. Joseph otta hänen ilolla wa-
stan / v. 28. neuwo heitä / cunnga heidän pitä puhuman /
cudnans Cuningas Pharaon eteen / v. 31.

Nin läxi Israel caiken sen cansa
cuin hänellä oli. Ja cosca hän
tuli Ber Sabaan / uhras hän
uhria hänen Isäns Isaacin Ju-
malalle. Ja Jumala puhui yöllä nägys
hänelle : Jacob / Jacob. Hän wastais :
tästä minä olen. Ja hän sanoi : Minä olen
Jumala / sinun Isäs Jumala / älä pelkä-
mennä Egyptiin : sillä minä teen sinun siel-
lä suurxi Canssari. Minä menen sinne si-
nun cansas / ja minä sällens sinun sielä joh-
datan. Ja Joseph laske kätens sinun sil-
milles.

Ja Jacob läxi Ber Sabast / ja Israelin
lapset weit Jacobin heidän Isäns / ynnä la-
stens ja emändäns cansa / waunuisa / jotca
Pharao oli heitä tuoman lähettänyt. Ja
he otit heidän carjans ja heidän tarwarans /
jotca he olit coonnet Canaan maalla / ja tulit
Egyptiin / Jacob ja caieki hänen siemenens
hänen cansans. Hänen lapsens / ja hänen
lastens lapset hänen cansans / hänen tyttä-
rens ja hänen lastens tyttäret / ja caieki hänen
siemenens wei hän hänen cansans Egyptiin.

Ju nämät ovat Israelin lasten nimet
jotca tulit Egyptiin : Jacob ja hänen
poicans. Jacobin estcoimen Ruben. Ru-
benin lapset : Hanoch / Pallu / Hezron ja
Gharmi. Simeonin lapset : Jemuel / Ja-
min / Dhad / Jachin / Zohar ja Saul / Ca-
nanean waimon poica. Lewin lapset :
Gerson / Cahath ja Merari. Judan la-
pset : Ger / Dnan / Sela / Perez ja Serah.
Mutta Ger ja Dnan cuolit Canaan maalla.

Pharao lä-
ste lähetti
waunut Ja-
cobin perän.

Joseph lä-
hetti Isä-
lens lahjo-
ja.

Jacob
isordje / että
hän cuute
Josephin
eläwän.

Jacob wa-
elida Egyp-
tiin.

Jacob lähe-
te Ber Sa-
bast hänen
lastens ja
lastens la-
sten cansa.
Iolu. 24:4
Act. 7:15

Leen las-
pset 33.
Exod. 1:5.
Num. 26:5.
1. Par. 2:1.
1. Par. 4:21.
1. Par. 5:1.
1. Par. 2:3.
1. Par. 4:1.
1. Par. 7:1.

13 Ja Perezin pojat olit: Hezron ja Hamul.
 14 Isascharin lapset: Zbola / Phua / Job ja
 15 Simron. Sebulonin lapset: Sered / E-
 lon ja Zableel. Nämät ovat Lean lapset /
 jota hän synnytti Jacobille Mesopotamias /
 ja Dinan hänen tyttärens. Caicki hänen
 poicans ja tyttärens olit yhteen / colmenel-
 jättäkymmendä henge. Gadin lapset: Zi-
 16 phion / Haggi / Guni / Ezbon / Eri / Uro-
 17 di ja Arel. Asserin lapset: Jemna / Je-
 sua / Jesui / Bria ja Serah heidän sisarens.
 18 Mutta Brian lapset: Heber ja Malchiel.
 Nämät ovat Silpan lapset / jonga Laban an-
 doi Lealle hänen tyttärellens / ja synnytti Ja-
 cobille nämät cuusitoistakymmendä henge.
 19 Rabelin Jacobin emännän lapset: Jo-
 20 seph ja Ben Jamin. Ja Josephille o-
 lit syndynet Egyptis: Manasse ja E-
 phraim / jota hänelle synnytti Asnath Poti-
 pheran Onin papin tytär.
 Ben Jaminin lapset: Bela / Becher /
 21 Abel / Gera / Naaman / Ehi / Ros / Mu-
 pim / Hupim / ja Ard. Nämät ovat Ra-
 22 belin lapset / jota ovat Jacobille syndynet
 caicki yhteen / neljätöistakymmendä henge.
 23 Danin lapset: Husim. Nephthalin la-
 24 pset: Zabsel / Guni / Jezer ja Sillem.
 25 Nämät ovat Bilhan lapset / jonga Laban
 andoi hänen tyttärellens Rabelille / ja syn-
 nytti Jacobille nämät seidzemen henge.
 26 Caicki henget / cun tulit Jacobin cansa E-
 gyptijn / jota olit tullet hänen cupeistans
 (paidzi Jacobin poicain emänditä) ovat
 caicki yhteen / cuusi seidzemetäkymmendä

henge. Ja Josephin pojat / jota hänelle olit
 syndynet Egyptis / olit cari henge. Nijn
 että caicki henget Jacobin huonest / jota tu-
 lit Egyptijn / olit seidzemenkymmendä.

27 Ja hän lähetti edellens Judan Josephin
 28 tygö / osottaman hänelle tietä Gosenijn /
 ja he tulit Gosenin maalle. Nijn walnisti
 29 Joseph waununs / ja meni Isäns Israeli
 vastan Gosenijn. Ja koska hän sai nähda
 hänen / halais hän händä caulast ja itki hetken
 aica hänen caulasans. Nijn sanoi Israel
 30 Josephille: nyt minä mielelläni cuolen / että
 minä näin sinun caswos / ja että si vielä elät.

31 Ja Joseph sanoi weljiksens / ja hänen J-
 säns huonelle: minä menen ja ilmoitan
 Pharaolle / ja sanon hänelle: mitun welje-
 ni ja Isäni huone / jota olit Ganaan maal-
 32 la / orwat tullet mitun tygöni. Ja he orwat
 paimenet / sillä he orwat toftumet carja caidze-
 man / nijn myös heidän suuret ja pienet car-
 jans / ja caicki mitä heillä oli / orwat he tuonet
 myötäns. Cosca siis Pharao cudzu teitä
 33 ja sano: mikä teidän wircan on? nijn sano-
 34 cat: sinun palwelias orwat toftumet carja
 caidzeman / hamasta meidän nuorudestam
 nijn tähänasti / sekä me että meidän Isäm / et-
 tä te saist asua Gosenin maalla: sillä caicki
 paimenet orwat cauhistus Egyptiläisille.

XLVII. LUCU.

Joseph ilmoitta Pharaolle Isäns ja weljiksens / ja
 asetta wiisi weljiksens hänen eteen / v. 1. Pharao an-
 da heille Gosenin maan / v. 5. Joseph mo Isäns Jacobin
 puhuman Pharaon eteen / v. 7. caillis aica waiwa maa-
 cunda / ja Egyptiläiset andawat Emingalle sywistä caicki

Silpan la-
 yset 16.
 I. Par. 7. 30.

Rabelin
 lapset. 14.

Gen. 41:50.
 I. Par. 7. 6.

Bilhan la-
 yset. 7.

Deut. 10:22
 Act. 7:15.

Joseph
 ca / ja ota
 vastan Ja-
 cobin.

Joseph o-
 petta welje-
 kus / cun-
 ga heidän
 piteä Pha-
 raota wa-
 staman.

rahans / v. 13. carjans / v. 15. wainions / ja wijmeiseld
idjens / v. 18. paidzi pappaja / jotca Euningalda eldretan /
v. 22. Joseph laitta Egyptiläiset andaman Euningalle
wijdennien osan wuodentulostans / v. 23. Jacob elä 17.
ajastaica Egyptis / ja coco hänen itäns on / sata ja seidze-
men wijdettäkymmendä ajastaica / v. 27. ano händäns
haudataa Canaan maalle / v. 29.

Nin Joseph tuli ja ilmoitti Pha-
raolle / ja sanoi: minun Isän ja
minun weliensä / heidän carjans /
pienet ja suuret / ja kaikki mitä
heillä on / ovat tulleet Canaan maalda / ja
cadzo / he ovat Gosenin maalla. Ja hän
otti wiisi nuorimmist weliästans / ja asetti
Pharaon eteen. Nijn Pharaos sanoi hänen
weliensä: mitä teidän wircan on? he wa-
staisit: sinun palvelias ovat paimenet / se-
kä me että meidän Isäm. Ja sanoi wielä
Pharaolle: me olem tulleet asuman teidän
cansan tälle maalle: sillä sinun palvelioi-
las ei ole laidunda heidän carjallens / nijn co-
wa nälkä on Canaan maalla. Nijn suo si-
nun palvelias asua Gosenin maalla.

Nijn Pharaos puhui Josephille / sanoden:
sinun Isäs ja weliēs ovat tulleet sinun ty-
gös. Egyptin maa on aldis sinun edesäs /
asetä Isäs asuman ja weliēs / caicken parha-
seen paikkaan täsä maasa / asucan Gosenin
maalla. Ja jos sinä hymmarrät että heidän
seasans on leikwolista miehiä / nijn asetä heitä
minun carjani päälle.

Jacobi toi Jacobin hänen Isäns sisäl-
le / ja asetti Pharaon eteen. Ja Ja-
cob sumais Pharaota. Nijn Pharaos sanoi
Jacobille: cuinga wanhas olet? Jacob sa-
noi Pharaolle: minun radolišideni aica on /
sata ja colmekymmendä ajastaica / wäähä ja
paha on minun elämäni aica / ja ei ulotu mi-
nun Isäni radolišiden aicaan. Ja Ja-
cob sumais Pharaota / ja läri hänen tyköns.

Nijn Joseph toimitti Isäns ja weliēs asu-
man / ja andoi heille asuin paican Egyptin
maalla / parhas maan paicas / nimittäin /
Rameseren maalla / nijnuin Pharaos oli
käskennyt. Ja Joseph elätti hänen Isäns /
ja hänen weliēs / ja coco hänen Isäns huo-
nen / toimittaden cullatin sen jälken cuin heil-
lä lapsia oli.

Ei ollut leipä caikesa maasa: sillä san-
gen rascas nälkä oli / nijn että Egyptin
ja Canaan maa näändyi nähän tähden. Ja
Joseph cocois caiken rahan cuin löyftin E-
gyptin ja Canaan maalda / jywän edestä

cuin he ostit. Ja Joseph wei rahan Pha-
raon huoneseen.

Cosca raha puuttui Egyptin ja Canaan
maalda / nijn tulit kaikki Egyptiläiset Jose-
phin tygös / sanoden: anna meille leipä / mi-
ris annat meidän cuolla edesäs / että raha on
puuttunut? Joseph sanoi: tuocat teidän
carjan / ja minä annan teille teidän carjan
edestä / että raha on puuttunut. Ja he toit
heidän carjans Josephille. Ja hän andoi
heille leipä / herwoisten / lammasten / carjan ja
Asein edest / ja hän ruočeki heitä leiwällä sen
wuoden / caicken heidän carjans edestä.

Cosca se wuosi oli culunut / tulit he hänen
tygöns toisna wuonna / ja sanoi hänelle:
en me taida salata meidän herraldam / ettei
ainoastans raha / mutta myös kaikki carja on
meidän herrallam / ja ei ole mitän jäänye
meidän herram edes / paidzi meidän ruumi-
stam ja meidän peltoam. Miris annat
meidän cuolla / ja meidän peldom tulla kyl-
mille? osta meitä ja meidän maam leiwän
edest / ja me sekä meidän maan tulein Pha-
raon omari / ja anna siemenitä / että me eläi-
sim ja emme cuolis / ja ei maa tulis kylmille.

Nijn Joseph osti coco Egyptin maan
Pharaolle: sillä Egyptiläiset myit idzeu-
tin heidän peldons / että nälkä heitä nijn co-
win abdišti. Ja maa tuli Pharaon omari.
Ja hän jacoi Canssan Caupungeihin / yhde-
stä Egyptin ärestä nijn toiseen. Paidzi
pappein peldo / jota ei hän ostanut: sillä se
oli säättö Pharaolda / että papit söisit sen ni-
mitetyn osan / cuin hän heille andoi / sentäh-
den ei heidän tarwittu myymän heidän
maatans.

Nin Joseph sanoi Canssalle: cadzo /
minä olen ostanut tänäpäin teidän ja
teidän maan Pharaolle: cadzo / täsä on teil-
le siemenet / kylwäkäät teidän maan. Ja tei-
dän pitä andaman tulosta wijdennien osan
Pharaolle / mutta neljä osa pitä oleman teil-
le pellon siemeneri / ja teille rawinnori / ja
nišille jotca ovat teidän huonesan / ja ruari
teidän lapsillen. Nijn he sanoi: anna ai-
noastans meidän elä / ja löytä armo sinun
meidän herram edes / ja me tahdom olla Pha-
raon orjat. Ja Joseph teki määrän coco
Egyptin maalle / haman tähän päiwän asti /
että Pharaolle piti annettam wijdes osa /
paidzi pappein maata / se ei tullut Pha-
raon omari.

Joseph il-
moitti Pha-
raolle Jo-
sän tule-
misen.

Pharaos an-
da Israeitin
lapille Go-
senin maan.

Jacob tule
Pharaon et-
teen / ja pu-
hu hänen
cansans
130. aja-
stacaisina.

Egyptiläi-
set anda-
wat Eumin-
galle caiken
heidän ta-
warans 19.
wän edes-
sä.

Papit pitä-
vät pel-
dons / ja
ruoitin is-
man mieän
Euningal-
da.

Egyptiläi-
sten räpö
anda wijs-
dennien os-
san heidän
wuodentus-
lošans.

Jacobin itä
1a7.
ajastaica.

27 **U**in Israel asui Egyptis Gosenin maalla / ja omisti sen ja he castvoit ja suurest
28 lisämmyit. Ja Jacob eli Egyptin maalla / seidzementoistakymmendä ajastaica / ja coco hänen ikäns oli / sata ja seidzementviidettä kymmendä ajastaica.

29 **J**uolcosca Israelin päivät jouduit cuolla / cudzui hän poicans Josephin / ja sanoi hänelle: jos minä olen löytänyt armon sinun edesäs / niin laske nyt kates minun cupen ala / että tekisit laupiuden ja totuuden minun cansani / ettes hautais minua Egyptyn.

30 **M**utta minä tahdon maata minun Isäni tykönä / ja sinun pitä viemän minua Egypti / ja hautaman minua heidän hautaans. Ja hän sanoi: minä teen sinun sanas jälken.
31 Hän sanoi: vanno minulle. Ja hän vanno hänelle. Ja Israel callisti idzens päänalaiselle.

Verf. 31. Ja Israel callisti idzens päänalaiselle) Hän ma-
cais sairasta vuotesa / euitengin nosti hän idzens / callisti pää-
alaiselle / ja rucoiti / sillä wälillä vanno Joseph walan. LXX.
tultijiat owat sen nijn kultinnet: Ja hän rucoiti hänen walticans
päättä. Joidenga kultitus on sitte pidetty Epist. ad Hebr. 11.21.
ja siinä se on tullut / eikä Hebreerit cudzuwat yhdellä nimellä / wal-
tican ja wuoten: Mitterah ja Mitterah: cumarda ja rucoilla.

XLVIII. Lucu.

Jacob tule sairari / ja hänen poicans Josephin silmä
häändä / v. 1. Jacob teki Josephin pojat Manassen ja
Ephraimin hänen lapsiensa ja perijäns / omian poi-
cains cansa / v. 5. cosca hän suna heitä / tahto Joseph pa-
neman Jacobin oikian kätens esicosen Manassen päälle /
v. 8. mutta Israel kääntä sen toisin / ja pane Ephraimin
Manassen edellä / ja suna heitä / v. 14. anda Josephille
cappaten maata / päälle welsesten ja on / v. 11.

1 **S**itte sanottin Josephille: cadzo /
sinun Isäs sairasta. Ja hän
otti molemmat hänen poicans
hänens cansans / Manassen ja E-
2 phraimin. Nijn Jacobille ilmoitettiin / sa-
noden: cadzo / sinun poicas Josephin tule si-
nun tygös. Ja Israel wahrenisti idzens ja
3 istui wuotesa. Ja Jacob sanoi Josephille:
4 Jumala Caietwaldias nähi minulle Luzis
Canaan maalla / ja sunais minua. Ja sa-
noi minulle: cadzo / minä annan sinun castwa
ja lisändyä / ja teen sinun paljori Canssari /
ja annan myös tämän maan sinun siemenel-
5 les sinun jälkes / ijancalciferi perimiseri. Nyt
sijis ne cari sinun poicas Ephraim ja Ma-
nasse / jotea sinulle owat syndynet Egyptis /
ennencuin minä tulin tänne sinun tygös / o-
6 wat minun / niincuin Ruben ja Simeon.

7 **M**utta sinun lapses / joteas sijaat nyden jäl-
ken / pitä oleman sinun / ja pitä nimitettä

8 man heidän welseins nimellä / heidän peri-
misesans.
9 Ja cosca minä tulin Mesopotamiast / cuo-
7 li minulda Rachel Canaan maalla tiellä /
cosca wielä cappale matca oli Ephrathaan /
ja minä hautaisin hänen siellä Ephrathan
tiellä / joca nyt cudzutan Bethlehem.
10 **J**uolcosca Israel nähi Josephin pojat / ja sanoi:
11 **U**lkca nämät owat? Ja Joseph wa-
12 stais hänen Isällens: ne owat minun poi-
can / jotea Jumala on minulle täällä anda-
nut. Ja hän sanoi: tuos heitä minun ty-
göni / sunatareni heitä. Sillä Israelin
13 silmät olit pimiät wanhudesta / eikä tainnut
hywän nähdä. Ja hän wei heidän hänen
tygöns. Ja hän andoi siunta heidän / ja ot-
ti heitä syljins. Ja Israel sanoi Josephille:
14 cadzo / minä olen nähnyt sinun castvos / jotea
en minä olis ajattellut / ja cadzo / Jumala
on andanut minun myös nähdä sinun sieme-
15 nes. Ja Joseph otti heidän pois hänen sy-
listans / ja cumarsi idzens maahan hänen
castwoins eteen.
16 **N**ijn Joseph otti heidän molemmat / E-
phraimin oikian kätens / jonga hän asetti
Israelin wasemmalle kädelle / ja Manassen
hänens wasemban kätens / Israelin oikialle
17 kädelle / ja wei heidän hänen tygöns. Nijn
Israel ojensi oikian kätens / ja laske Ephrai-
min pää päälle / joca oli nuorempi / mutta
hänens wasemman kätens Manassen pää-
18 päälle / ja muutti tietäwäst hänen kätens /
waicca Manasse oli esicomen. Ja hän sunais
Josephita / ja sanoi: Jumala / jonga castwon
edes minun Isäni / Abraham ja Isaac wael-
danet owat / Jumala / joca minun rawinnut
on minun elinaitcanan tähän päivän asti.
19 **E**ngeli joca minun pelastanut on
caikesta pahasta / hän sunatcon näitä
nuorucaisia / että he nimitettäisin minun ja
minun Isäni / Abrahamin ja Isaacin ni-
mellä / että he castwaist ja lisändyisit maan
päällä.
20 **M**utta cosca Joseph nähi Isäns lasterwan
21 Poikian kätens Ephraimin pää päälle /
otti hän sen pahari / ja rupeis Isäns kätteen /
sijtärens Ephraimin pää päällä / Ma-
nassen pää päälle. Ja sanoi hänelle: ei
22 nijn minun Isän / tämä on esicomen / laske
oikia kätens hänen pääns päälle. Mutta hä-
23 nen Isäns tiesi sen / ja sanoi: minä tiedän
tyllä

Gen. 24:2.
Gen. 50:5.Jacob sair-
asta.
A.M. 2256.
An. Ant. C.
1715.Gen. 28:13.
Gen. 35:19.Jacob otta
Ephraimin
ja Manas-
sen poicans
Gen. 41:50.
Iofu. 13:7.
Iofu. 16:1.
Iofu. 17:11.

Gen. 35:19.

Jacob otta
Ephrai-
min ja Ma-
nassen po-
icans
Gen. 41:50.
Iofu. 13:7.
Iofu. 16:1.
Iofu. 17:11.Gen. 31:13.
Gen. 32:29.

Jacob an-
da Jose-
phille cap:
palen ma-
ta jagon
päälle.
Gen. 34:27.
Ioh. 4:5.

Jacob cud-
zumut poi-
cans/ia siu-
na heitä.
Deut. 33:1.

Gen. 29:32
I. Par. 5:1.

Gen. 35:22

Gen. 34:25

I. Par. 5:2.

kyllä minun poican / minä tiedän / tämä myös
tule suurexi Canssari / mutta cuitengin hä-
nen nuorembi weljens tule suuremmari cuin
hän / ja hänen siemenens tule suurexi Cans-
sari. Nijn hän siunais heitä sinä päiwänä /
sanoden: joca tahdo jongun siunata Israe-
lis / nijn sanocan näin: Jumala tehkön si-
nun nijn cuin Ephraimin ja Manassen. Ja
nijn asetti hän Ephraimin Manassen edelle.
21 **J**A Israel sanoi Josephille: cadzo / minä
22 **L**euolen / ja Jumala on teidän cansan /
ja wie teitä jäl lens teidän Isäin maalle. Mi-
nä olen myös andanut sinulle osan maata /
päälle sinun weljeis osan / jonga minä miecal-
lani ja joudzellani Amorrerein käsistä otta-
nut olen.

Verf. 16. Engeli) Tämä Engeli on Jumalan poica / jonga
Malachias cudzu cap. 3. Ihton Engeliri. v. 22. Osan) cudzu-
tan Hebrean kielessä Sichem / ja sen Caupungin hän tässä ymmär-
tä / supra cap. 34:27. Ioh. 4:5.

XLIX. LUCU.

Jacob cudzu muut poicans / siuna heitä / ja ilmoitta
mitä heidän lapsillens ajan kululla tapahdu / v. 1.
erinomaisest / ettei waldica oreta pois Judalda / sihenasti
että Sangar Christus tule / jonga tygö caieki Canssa co-
condu / v. 10. täste heidän haudata hänenens Sanaan
maalle / Isäins tygö. v. 29. loppu ja cootan Canssans
tygö / v. 33.

1 **J**in cudzui Jacob hänen poi-
cans / ja sanoi: cootcat teidän /
ja minä ilmoitan teille mitä teille
tapahdu tulewaissilla aigoilla.

2 Tulcat cocoon ja cuilcat te Jacobin lapses /
cuilcat teidän Isän Israeli.

3 **R**Ben minun esicoisen / minun woiman
ja wäkeröyden alcu / ylimmäinen cum-
4 nias / ja ylimmäinen wallas. Hän juore
ulos äkiht nijn cuin wesi / ei sinun pida ole-
man ylimmäisen: sillä sinä astuit Isäs wuo-
teseen / jollas saastuit minun wuoteni.

5 **S**imeonilla ja Lewillä / weljerillä owat
Smurha aset. Ei minun sielun pida tu-
leman heidän neuwoons / ja minun cummiari
6 heidän seuracundaans: sillä heidän kiucu-
sans owat he miehen murhanmet / ja heidän
7 ylpeydesäns turmelleet härjän. Kirottu ol-
con heidän kiuckuns / että se nijn tuima on /
ja heidän julmudens / että se nijn paatunut
on / minä eroitan heitä Jacobis / ja hajotan
heitä Israelis.

8 **J**uda / sinä olet / sinua pita sinun we-
lies kytämän / sinun kates pita oleman
sinun wiholistes niscalle / sinun Isäs lapses
9 pita sinua cumartaman. Juda on nuori
leioni / suuresta woitosta olet sinä corgon-

nut minun poican / hän on idzens cumarta-
nut maahan / ja lewännye nijn cuin lejo-
ni / ja nijn cuin naaras leioni / cuca tob-
ti asetta idzens händä wastan? **E**i wal-
dica oteta pois Judalda / eikä o-
pettaja hänen jalcains juurest / si-
henasti cuin sangar tule / ja hänesä
Canssat rippuwat kijnni. Hän si-
to warsans wjnapiuhun / ja hänen Asin-
tammans warsan parhaseen wjnapiun o-
raan. Hän pese waattens wjnans / ja hä-
nen hamens wjnamarjan weres. Hänen
filmäns owat punaisemmat wjina / ja ham-
bans walkemmat riesca.

10 **E**bulon on asurwa meren sataman ja
11 **D**ehahten satamain wieresä / ja on ulottu-
wa haman Sidonin.

12 **S**aschar on luja Asi / ja sioitta idzens
13 **T**rajain wälille. Hän näki lewon hy-
14 wäri / ja maan ihanaxi / ja cumarsi hartions
15 candaman / ja on weronalainen palwelia.

16 **A**n hallidze hänen Canssans / nijn cuin
17 **J**ocu Israelin siucumista. Dan on
kärmenä tiellä / ja kyykärmenä polgulla / ja
pure herwoista wuocoiseen / nijn että sen aja-
18 ja selhällens lange. **H**erra minä odo-
tan sinun autuuttas.

19 **S**ad / warustettu / wie edes ja tuo tacape-
rin sotajouckons.

20 **A**sferista tule hänen lihawa leipäns / ja
hän anda Gumingalle hercut.

21 **J**Ephthali on nopia peura / ja anda suloi-
set puhet.

22 **J**oseph on castwarwa / ja castwa nijn cuin
23 **L**ähten tykönä / tyttäret astuwat muu-
rille. Ja waicka ambujat saatie hänen mie-
lens carwari / rütelit hänen cansans ja wi-
haisit händä: **O**n cuitengin hänen joudzens
24 wahwistunut / ja hänen käsivartens miehu-
stunut / sen wäkeröwän kätten cautta Jacobis /
hänestä owat tullet paimenet ja kiwet Israe-
lis. Sinun Isäs Jumalalda on sinulle apu
25 tullut / ja caiekiwaldialda olet sinä siunattu
taiwan siunaurella ylhälda / ja sywyden siu-
naurella alhaldä / nifain ja cohuiin siunau-
rella. Sinun Isäs siunauret owat wäke-
26 swämmät minun Isäni siunauria (niden
toiwoturen jälken / joca corkiat mailmas
owat) ja tulewat Josephin pään päälle / ja
Nazirein pään laelle / hänen weljeis kestellä.

10 Jacob ens
nusta Ju-
dan su. us
cunnan pi-
säwän hale
lituSwiran
sihen asti
cuin Chris-
tus tulis.
11 Math. 21:6,
Ioh. 1:45.

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

Pfal. 132:
2:5.

25

26

27 **B**En Jamin on raatelewainen susi / a-
mulla hän syö saalin / ja ehtona saalin
jaca.

28 **M**äät caieki ovat caritoistakymmendä
Israelin suucunda. Ja tämä on se
cuin heidän Jsäns heille puhui suunatesans
heitä / idzeutatkin hänen erinomaisella su-
naurellans.

29 Ja hän käski heitä / ja sanoi heille: minä
cootan minun Ganssani tygö / haudateat
minua minun Jsäni tygö / siihen luolaan jo-
ca on Ephronin Hetherin wainios.

30 Siihen carikertaiseen luolaan / joca on Mamren
cohalla Canaan maalla / jonga Abraham
osti hautamisen perimiseri wainion causa /
silda Hetherilda Ephronilda.

31 Sinne ovat he haudannet Abrahamin / ja hänen emän-
däns Saran. Sinne ovat he myös hau-
dannet Jaachin ja Rebeckan hänen emän-
däns. Sinne olen minä myös haudannut

32 Lean. Siihen wainioon ja siihen luolaan /
cuin on ostettu Hethin lapsilda.

33 **J**a cosca Jacob lopetti käskyn hänen la-
stensa tygö / pani hän jalcaans cocoon hä-
nen wuotesans / ja loppui / ja coottin Gans-
sans tygö.

Nin Joseph langeis Jsäns castwoille /
sitki ja andoi suuta hänen.

Verf. 3. Ruben) Rubenilla piti oleman esicoisuden cunnia/
nimitään / pappens ja waldacunda / mutta not oretan molemmat
hänelä pots / pappens annetan Lewille ja waldacunda Judalle.
Tällä oforetan Judalaisten Synagoga / joca hänen wicans
tähden cadottanut on pappenden ja waldacunnan. v. 10. Wal-
dica Judalda) täsä alca suinaus Christurest / joca Judalta
syndowä oli. Ja cudzutan täsä Silo / se on / Sangar / etä hän
woimalisest toimitais caieki mitä hän aicoi. Sentähden edel-
mäinen suunayen osa tule Cuningas Dawidijn / ja ei ole muu-
toin täsä suunayes mitän cuin erinomaisest Christureen tule /
waan puhutan ajalissit astoist / cuin Israelin lapsille piti annetta-
man. Niincuin se on / etä Zebulonin piti asuman meren wieres
Sidonin asti / ja Jafchar testellä maata / taambana merellä / ja
cuiengin piti hänen Assurin Cuningalle aleannetuyi ja weroliseri
tuseman. Tämän wuusturen ovat myös wanhat Judalaisei
idze ommatänet Christurest: sillä Caldean tultidzia on näin
tultinut: baldia ei pidä orettaman Judan huonesta / re. si-
hen asti cuin Messias tule / re. v. 16. Dan hallidze) Danin su-
naus on täpöetty Simsonis / Jud. 13:25. v. 18. Herra minä o-
dotan suun autuutas / täällä autuudella ovat myös wanhat Ju-
dalaist ommatänet Christuren / niincuin metin / niincuin Jeru-
salemis setä Caldean tultidziat sen sektiäst ofortawat. v. 19. Gad)
on täpöätänse suunayens waeldaisans Israelin lasten edellä.
Jofu. 1: 14. v. 20. Asser) sat hywän jywä maan. v. 21. Neph-
li) sen suunayen tädöti Debora ja Barach / Jud. 5: 18. v. 22.
Joseph) hänen suunayens tule Israelin Cuningan waldacun-
daan / ja puhu ajalissit halliurest / etä tytäret / se on / Caupun-
git maacumias ajalissit hywin hallitan / ja etä monda Prophe-
rat ja jalo miestä sijnä olis / niincuin culmatiwet. Ja waieka se
ustasi ahdistettin / cuiengin pöyhit he cohballans. Ja tämä Cu-
ningan waldacunda oli Ephraimin suucunnas / mutta hengeli-
nen ja jancatkinen waldacunda on caieki Judan suucunnas.
v. 27: Ben Jamin) sen suunayen on Cuningas Saul ja Sibeon
asuwaisit / Jud. 20:25. (taieka pöhd Pawali) täpöätänet.

L. Lucu.

Joseph käski läkäwäns woidella hänen cuollen Jsäns
Jacobin / v. 2. Egyptiläiset itkewät händä 70. päiwä
v. 3. mene wanhinden causa Pharaon huonesta / ja hau-

ta hänen Jsäns hautaan / v. 12. hänen weliens pestäwät
händä / ja rucoilewat andexi / v. 15. joca heille anda andexi /
v. 19. käste weliens wiedä hänen luuns Canaan maalle /
cosca Jumala heitä autta Egyptist ulos / v. 24. cuole sa-
dan ja kymmenen ajastaitasna / v. 26.

Ja Joseph käski palwelioitans lä-
käreitä woidella Jsäns. Ja lä-
kärit woitelit Israeli neljakym-
mendä päiwä: sillä niin monda
oli woitelus päiwä. Ja Egyptiläiset itkit
händä seidzementkymmendä päiwä.

Senca hänen murhepäiwäns olit culu-
net / puhui Joseph Pharaon palwelioil-
le / sanoden: jos minä olen armon löytänse
teidän edesän / niin puhucat Pharaolle / ja
sanocat: Minun Jsän wannotti minun /
sanoden: cadzo / minä cuolen / hauta minua
minun hautaani / jonga minä olen caitwanut
minulleni Canaan maalla: niin tahdoisin
minä nyt siis mennä ja haudata minun J-
säni / ja palata tänne jällens. Pharao sa-
noi hänelle: mene ja hauta sinun Jsäs niin-
cuins hänelle wannonut olet.

Niin Joseph meni hautaman Jsäns / ja
hänen cansans menit caieki Pharaon pal-
weliat / hänen huonens wanhimmat / ja caieki
Egyptin maan wanhimmat. Caieki myös
Josephin wäki / ja hänen weliens / ja hänen
Jsäns wäki. Alinoastans heidän lapsens / ja
lambans / ja carjans jätit he Gosenin maal-
le / menit myös hänen cansans waunut ja
radzasmiehet. Ja se oli sangen suuri joucke.

Ja cosca he tulit Atadin riihen tygö / joca
on sillä puolen Jordanin / niin he pidit sijnä
suuren ja cakkeran walituxen / ja hän murhe-
tui hänen Jsäns seidzemen päiwä. Ja cosca
Canaan maan asuwaiset näit heidän itcuns
Atadin riihen tyfönä / sanoit he: Egyptiläi-
set murehtiwat siellä sangen corwin. Sytä
se paieka cudzutan: Egyptiläisten walitus /
joca on sillä puolen Jordanin.

Niin hänen lapsens teit niincuin hän oli
heidän käskeny. Ja weit hänen Canaan
maalle / ja hautaisit hänen sen wainion ca-
rikertaiseen luolaan / jonga Abraham wai-
nion causa ostanut oli perindö haudari / E-
phronilda Hetherilda / Mamren cohalla.
Niin palais Joseph Egyptijn / sitte cuin hän
oli hänen Jsäns haudannut / hän ja hänen
weliens / ja caieki jotea hänen cansans olit
mennet hautaman hänen Jsäns.

Jutta cosca Josephin weliest näit heidän
Jsäns cuolleri / sanoit he: mitämar /

Jacob tä-
ste haudat-
ca idzens
Jsäns
hauraan.
Gen. 23:16.

Jacob cuole.
A. M. 2256.
An. Ant. C.
1715.

Joseph au-
lupa.
Gen. 48:29

Joseph me-
ne hauda-
man Jaco-
bi.

Jacob hau-
datan Ca-
naan maal-
le.
Act. 7:15

Josephin
weliest
näit heidän
Jsäns
cuolleri.

Joseph

Joseph on meidän päällem vihainen / ja tohti
 16 ti meille costa sen pahan / jonga me händä wa-
 stan tehnet olemma. Sentähden kästit he
 sanoa hänelle : sinun Jäs kästi ennencuin
 17 hän cuoli / sanoden : Nijn sanocat Josephil-
 le : anna welhilles anderi heidän ricorens ja
 pahattecons / että he nijn pahoin owat tehnet
 sinua vastaan. Anna nyt meille anderi /
 jotca olem sinun Jäs Jumalan palveliat /
 tämä pahateco. Mutta Joseph itki heidän
 näitä puhuisans.
 18 Ja hänen welhens myös tulit ja langeisit
 maahan hänen eteens / ja sanoit : cadzo / me
 19 olemma sinun palvelias. Joseph sanoi
 heille : älkät peljätkö : sillä minäkin olen
 20 Jumalan käden alla. Te ajattelitte minua
 vastian paha / mutta Jumala on kääändänyt
 sen hywäri / että hän tekis / cuin nähtäwä
 21 on / pelastarens paljo Canssa. Älkät sije
 nyt peljätkö / minä rawidzen teitä ja teidän
 lapsian. Ja hän rohwois heitä / ja puheli
 ystäwälisest heidän cansans.

Ja nijn asui Joseph Egyptis / hän ja hä- 22
 nen Jäsns huone / ja eli sata ja kymmenen
 ajastaica. Ja näki Ephraimin lapset col- 23
 mandeen polween. Sit myös Machirin
 Manassen pojan lapset / caswatetut Jose-
 phin polwen juures.

Joseph sanoi hänen welhillsens : minä 24
 cuolen / ja Jumala totisest edzi teitä / ja wie
 teidän taldä maalda sijhen maahan / jonga
 hän on idze wannonut Abrahamille / Jsa-
 25 chille ja Jacobille. Nijn wannotti Joseph
 Israelin lapsia / sanoden : cosea Jumala on
 teitä eozirwä / wietät minungin luuni tääldä.
 Ja nijn Joseph cuoli / sadan ja kymmenen 26
 ajastaicaisna / ja he woitelit hänen ja panit
 arckium Egyptis.

Verf. 25. Wietät minungin luuni) Ei Joseph käste tätä
 catcaurest / waan hän tahto tällä osotta hänen uscons / ettei hän
 epäillyt siitä / että Jumala caiteti pira hänen luparens / ja wie
 Israelin lapset ajallans Egyptist ulos / luwateen maahan.
 Ja ettei Israelit sitä unhorais / jättähän
 heille luuns tällä kästyllä /
 Heb. 11: 22.

Joseph an-
 da kästyn
 hänen hau-
 tamise-
 staus.
 Act 7: 7.
 Heb. 11: 21.

Exod. 13: 19
 Iosu. 24: 32
 Joseph
 cuole.
 A.M. 2310.
 A. A. C.
 1661.

Ensimmäisen Moseren Kirjan
 loppu.

Petrus Kallan